
RAPPORT 2012/PLANER 2013
UNIVERSITETET I BERGEN

INNHOOLD

RAPPORT 2012 ›	4
Innledning	5
Overordnet styring, ledelse og organisering	6
Styrets vurdering av eget arbeid	7
Overordnede mål og prioriteringer ved Universitetet i Bergen	7
Utdanning	8
Forskning	14
Forskerutdanning	21
Samfunnskontakt og formidling	23
Organisasjon og ressurser	26
Museum og samlinger	33
Annen rapportering	36
Universitetets handlingsplaner	40
PLANER 2013 ›	42
Innledning	43
Universitetets målstruktur	44
Utdanning	44
Forskning	46
Forskerutdanning	49
Samfunnskontakt og formidling	50
Organisasjon og ressurser	52
Museum og samlinger	54
Andre tema	55
Plan for tildelt bevilgning	55
VEDLEGG	58

FORORD

Rapport 2012 og planer 2013 tar utgangspunkt i rammer gitt av Kunnskapsdepartementet.

Utkast til rapport 2012 og planer 2013 ble behandlet i universitetsstyret i møte 14.02.13 (sak 4a/13 og 4b/13). Kommentarene fra universitetsstyret er innarbeidet. Styret vedtok følgende nye styringsparametere for 2013:

- Forholdstall for antall lærere og studenter
- Antall studenter med veiledet praksis i utdanning

Vurderinger i forhold til mål og styringsparametere, fra universitetet og departementet, er innarbeidet i en matrise i tre deler i vedlegg til rapporten. Matrisen inneholder vurderinger av resultatutvikling, ambisjonsnivå, risiko og planlagte tiltak i 2013, i samsvar med mål fra Kunnskapsdepartementet.

Universitetet i Bergen har 8 handlingsplaner for sentrale arbeidsområder. Handlingsplanene klargjør hvordan det skal arbeides med å nå universitetets langsiktige mål. Status for oppfølging av tiltak i handlingsplanene er også oppsummert i en egen matrise som følger som vedlegg 2 til rapport og planer.

Bergen, 11. mars 2013

SIGMUND GRØNMO, REKTOR

KARI TOVE ELVBAKKEN, UNIVERSITETSDIREKTØR

UNIVERSITETSSTYRET 2012

Sigmund Grønmo
Gro Therese Lie
Peter M. Haugan
Lars Petter Storm Torjussen

Gry Kibsgaard
Liv Heidi Ekre
Magne Seierslund
Oddny Miljeteig

Gerd Halmø
Johan Fredrik Odfjell
Joakim Palme

Foran fra venstre: Universitetsdirektør Kari Tove Elvbakken, rektor Sigmund Grønmo, Gro Therese Lie, Gerd Halmø, Lars Petter Storm Torjussen. Andre rad: Johan Fredrik Odfjell, prorektor Berit Rokne, Tore Grønlie. Bakerst: Gry Kibsgaard, Magne Seierslund, Oddny Miljeteig, Liv Heidi Ekre, Joakim Palme.

Foto: Thor Brødreskift

RAPPORT 2012 ›

Behandlet i Universitetsstyret 14.02.2013

INNLEDNING

Universitetet i Bergen er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Forskning, utdanning og formidling er universitetets hovedoppgaver, med faglig bredde, mangfold og høy kvalitet som fundament.

Hovedmålet for forskningen er å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner. Å oppnå frie midler i European Research Council (ERC) og sentre for fremragende forskning har særlig prioritet. Dette er ordninger som gir fagmiljøene de beste mulighetene til å drive grunnleggende forskning på høyt internasjonalt nivå.

I 2012 ble UiB tildelt 3 nye sentre for fremragende forskning. Centre for Intervention Science in International Maternal and Child Health, Centre for Cancer Biomarkers og Birkeland Center for Space Science. I alt 139 forskningsmiljø over hele landet søkte om å bli sentre for fremragende forskning i den tredje utlysningsrunden i 2011/2012. Av disse gikk 29 til finalen, UiB hadde 4 søknader med i siste runde. Til sammen 13 søknader ble innvilget. UiB har fått svært god uttelling. UiO og NTNU fikk fire sentre hver. Forskere ved UiB er partner i ett SFF ved UiO.

I 2012 er UiB tildelt ERC-stipend innenfor romforskning og to ERC-starting grants. Forskere ved UiB har totalt mottatt 6 ERC-grants og 3 starting grants. SFF- og ERC-status er viktige uttrykk for kvalitet i forskning i grunnmiljøene. De som tildeles slik status, identifiseres i internasjonale vurderinger og søknader og miljø som har særlig høy kvalitet prioriteres. Fellesløftet i 2011 mellom universitetene og NFR har gitt veldig god uttelling for UiB, med forsterkning og midler til flere gode søknader til fri prosjektstøtte i NFR.

Etter flere års framgang på ulike internasjonale rankinger falt UiB fra 2011 til 2012. En viktig bakgrunn for lavere plassering var feil i innsendt studenttall. Vurderes plasseringen for indikatoren for siteringer, er bildet annerledes. Målt ut fra siteringer, har UiB gått fra nummer 92 i 2011 til 64 i verden i 2012 og best i Norge i rangeringen fra QS World University Rankings. Fremgangen er sterk og positiv og uttrykk for kvaliteten i forskningen.

Universitetsstyret behandlet Forskningsrådets mange fagevalueringer de siste årene i 2012. Svært mange fagmiljø ved UiB får meget god vurdering. Samtidig er det viktig å følge opp kritiske merknader. Viktige tiltak er å tilrettelegge for mer sammenhengende tid til forskning, internasjonalt samarbeid og rekruttering. Fagevalueringene danner grunnlag for videre prioritering av kvalitet.

I 2012 ble 251 nye doktorer kreert ved Universitetet i Bergen, mot 254 i 2011. Det er et svært godt resultat, særlig fordi det er færre i stipendiatstillinger. Om lag 37 % av de nye doktorene er utenlandske, og det var andre gang i historien at flere kvinner enn menn tok doktorgrad. Den høye andelen utenlandske doktorer bidrar til å synliggjøre UiB som internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Økt grad av gjennomføring og kvalitet i forskerutdanningen er særlig vektlagt. Nedgangen i antall eksternt finansierte stipendiater og postdoktorstillinger fra 2011 til 2012, gir grunnlag for bekymring og må følges opp i planer for 2013.

Riktig dimensjonering av antall studieplasser gjennom fastsettelse av opptaksrammer er en prioritert oppgave. Høsten 2012 var det registrert 14.290 ordinære studenter ved UiB, en økning på 205 fra 2011. Balansen mellom antallet studenter og antallet finansierte studieplasser overvåkes, det er bekymringsfullt at det er mange studenter uten studieplassfinansiering. Noe av økningen fra 2011 til 2012 følger av flere tilførte studieplasser. Det er positivt at økningen i antall studenter innenfor realfagene fortsetter. Antall primærøkere i 2012 var 8540, omtrent som i 2011. I 2012 ble det vedtatt

å etablere bachelorprogram i kinesisk. Satsingen på kinesisk følger opp målsetningen om å utvikle studietilbud for japansk og kinesisk.

I 2012 var universitetets inntekter vel 3,46 mrd. kroner, 772 millioner var eksternt finansiert virksomhet (BOA). Inntektene var om lag 200 mill. kroner lavere enn i 2011, i all hovedsak fordi det var en engangs utstørsbevilgning til det nye odontologibygget i 2011.

Det er et overordnet mål å gi best mulige rammebetingelser for universitetets grunnenheter for forskning og utdanning. Dette er fulgt opp med styrking av basisbudsjettene ved flere av fakultetene, departementets studiefinansiering er videreført fullt ut til fakultetene, og det satses offensivt på investeringer for bedre rammebetingelser. Det er satset særskilt på museet, økt samfunnskontakt, miljøtiltak og på internasjonalisering de siste årene.

TABELL 1. NOEN NØKKELTALL FOR UNIVERSITETET I BERGEN

	2009	2010	2011	2012
Studenter høst	14 082	14 358	14 085	14 290
Avlagt 60-studiepoengsenheter	10 059	10 186	10 028	10 011
Publikasjoner	1 862	1 935	1 946	2 036
Doktorgrader	233	237	254	251
Omsetning (i mill. kroner)	3 250	3 385	3 690	3 460
Årsverk	3 371	3 385	3 370	3 471
– andel kvinner	50 %	50 %	51 %	52 %

Rapporten for 2012 viser at universitetet også har utfordringer. Det er vekst i antall midlertidige årsverk i vitenskapelige stillinger og det er en høy andel midlertidige tilsatte i enkelte tekniske stillingskategorier. Samtidig er det en bekymringsfull nedgang i eksternt finansierte stipendiatstillinger. Målet om økning i primærsøkere per studieplass ble ikke nådd. Antall studiepoeng er redusert, på tross av at universitetet har tatt opp flere studenter. Samtidig har antallet kandidater økt fra 2528 til 2547. Det er viktig med ytterligere innsats for å oppnå frie midler i Norges forskningsråd og European Research Council.

OVERORDNET STYRING, LEDELSE OG ORGANISERING

Universitetsstyret behandlet ledelses- og styringsform ved Universitetet i Bergen i 2012. I sak 5/12 stadfestet styret at UH-lovens hovedmodell, med valgt rektor fortsetter, jf. universitetslovens § 10-2 (1). Valgperioden for rektor og universitetsstyret går ut 31.07.13.

For rekrutteringsmåte av dekan ble det vedtatt at valg fortsatt skal være hovedmodell og ansatt dekan alternativ modell. Fakultetsstyret kan foreslå endring i modell for universitetsstyret. For neste valgperiode ønsker fakultetene å beholde nåværende ledelsesform på fakultetsnivå (sak 80/12). Fire fakulteter fastholder valgt dekan, mens to viderefører ordningen med ansatt dekan.

For rekrutteringsform for instituttledere ble det vedtatt at ansatt og valgt instituttleder fortsatt skal være likeverdige ordninger. Alle institutter ved et fakultet må ha samme rekrutteringsmåte for instituttlederne. Fakultetsstyret kan fremme forslag om endring i fakultetets ordning. I sak 80/12

godkjente universitetsstyret en prøveordning med ansatte instituttledere ved Det psykologiske fakultet. De øvrige fakultetene beholder nåværende ordning.

STYRETS VURDERING AV EGET ARBEID

I 2012 ble det holdt tre møter i hvert semester, samt styreseminar i høstsemesteret. Styrets medlemmer deltar i velkomstsremonier og doktorpromosjoner. Styret behandlet 92 saker i 2012. Styrets møter planlegges avholdt slik at tertialregnskapene kan behandles av styret før oversending til departementet. Styret drøfter egen arbeidsform ved jevne mellomrom. I sak 13/13 vedtok styret opplegg for egevaluering av styrets arbeid til bruk i styremøte i april 2013.

OVERORDNEDE MÅL OG PRIORITERINGER VED UNIVERSITETET I BERGEN

I universitetets strategi for 2011–2015 skal kvalitet være rettesnoren, for all virksomhet, for forskning og undervisning. Kvalitetsvurderinger vil komme til uttrykk i resultater ved anerkjente rangeringer, publisering, tildelinger fra nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer, fagevalueringer og sakkyndige vurderinger av prosjektsøknader og gjennom internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid.

Strategien gir hovedmål og prioriteringer innenfor hovedmålene. Universitetets strategi er utgangspunkt for strategier ved fakultetene, for handlingsplaner, meldinger, årsplaner og for økonomiske prioriteringer i budsjettene. Her formuleres mer konkrete mål og risiko vurderes. Det vektlegges at virksomhetsmål og systemer for risikovurderinger og håndtering av risiko er forankret i universitetets strategi og egenart.

Som oppfølging av Kunnskapsdepartementets endringer i målstrukturen, har styret vedtatt mål og styringsparametere. Ved behandlingen av rapport 2011 og planer 2012 vedtok styret revidert målstruktur for universitetet. Virksomhetsmålene er forankret i universitetets strategi og egenart. Fire av fem hovedmål er identiske med hovedmålene i strategien. Virksomhetsmål for utvikling av museet er ikke beskrevet konkret i strategien, men er i tråd med vedtak i styret om utvikling av Universitetsmuseet i Bergen. Tilsvarende er styringsparameterne i hovedsak identiske med de strategiske prioriteringene for å nå hovedmålene.

Tildelingsbrevet for 2012 gir oversikt over departementets krav og forventninger, blant annet gjennom en definert målstruktur. I brev etter etatsstyringsmøtet i mai 2012, påla departementet universitetet å innføre flere andre mål og styringsparametere enn dem styret hadde vedtatt. Styret tok departementets krav om mål og styringsparametere til etterretning i sak 50/12.

I arbeidet med rapport 2012 og planer 2013 er det innhentet vurderinger fra fakultetene. Særlig er relasjonen mellom universitetets strategi, handlingsplaner og styringsparametere vektlagt.

I 2012 har styret drøftet resultater fra fagevalueringer og tematiske forskningssatsinger. En rekke plandokumenter som gir føringer for prioriteringer innenfor ulike felt er behandlet. I 2012 ble *Handlingsplan for likestilling 2012–2015* og *Strategi for samarbeid med arbeidslivet vedtatt*. Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet er revidert for perioden 2013–2015, og tilsvarende er tiltaksplan for ytre miljø revidert. Det er utarbeidet mål, prinsipper og tiltaksplan for innkjøp.

Rapport 2012 og planer 2013 søker i større grad å synliggjøre hvordan oppfølging og prioritering av universitetets strategi, virksomhetsmål og styringsparametere følges opp gjennom ulike handlingsplaner. Vedlagte målmatrise (vedlegg 1) beskriver resultatutvikling, ambisjonsnivå, risiko og tiltak innenfor gjeldende målstruktur og planer for nye styringsparametere. I vedlegg 2 er det gitt status for alle handlingsplanene universitetet har, også dette i matriseformat.

UTDANNING

Høy kvalitet og gode, forskningsbaserte utdanningsløp, er overordnet prinsipp for utdanningen ved Universitetet i Bergen. Forskningsbasert utdanning skal ha kontakt med forskning gjennom hele studieløpet. I studietiden skal studentene i økende grad bli involvert i forskningsmiljøene, ikke bare som mottakere av forskernes kunnskapsformidling, men også som deltakere i kunnskapsutviklingen. En viktig utfordring er å benytte den store faglige bredden og den akademiske kulturen som et fortrinn til å utvikle god forskningsbasert undervisning som gjør at kandidater forener høy kompetanse med allmenndannelse.

Det viktigste målet for utvikling av utdanningstilbudet er å konsolidere tilbudet av studier og oppnå et bedre forhold mellom ressurser og ressursbruk for utdanning, for å sikre ansattes sammenhengende tid til forskning. I 2012 ble det undervist i 1927 emner, 16 flere enn i 2011, men 40 færre enn i 2010. Universitetsstyret vedtok å etablere to nye program for oppstart i 2013, bachelor i kinesisk og master i psykologi.

Et prosjekt for evalueringen av det universitetspedagogiske tilbudet til de ansatte startet i november 2012, med forventet ferdigstilling våren 2013.

Med utgangspunkt i universitetets strategi, er det oppnådd gode resultater innenfor flere områder:

- Antall utvekslingsstudenter er det høyeste noen gang (i alt 1590 inn- og utreisende)
- Prosjektet *Kvalitet i utdanningen* hadde som mål å utrede kvalitetsbegrepet ut fra ulike perspektiv. Forholdet mellom undervisnings-, vurderingsformer og læringsutbytte ble satt på dagsorden og temaet videreføres gjennom et prosjekt for å prøve ut ny metodikk i evaluering
- *DigUiB* søker å utvikle og implementere digitale verktøy i utdanning. Aktiviteten i prosjektet har vært høy, og flere delprosjekt er iverksatt
- Å tilfredsstill kvalifikasjonsrammeverkets krav har hatt svært høy prioritet i fagmiljøene og det er utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser for alle studieplaner og emnebeskrivelser
- Ugleprisen – UiBs studiekvalitetspris – ble delt mellom PRISME og Bachelorprogram i geovitenskap. PRISME er et nettbasert videreutdanningstilbud i norsk som andrespråk for lærere, det startet i 1999 og er innstilt som kandidat til KDs studiekvalitetspris
- Studietilbudet er konsolidert, aktivitetsnivået er i større grad i tråd med universitetets ressurstilgang

Innenfor noen områder gjenstår arbeid:

- Prosjektet *Kvalitet i utdanning*, med innsats for undervisnings- og vurderingsformer og læringsutbytte fortsetter
- Studentaktiv forskning har hatt stor oppmerksomhet, og fagmiljøene dokumenterer gode resultater på mastergradsnivå, men det er fortsatt få tiltak på bachelornivå

De årlige utdanningsmeldingene gir utfyllende analyser med innspill fra fakultet og instituttnivå. På bakgrunn av fakultetenes meldinger for 2011, er det utarbeidet og vedtatt nye retningslinjer for administrasjon av tverrfaglige studieprogram. Det arbeides med grad av gjennomføring i universitetets bachelorprogrammer og med relevante mål for gjennomføring og frafall i studiene.

Gjennomføring i studieprogrammene

Drøftingen i Rapport og planer 2011–2012 tok utgangspunkt i at det ikke var etablert nasjonale standardmål på studiegjennomføring. Et oppfølgingspunkt var å forbedre vurderingsgrunnlaget gjennom det nasjonale STAR-prosjektet og egne undersøkelser.

Før det foreligger standardiserte definisjoner og statistikk gjennom STAR eller DBH, kan det ikke trekkes tydelige slutninger om utviklingen. UiBs egne data basert på uttrekk fra FS, kan tyde på at andelen som gjennomfører på normert tid har vært stabil de senere år, se tabell 2.

TABELL 2 FULLFØRT PÅ NORMERT TID, OG FULLFØRT PÅ NORMERT TID + 1 SEMESTER

Normert Fullført år	Startkull	Andel normert	Normert+1
Bachelor			
2007	2004–2005	27,4 %	31,1 %
2008	2005–2006	27,2 %	30,7 %
2009	2006–2007	34,1 %	38,8 %
2010	2007–2008	36,8 %	42,1 %
2011	2008–2009	35,4 %	41,1 %
2012	2009 H	34,2 %	
Toårig master			
2006	2004–2005	41,2 %	58,2 %
2007	2005–2006	42,8 %	58,3 %
2008	2006–2007	45,8 %	60,4 %
2009	2007–2008	51,0 %	63,6 %
2010	2008–2009	54,2 %	69,2 %
2011	2009–2010	54,4 %	68,2 %
2012	2010 H	53,4 %	
Femårig master			
2009	2004–2005	56,3 %	58,2 %
2010	2005–2006	55,2 %	61,9 %
2011	2006–2007	39,9 %	52,0 %
2012	2007 H	37,9 %	
Profesjonsprogram			
2010	2004–2005	39,7 %	50,8 %
2011	2005–2006	51,2 %	54,2 %
2012	2006 H	54,4 %	

Tabellen viser andelen studenter som startet et studienivå et gitt år, som har fullført på normert tid eller kortere. I tillegg viser tabellen andelen som har fullført et semester etter normert tid, fra startkullene 2004 til 2012. Hvilke tidsserier som er mulige, avhenger av studieløpenes lengde. For studenter som etter planen skulle vært ferdige i 2012, finnes det bare data for studenter som skulle være ferdige i vårsemesteret. Endelige tall kan beregnes når kandidattallet for 2012 er ferdigregistrert i FS. Tallene er ikke påvirket av intern mobilitet mellom program på samme nivå.

På *bachelornivå* ser det ut som det har skjedd en sterk økning i gjennomføring fra de første kullene i kvalitetsreformen. Endringen kan delvis skyldes endring i praksis for registrering av kandidater i FS. For de to seneste kullene er det registrert en viss nedgang i gjennomføring. Tilsvarende vil tabellene for *frafall* vise en viss økning, endringen ser derfor ikke ut til å skyldes forsinkelse i studieløpet.

For *masternivået* er det registrert sterk økning i gjennomføring etter kvalitetsreformen, og her er sannsynligvis registreringspraksis i FS mindre relevant. Det ser ut til å ha skjedd en reduksjon i gjennomføring for femårige mastergrader. Dette kan henge sammen med etablering av flere nye program fra midten av 2000-tallet, som lektorutdanning, der frafallet først var høyt.

Det gjenstår arbeid med å kvalitetssikre og videreutvikle beregningsmetodene i STAR-prosjektet. Spesielt bør fullføring på enkelte lengre profesjonsstudier vurderes, da resultatene er svakere enn forventet ut fra andre gjennomføringstall. DBH har publisert tall på fullføring for bachelor og toårige masterstudier for 2012. Tallene er i nærheten av UiBs beregninger og indikerer høyere gjennomføring enn ved de andre breddeuniversitetene.

Læringsutbytte

Målet er å beskrive læringsutbytte for studietilbudene, å gjennomgå praksis for evalueringer og undersøke hvordan læringsutbyttebeskrivelser kan inngå i studentenes vurderinger av måloppnåelse på kurs og studieprogram.

Den viktigste oppgaven i 2012 var å implementere det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Ved utgangen av 2012 meldte fakultetene at læringsutbytte var beskrevet for alle studietilbud. UiB er kommet langt, men det gjenstår fremdeles arbeid før alle beskrivelser er tilfredsstillende formulert. Systemet vil kontinuerlig videreutvikles med vurdering av læringsutbyttebeskrivelser i evalueringer og studieplanarbeid. Læringsutbyttebeskrivelser er tema i emneevalueringer i noen fag i 2012. Det er en målsetning å utvikle retningslinjer for dette ved fakultetene i 2013.

Hvordan læringsutbytte skal måles i praksis, er en metodisk utfordring. Det er et forhold mellom beskrevet læringsutbytte, oppbygging av kurs og emner, og vurdering. UiB har hatt særlig oppmerksomhet om vurderingsformer i to saker i universitetets utdanningsutvalg og et seminar om studiekvalitet hadde vurderingsformer som tema i 2012. Flere fakultet har vurderingsformer på dagsorden i lys av kartleggingene. Problematikken følges av utdanningsutvalget i 2013, med analyser av læringsutbyttebeskrivelsene og gjennomføring av en nasjonal konferanse med kvalifikasjonsrammeverket, undervisnings- og vurderingsformer som tema.

Søker- og opptakstall

De siste årene har søkertallene til UiB vært relativt stabile med om lag 2,2 primærseekere per studieplass. I 2012 er dette redusert til 2,1. Antall søkere var 8560, en økning på 20 fra 2011. En oversikt er gitt i tabell 3.

TABELL 3 ANTALL PRIMÆRSØKERE PER FAKULTET 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
HF	1,7	1,8	1,8	1,5	1,5
JUSS	3,5	3,5	4,3	4,0	4,3
MN	1,2	1,3	1,3	1,4	1,6
MOF	3,2	3,6	3,4	3,6	3,5
PS	1,8	2,1	2,4	2,3	2,1
SV	2,2	2,3	2,1	2,0	1,9
Totalt	2,0	2,2	2,2	2,2	2,1

Antall søkere per studieplass varierer mellom fakultetene. Antall søkere til realfagene øker, dette har vært særlig prioritert i rekrutteringsarbeidet nasjonalt og lokalt. Økningen gjelder spesielt studietilbud som petroleumsteknologi og geologi.

Da risiko for ikke å nå målet for 2012 ble vurdert, var omdømmet som forskningsuniversitet, Bergen som studentby og studentenes studieønsker nevnt som kritiske faktorer. Tiltakene i eksisterende rekrutteringsstrategi vurderes særskilt. Tiltak for forbedret rekruttering vil drøftes, blant annet innenfor rammen av Utdanning i Bergen. Antallet søkere per studieplass var lavere ved UiB enn ved NTNU og UiO i 2012. UiO hadde en sterk økning og 3 primærøkere per studieplasser i 2012. UiO utlyser en relativt mindre del av studieplassene i samordna opptak enn UiB og NTNU, men har likevel en markant økning i absolutte søknadstall, jf. tabell 4.

TABELL 4 PRIMÆRSØKERE PER UNIVERSITET

	2011	2012
NTNU	2,49	2,32
UiB	2,16	2,14
UiO	2,87	2,97

Enkelte fag har positiv utvikling i søkertallene. Spesielt gjelder dette realfag og jus. På masternivå hadde UiB økning fra 3,6 til 3,7 primærøkere per studieplass. Et flertall av søkerne er ikke kvalifiserte til opptak, men også for kvalifiserte søkere var der en økning på. Antall egenfinansierte studenter økte med 204 fra høsten 2011 til høsten 2012 (1,4 %).

TABELL 5 OPPTAK, STUDENTER OG KANDIDATER

	2008	2009	2010	2011	2012
Opptak SO	3 826	4 191	3 681	3 905	3 961
Kandidater	2 461	2 433	2 406	2 528	2 547
Studenter	14 032	14 083	14 358	14 086	14 290

Studenttallet avhenger av opptak, studieprogresjon og avgang ved fullføring og frafall. I 2009 økte rekrutteringen til grunnutdanningene gjennom Samordna opptak, i 2010 ble det redusert, mens det økte i 2011 og 2012, knyttet til studieplasser tildelt fra KD. Parallelt med endringene i opptaket, var det en viss nedgang i antall ferdige kandidater fra 2008-2010 og en økning i 2011, denne ser ut til å videreføres i 2012 basert på sammenligning av antall uteksaminerte kandidater i vårsemestrene.

Opptaket har flerårsvirkning avhengig av fordelingen mellom ulike studieløp (normert fra et til seks år). Økning i opptaket til grunnutdanningene i 2011 og 2012, tilsier en ytterligere økning i studenttallet i 2013.

Studentutveksling

I *Handlingsplan for internasjonal virksomhet* er det et mål at minimum 30 % av dem som oppnår en grad ved UiB, skal ha hatt et studieopphold utenlands. Tall fra FS viser at målet ikke er nådd, men at det har vært en økning på nærmere tre prosentpoeng fra 2011 til 27,2 % av kandidatene. Andelen nærmer seg 30 % og målet opprettholdes for 2013.

Antallet utvekslingsstudenter økte fra 2011 til 2012, både for inn- og utreisende studenter. De fleste reiser gjennom Erasmus-nettverket eller bilaterale avtaler. Også økningen fra 2011 til 2012 gjelder disse avtalene. For utreisende studenter er det færre som reiser med individbaserte avtaler enn institusjonsavtaler. Dette sikrer kvalitetene i utvekslingsoppholdene. Totalt reiste 761 studenter utenlands, det høyeste antallet utvekslingsstudenter UiB har hatt. Antall innreisende var 821, som også er det største tallet innreisende noen gang, jf. tabell 6.

I 2012 er utveksling med BRIKS-landene og Japan gitt særlig prioritet. Dette er i begrenset grad reflektert i hvor UiBs studenter reiser. Nord-Amerika, Australia og Europa er viktige land. I 2012 har det vært økende interesse for utveksling til Japan.

TABELL 6 UTVEKSLING PER AVTALE 2008–2012

Program	Antall totalt									
	Inn					Ut				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Sokrates/Erasmus	469	495	515	506	539	129	155	160	188	201
Erasmus Mundus	4	2	10	35	29					
Nordplus	18	21	15	18	17	34	30	13	16	21
NUFU			3	8	2					
Kvoteprogram	58	47	78	53	64			2		
NORAD	22	2			13					
Bilaterale avtaler	79	55	64	79	98	303	325	351	366	468
Kulturprogrammer	26	5		2	1					
Fullbright				2	3					
Andre	2	5	3	5	22	1	8	8	5	3
Individbaserte avtaler	33	13	16	19	33	29	56	64	73	68
SUM	711	645	704	727	821	497	574	598	649	761

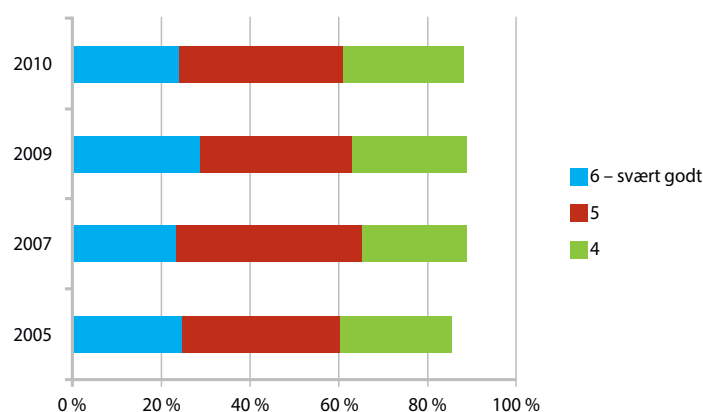
Fellesgrader var et særlig innsatsområde i 2012. Universitetet er involvert i seks internasjonale fellesgrader. Studieadministrativ avdeling har tett oppfølging av fagmiljø som er involvert i gradene og følger opp fagmiljø som ønsker å søke om midler til utvikling av fellesgrader. I 2012 er de faglige ansattes erfaringer med planlegging, oppstart og gjennomføring av fellesgrader kartlagt. Det er fortsatt behov for faglig og administrativ innsats for fellesgrader ved UiB.

Studentaktiv forskning

Universitetets utdanningsutvalg har flere ganger drøftet forståelsen av begrepet studentaktiv forskning, hvilke tiltak som finnes, hvordan slike tiltak kan promoteres og hvordan det skal måles. Høsten 2012 drøftet utvalget et forslag til definisjon og operasjonalisering for å kunne gi objektive vurderinger av omfanget. Begrepet knyttes til standarddefinisjoner på forskning og tar utgangspunkt i klassifisering av studietilbudene for å måle omfang. Etter definisjonen vil alle 60-studiepoengs avhandlingsemner på masternivå telle som studentaktiv forskning. Andre emner der studentene selv bidrar i utvikling av ny kunnskap, vil også telle. Det trengs å utarbeide presis dokumentasjon og registreringsinstrukser, iverksetting av ny registreringspraksis. Det trengs å gå gjennom alle studietilbudene for å klassifisere dem, arbeidet med klassifisering skjer i 2013.

Læringsmiljø

Mange forhold, både fysiske og sosiale, spiller inn når studentene vurderer sitt læringsmiljø. Studentenes generelle tilfredshet med lærestedet er målt i studentbarometre og undersøkelser av læringsmiljø over lengre tid.

FIGUR 1 HVORDAN TRIVES DU SOM STUDENT VED UIB PÅ EN SKALA FRA 1 (SVÆRT DÅRLIG) TIL 6 (SVÆRT GODT)

Figur 1 viser at et klart flertall av studentene fra 2005–2010 trivdes ved UiB. Endringene er små fra år til år. Det er liten variasjon mellom fakultet og etter studieløp. Selv om målingene gir et positivt inntrykk, er det et mål at flere skal trives svært godt. Læringsmiljøundersøkelsen i 2010 viste at en relativt stor andel (29 %) hadde opplevd fysiske plager som følge av arbeidsmiljøet. Inneklimatema på lesesalene er en utfordring. Læringsmiljøutvalget og arbeidsmiljøutvalget har inneklimatema som tema, inneklimatema er prioritert i planlegging av vedlikehold og rehabilitering. Det er ikke gjennomført trivselsundersøkelser etter 2010, ny undersøkelse planlegges i 2013.

Høyere relevans, uttrykt ved gjennomsnittstid til ansettelse etter endt utdanning

UiB deltar i SiBs kandidatundersøkelser som er gjennomført hvert annet år fra 2005–2011. Utvalgene består av kandidater 1–2 år etter ferdig grad. Kandidatundersøkelsene viser at det tar markant kortere tid til ansettelse i første jobb fra 2005–2009. Fra 2009 til 2011 ble det ikke målt signifikante endringer, 80 % av sysselsatte fikk sin første jobb tre måneder etter fullført grad.

TABELL 7 TID TIL FØRSTE ANSETTELSE

Når fikk du din første jobb etter fullført utdanning/ hvor lang tid tok det?	UiB 2011	UiB 2009	UiB 2007	UiB 2005
Fikk jobb før ferdig med eksamen	47	49	36	28
0–3 mnd etter fullført grad	33	30	32	31
4–6 mnd etter fullført grad	10	11	13	23
7–12 mnd etter fullført grad	7	7	13	11
Ett år eller mer etter fullført grad	3	2	6	8

Andel arbeidsledige er målt til 3 % i 2011, mot 2 % i 2009, noe som er et lavt nivå.

TABELL 8 ANDEL SYSSELSATT I RELEVANT ARBEID OG IKKE UNDERSYSSELSATT

	UiB	Sektor
Humaniora	50,2 %	68,0 %
Pedagogikk/lærer	90,4 %	88,2 %
Samfunnsfag	74,4 %	78,7 %
Juss	81,4 %	78,7 %
Nat vit./teknologi	84,2 %	87,1 %
Helse- og sosialfag	92,7 %	85,8 %

NIFU har gitt lærestedene tilgang på data fra de nasjonale kandidatundersøkelsene. Av disse går det fram at masterkandidater fra UiB i hovedsak ikke skiller seg fra øvrige læresteder når det gjelder arbeidslivstilknytning. Unntaket er humanistiske fag, der universitetets kandidater ser ut til å ha større utfordringer enn landsgjennomsnittet.

FORSKNING

Strategien for 2011–2015 har kvalitet som rettesnor for den faglige utviklingen. Hovedmålet for forskningen å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner. Universitetet har tradisjon for og fortrinn i utviklingsrelatert og marin forskning og vil fortsette satsing innenfor disse områdene. Det skal satses på internasjonalt profilerte fagmiljø.

Å oppnå frie midler fra Norges forskningsråd og European Research Council er særlig viktig.

Fire av universitetets SFF-søknader nådde finalerunden og 3 oppnådde SFF-status. I 2012 ble universitetet tildelt 3 nye sentre for fremragende forskning. *Centre for Intervention Science in International Maternal and Child Health* skal bidra til å forbedre helsen for mor og barn ved å studere effekten av helsetiltak i land sør for Sahara og i Sør-Asia. *Centre for Cancer Biomarkers* skal utvikle ekspertise for identifisere biomarkører som kan brukes for å lokalisere og behandle aggressiv kreft. *Birkeland Center for Space Science* skal øke kunnskapen om strømfeltene rundt jorda, partikkelskurer fra rommet, nordlys, gammaglimt og andre koblinger mellom jorden og rommet. Dette legger grunnlag for bedre varsling av romvær og økt trygghet for GPS, TV-signaler, betalingssystemer og andre satellittbaserte tjenester. Den fjerde søknaden oppnådde også topp karakter, men fikk ikke støtte

Universitetet er i 2012 tildelt ett ERC-stipend innenfor romforskning og to ERC-starting grants. Å oppnå SFF- og ERC-status er viktige resultater av systematisk satsing på kvalitet i forskning i grunnmiljøene over flere år.

Ved UiB er prinsippet at alle vitenskapelig ansatte har halvparten av sin arbeidstid til forskning. Det skal tilrettelegges for gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige. I 2012 ble det innført en ordning som sikret driftsmidler til aktive forskere, tildelt på grunnlag av publisering.

Det satses på kvalitet uavhengig av tema, noe som også er reflektert i strategiene til fakultetene. Gjennomgangen og de årlige rapportene viser at det er mye samarbeid mellom fakulteter og fagmiljø, med flerfaglig og flerfakultære innsatser, enten dette er med tematiske utgangspunkt, eller med utgangspunkt i møtepunkt mellom disipliner. Universitetet satte av 21 millioner kroner til fellesløftet i 2012, som sammen med midlene fra Forskningsrådet ga 42 millioner kroner. Dette har vært særlig viktig for å legge til rette for frie, nysgjerrighetsdrevne prosjekter.

Med utgangspunkt i universitetets strategi er det oppnådd mange gode resultater i 2012:

- Universitetet ble tildelt tre nye SFF-er i den tredje tildelingsrunden
- Universitetet fikk nok et nytt prestisjetungt ERC Advanced Grant samt to Starting Grants
- Fagevalueringene viser at universitetet har mange forskningsmiljø i internasjonal toppklasse
- QS World University Rankings publiserer årlige rangeringer av de beste universitetene i verden, der ulike aspekt blir vektlagt. Legges antallet siteringer til grunn, er UiB nummer 64 i verden. I 2011 var UiB nummer 92. Fremgangen er sterk og positiv og er et uttrykk for kvaliteten i forskningen.
- Også i 2012 ble det kreert over 250 nye doktorer
- Universitetets forskere oppnådde 2036 publiseringspoeng. En økning på 90 publikasjonspoeng fra året før

Samtidig er det utfordringer:

- Å videreutvikle den faglige kvaliteten i hele bredden av universitetets fagmiljøer
- Arbeidet med å få flere kvinner i vitenskapelige toppstillinger fortsetter
- Innsats for å oppnå frie midler i Norges forskningsråd og European Research Council

De årlige meldingene for forskning og forskerutdanning utfyller rapport og planer med utvidede analyser av virksomheten og innspill fra fakultet og instituttnivå.

Universitetets forskningsmelding i 2011 påpekte at det er behov for økt profesjonell hjelp i søknadsprosesser og drift av forskningsprosjekter. Det er opprettet ressursgrupper for bidrags- og oppdragsprosjekter for å bedre erfaringsutvekslingen mellom fakultetene og sentrale avdelinger.

Forskning i forhold til egenart

Universitetets strategi 2011–2015 gir føringene for faglige prioriteringer. Den viktigste forutsetningen for faglig framgang er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisipliner over stor faglig bredde. Ambisiøse kvalitetskrav gjelder all forskning, utdanning og forskerutdanning. Målet er å posisjonere seg ytterligere som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet med de fremste forskningsuniversitetene som samarbeidspartnere. Kvalitet i forskning synliggjøres blant annet gjennom publisering i velrennomerte tidsskrifter, siteringer og gjennomslag for søknader i internasjonale forskningsprogrammer.

UiB prioriterer å tilrettelegge for styrking av forskningsprosjekter som har oppnådd internasjonal anerkjennelse, særlig gjelder det tildelinger fra grunnforskningsrådet i EU, ERC og for tildelinger til sentre for fremragende forskning.

I tillegg til prioriteringen av kvalitet i hele forskningens bredde, har UiB tradisjoner og fortrinn innenfor marin og utviklingsrelatert forskning. Satsing og profilering av disse områdene vil fortsette. Rapport om aktivitet innenfor disse områdene gis under.

Samspill mellom forskning og utdanning

Forbedring av forskerutdanningen har i mange år stått sentralt ved UiB, og det er innført mange ulike tiltak. Ph.d.-kandidatene skal være i aktive forskningsmiljø og tilknyttet forskergrupper. Det vises også til omtale av studentaktiv forskning.

Publisering

Universitetet i Bergen oppnådde 2036 publiseringspoeng i 2012. En økning på 4,7 % fra året før.

Seks millioner kroner ble satt av i budsjettet for 2012 for å gi vitenskapelig ansatte som hadde oppnådd minst ett publikasjonspoeng i gjennomsnitt per år (i tre år) 20.000 kroner i driftsstøtte. Ordningen var inspirert av et forslag fra Fagerbergutvalget. Driftsmidlene skulle brukes i 2012, og det viser seg at 86 % av midlene ble brukt i 2012.

Forskningsfinansiering

Fri prosjektstøtte er Forskningsrådets viktigste virkemiddel for å ivareta fri, forskerinitiert grunnforskning utenfor tematiske satsinger eller infrastrukturtiltak. I 2012 fikk frie midler utvidet ramme med *Fellesløftet*, et samarbeid mellom universitetene og Kunnskapsdepartementet. Universitetene satte av en sum til frie prosjektmidler og Kunnskapsdepartementet matchet universitetenes millioner med friske penger. Av 90 ekstra prosjekter med tildeling, fikk UiB 20.

Til Fri prosjektstøtte ble UiB tildelt 125,6 millioner kroner i 2012, mot 103,2 i 2011.

Tilstandsrapporten for 2012 viser at 50 % av søknader i 2010-2011 fra UiB til Forskningsrådet gikk til Fri prosjektstøtte og at tilslagsprosenten var 13 %. Det er liten tvil om at det er for lite midler til frie prosjekter, svært mange prosjekt med høy karakter (6 og 7) får ikke finansiering.

Forskere ved UiB gjennomførte i alt 376 prosjekter finansiert av Norges forskningsråd i 2012, med samlet økonomisk ramme på 409 millioner kroner. Fri prosjektstøtte er største kategori med 125,6 mill. kroner (118 prosjekt), fulgt av handlingsrettede programmer med 72,6 (76 prosjekt) og Store programmer med 52,5 mill. kroner (50 prosjekt). En oversikt over bevilgninger per program er gitt i tabell 9.

TABELL 9 FORSKNINGSRÅDETS BEVILGNINGER FORDELT PER HOVEDAKTIVITET 2011–2012

	2011	2012	Endring	Pr program 2012
Brukerstyrte innovasjonsprogram	11,7	12,9	1,2	3 %
Grunnforskningsprogrammer	16,8	19,3	2,5	5 %
Handlingsrettede programmer	74,6	72,6	-2,0	18 %
Store programmer	61,9	52,5	-9,4	13 %
Fri prosjektstøtte	103,2	125,6	22,4	31 %
SFF/SFGI/SFE	32,8	41,8	9,0	10 %
Vitenskapelig utstyr, datab, saml	7,1	44,8	37,7	11 %
Internasjonale tiltak	6,3	0,0	-6,3	0 %
Annet	89,9	39,9	-50,0	10 %
SUM	404,4	409,4	5,0	100 %

Handlingsrettede programmer, som står sterkt ved UiB, skal gi bedre kunnskapsgrunnlag for politiske beslutninger og for planlegging innenfor ulike samfunnsområder og omfatter blant annet forskningsprogrammet for «Velferd, arbeidsliv og migrasjon» (VAM).

Store program skal realisere nasjonale forskningspolitiske prioriteringer. Forskningen i programmet skal gi kunnskap for å stimulere til innovasjon og øke verdiskapning eller medvirke til å løse prioriterte samfunnsutfordringer. Blant NFRs store program er FUGE, NANO 2021 og NORKLIMA. I 2012 mottok forskere ved UiB betydelige midler fra det nye SAMKUL-programmet (Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger).

Tre SFF-er og fire ERC-prosjekter gjelder forskning ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet. Til klimaforskningen er det gitt betydelige statlige bevilgninger i 2013. Universitetets resultater og prioritering av kvalitet i forskning, uttrykker betydelig satsing på MNT-fag.

EU

I årene 2007-2011 mottok de norske universitetene 1,05 milliarder kroner til prosjekter i EUs sjuende rammeprogram. Av denne bevilgningen gikk 259 mill. kroner til UiB, UiO (371 mill. kroner) og NTNU (279 mill. kroner). UiB har vesentlig større tilslag i grunnforskningsprogrammet ERC enn størrelsen skulle tilsi.

I 2012 ble det sendt 92 søknader til EU, 23 gikk til ERC Advanced Grants og Starting Grants ordningene. Dette er en økning fra 2011, da det ble sendt 72 søknader til EU programmene. I 2012 startet 27 nye prosjekter, 17 av prosjektene er koordinert fra UiB. Det er fortsatt stor interesse for ERC-ordningen og det var flere søknader til ERC i 2012. Det var 13 som søkte Starting Grants og 10 Advanced Grants. Forskningsrådet har hatt en finansieringsordning for Starting-Grant-søkere som tilfredsstillende ERCs excellence-kriterier, men som av budsjettårsaker ikke får ERC-bevilgning. I 2012 ble ordningen også innført for søkere til ERC Advanced Grants.

I perioden 2008-2012 er UiB tildelt vel 77 mill. kroner til ERC- prosjekter, det gjør ERC til største bidragsyter i universitetets EU-programmer. ERC-bevilgningene tildeles enkeltforskere i Europa på grunnlag av deres ideer og vitenskapelige dyktighet, uavhengig av tema og fagfelt. Denne frie finansieringen, basert utelukkende på vitenskapelig kvalitet, gjør at midlene ofte blir fordelt på

nye og lovende forskningsprosjekter med stor grad av fleksibilitet. ERC etterfølges av tildelinger til helseforskning og miljøforskning.

Fagevalueringer

I 2012 er det gjennomført fagevalueringer ved informatikk og matematikk. I tillegg er norsk klimaforskning evaluert.

Flere forskningsgrupper ved Institutt for informatikk er i forskningsfronten med stor internasjonal anerkjennelse. Instituttet har høy publisering og har lykket ned ekstern finansiering, primært fra Forskningsrådet og EU gjennom en ERC-tildeling. Fagmiljøet har også ekstern finansiering fra industrielle partnere.

Forskningen ved Institutt for matematikk er meget god. Forskningen i reservoarmatematikk er forskjellig fra det som er typisk for et institutt for matematikk, men det er vurdert som positivt for instituttet med gruppen og tilknytningen til Centre of Excellence in Integrated Petroleum Research (CIPR). *Analysegruppen* fungerer godt, har høy produktivitet og vitenskapelig aktivitet. *Gruppen i topologi* ble opprettet etter evalueringen i 2002, den relativt ung har utviklet seg til en full forskningsgruppe i på mindre en 7 år. Gruppen for *algebra/algebraisk geometri* publiserer forskning med høy internasjonal relevans. Forskningen i *gruppen for reservoarmekanikk* er internasjonalt ledende. Gruppen i *statistikk* fikk karakteren 5/3 «Excellent to good».

Senter for klimadynamikk

Den vitenskapelige rådgivingskomité for *Senter for klimadynamikk* avga en rapport i november 2012. Komiteen var imponert over den åpenbare fremgang som var oppnådd i siden senteret ble åpnet og det energiske vitenskapelige miljøet som er bygget opp ved SKD i, og som omfatter et vidt spenn av fagdisipliner. I sum utgjør dette grunnlaget for en generelt fremragende forskning som er internasjonalt synlig og konkurransedyktig. Senter for klimadynamikk viderefører den sterke kompetansen og kapasiteten som er bygd opp gjennom SFF- Bjerknessenteret, som ble avsluttet som senter for fremragende forskning i 2012.

Samarbeidet med utenlandske universiteter

Viktige tiltak for å styrke samarbeidet er sampublisering, mobilitet og ekstern finansiering (særlig fra EU). Tiltakene henger til en viss grad sammen. Det er for eksempel krav i EU-prosjekter å ha partnere fra andre land med i prosjektene, og dette gir grunnlag for sampublisering og mobilitet.

NORHED er det nye NORAD-programmet for akademisk samarbeid basert på initiativ fra forskere og institusjoner i sør og deres partnere i Norge. Av 290 såkornssøknader til NORHED programmet i 2012, var UiB deltaker i 66. Av disse fikk 25 støtte. Totalt 97 såkornssøknader ble innvilget. Av de 25 såkornssøknadene med UiB deltakelse, blir 12 administrert fra UiB. UiBs posisjon som den største NUFU-institusjonen ser ut til å kunne videreføres i NORHED.

Worldwide Universities Network (WUN) er en allianse av 18 ledende forskningsuniversiteter på seks kontinenter dedikert til forskningssamarbeid for økt kunnskap om viktige globale utfordringer. I 2012 ble 25 nye forskningsprosjekter initiert med såkornmidler fra WUN Research Development Fund. UiB forskere leder to av disse WUN forskningsprosjektene, og i ytterligere to prosjekter er UiB forskere med som partnere.

The *Peder Sather Center* for Advanced Study ble opprettet i mai 2012, ved undertegningen av avtale mellom UC Berkely, Norges forskningsråd og 8 norske universiteter, deriblant Universitet i Bergen. Peder Sather Center for Advanced Study vil styrke forskningssamarbeidet mellom University of California og konsortiet av åtte norske akademiske institusjoner. Det er etablert en finansieringsordning, the Peder Sather Grant Program, som skal finansiere nyskapende og nysgjerrighetsdrevet forskning.

I 2012 signerte UiB 13 nye bilaterale avtaler om forsknings- og institusjonssamarbeid. Seks av avtalene var fornyelser, som avtaler med University of Lhasa og Institute of Tibetan Plateau for Atmospheric Sciences, knytte til samarbeidet i Tibet-nettverket. Avtalen med University of Alberta i Canada, av UiBs viktigste samarbeidsuniversitet i Canda, ble fornyet. Av de nye avtalene er avtalen med University of the Philipines i Manila. UiB inngikk avtale med Beijing Foreign Studies University for samarbeid om undervisning og opplæring i norsk språk i 2012.

Andelen internasjonalt samfattede vitenskapelige publikasjoner er indikator på internasjonalt forskningssamarbeid. Det er store variasjoner mellom institusjonene og over tid. UiB har et gjennomsnitt for perioden 2004–2011 på 57 %, UiO og UiT har 52 %, mens NTNU hadde 49 % .

Langsiktige satsinger

Satsingen på *utviklingsrelatert forskning og marin forskning videreføres*. I desember 2012 ble strategiutvalget for marine fag (SMF) gjenoppnevnt. Utvalget skal utforme en helhetlig forskningsstrategi for marin virksomhet ved UiB. Arbeidet som skal inkludere forskerutdanning, samle faglige innspill og relevante politiske dokumenter som er med på å definere og styrke samarbeidet mellom UiB og relevante aktører regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

UiB har en betydelig rolle som kunnskapsleverandør av marin forskning, det reflekteres i det høye vitenskapelige nivået, på tvers av faglige disipliner. Dette gjør UiB til en regional og nasjonal node for marin forskning, det understrekes av at Vestlandet har nesten 60 % av all marin FoU. Fra 2008 har UiB hatt ledende rolle i Bergen Marine Forskningsklynge (BMF) som består av 8 partnere (CMR, IMR, UNI, Helse-Bergen, Nansensenteret, NIFES, NOFIMA og ikke minst UiB). UiB er representert med styreleder og vara i organisasjonen Storbymarin som promoterer marin forskning nasjonalt.

I tillegg til å samle og forene marine ressurser lokalt, er UiB partner i European Marine Board (EMB). Som medlem av forumet sikrer og representerer UiB alle universiteter i Norge en stemme i europeisk sammenheng. UiB er representert i Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC, National Vice-President) så vel som i University of the Arctic (Uarctic, Vice-Chair for Research) og ikke minst i Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).

Den marine forskningen er styrket de siste årene med betydelig satsing på infrastruktur og bygninger på Marineholmen, støtte til SARS-senteret, Bjerknnessenteret, og ulike FUGE-prosjekter. I 2012 ble disse tiltakene finansiert med om lag 45 millioner kroner i universitetets felles budsjettposter. I tillegg kommer utstyr og rekrutteringsstillinger. Den statlige støtten til Senter for klimadynamikk er også svært viktig i denne sammenhengen.

Utviklingsrelatert og globalt orientert forskning har lange tradisjoner ved UiB og foregår ved alle fakulteter og ved de fleste institutter, som grunnforskning, som anvendt disiplin-orientert forskning og som tverrfaglig forskning. Fagområdet er styrket de siste årene med etablering av UiB Global og et eget ressurscenter for utviklingsforskning i samarbeid med CMI. Forskning og utdanningstilbud innenfor det utviklingsrelaterte feltet ved de to instituttene Senter for internasjonal helse og HEMIL-senteret er viktige. Strategisk utvalg for utviklingsrelatert forskning har representanter for alle fakultetene.

NUFU-programmene, som har vært en viktig ressurs for UiBs globale forskningssamarbeid de siste 25 år, erstattes av et nytt program, NORHED. Strategutvalget for utviklingsforskning har gitt innspill, bidrag, høringer og arrangert/deltatt i interne og eksterne møter for å fremme forståelse for behovet for, og betydningen av, å styrke rammebetingelsene for globalt forskningssamarbeid for å møte morgendagens utfordringer. Svært mange av UiBs innspill er integrert i de nye programmene, men de økonomiske bevilgningsrammene for denne typen forskningssamarbeid, er fremdeles små. UiBs komparative styrke i feltet og forarbeidet med NORHED gjenspeiles i den store søknadsmengden av NORHED-såknad-søknader med partnere i sør.

Forskningssatsinger ved fakultetene

Fakultetene har utarbeidet strategier innenfor rammene til universitetets strategi 2011–2015. Rettesnoren for forskningen er faglige kvalitet. Fakultetenes strategier avspeiler et mangfold av fag og forskningstradisjoner. Fakultetene tar utgangspunkt i kompetansen som finnes i egne og sterke disiplinmiljø. Fakultetene har en ulik tilnærming til faglige prioriteringer.

Det humanistiske fakultet har som prinsipp at satsinger skal springe ut av kompetansen i fagmiljøene ved fakultetet og legger vekt på at kvalitet skal prioriteres uavhengig av disiplin og forskningstema. Ansvar for utvikling og satsinger er i grunnenhetene.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultets strategi er å styrke vilkårene for forskning av høy internasjonal kvalitet og tematisk og tverrfaglig forskning, Fakultetet vil bidra til utvikling av eksisterende og nye fremragende sentre og videreføre og utvikle satsingene innenfor marin forskning, utviklingsrelatert (global) forskning og klimaforskning. Fakultetet vil skape handlingsrom for og prioritere utvalgte satsingsområder. Biovitenskap, energiforskning, nanovitenskap og beregningsvitenskap eller multiskalamodellering er slike områder.

Det medisinsk-odontologiske fakultet vedtok strategi i 2010. I 2011 ble det utarbeidet handlingsplaner for forskning, forskningsinfrastruktur og for forskerutdanning. Handlingsplanene er styrende for arbeidet de kommende årene. Ved inngangen til 2012 var fakultetet er i rute for tiltak for forskning og forskningsinfrastruktur. Handlingsplanene prioriterer å bygge forskningsstøtte og oppfølging av Forskningsrådets helsefagevaluering.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har vedtatt fem strategiske forskningssatsinger for perioden; Utviklingsrelatert forskning; Velferd, arbeidsliv, migrasjon (VAM); Demokrati og rettsstat; Klimaforskning; Informasjon, kommunikasjon og kultur.

Det juridiske fakultets største fagmiljø er i strafferett og straffeprosess. Størstedelen av fakultetets eksterntfinansiert virksomhet er konsentrert innenfor dette fagmiljøet i neste treårs periode. Øvrige prioriterte fagområder ressursmessig er konkurranserett, markedsrett og formuerett.

Det psykologiske fakultets hovedforskningsområder er basal og anvendt forskning innenfor helse, psykologi og utdanning/læring, samt utviklingsrelatert forskning. Forskningsrådets evaluering av psykologi og helseforskning, samt forskerutdanningen innenfor pedagogikk og lærerutdanning er, sammen med fakultetets strategi, viktig grunnlag for fakultetets videre arbeid med å sikre høy kvalitet i utdanning og forskning.

FORSKERUTDANNING

Forskerutdanningen skal være forankret i grunnmiljøene, stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og inviteres til å delta i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler. Gjennomstrømmingen for stipendiater er bedret hvert år de siste fem årene. Arbeidet med helhetlig oppfølging av kandidater har fortsatt i 2012.

I 2012 er samfunnets behov for forskerutdanning og forskningskompetanse kartlagt i en egen undersøkelse som har gitt informasjon om arbeidsgiveres erfaringer og holdninger til phd-kandidaters kompetanse og om de erfaringene ansatte med doktorgrad i arbeidslivet.

Med oppfølging av tiltakene i *Handlingsplan for forskerutdanning* har universitetet lyktes med å fornye og styrke kvaliteten i ph.d.-utdanningen. Hovedmålet for forskerutdanningen er å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene. Det legges blant annet vekt på å styrke det internasjonale forskningssamarbeidet og sampublisering med utenlandske forskere, samt å heve språkkompetanse, tydeligere profilering og mobilitetsfremmende tiltak.

Med utgangspunkt i strategi, er det oppnådd gode resultater innenfor flere områder i 2012:

- 251 tok doktorgraden ved UiB, bare tre færre enn toppåret 2011. 53 % av de uteksaminerte kandidatene var kvinner
- Forskerutdanningen ved UiB er internasjonal, og 29,8 % av ph.d.- kandidatene er utenlandske statsborgere
- En undersøkelse fra 2012 viser at kandidater med doktorgrad fra UiB kommer raskt i arbeid. Hele 88 % av dem med doktorgrad er i jobb et halvt år etter at doktorgraden er gjennomført
- Bergen Summer Research School ble organisert som en ph.d.-konferanse i 2012. Temaet for var «Transnational Migration and Global Development». Konferansen gikk over tre dager og hadde 33 deltakere fra 17 land i fem ulike verdensdeler.

Samtidig er det utfordringer:

- 1) Å redusere kandidatenes gjennomføringstid ytterligere
- 2) Å øke antallet eksternt finansierte stipendiatstillinger
- 3) Tilrettelegge bedre for mobilitet og utveksling. Øke antallet kandidater som gjennomfører et lengre utenlandsopphold som en del av forskerutdanningen

De årlige meldingene for forskerutdanning utfyller rapport og planer med utvidede analyser av virksomheten og innspill fra fakultet og instituttnivå.

Universitetets forskerutdanningsmelding 2011 avdekket behov for ytterligere tiltak innenfor følgende områder:

- Systematisk oversikt over internasjonaliseringstiltak, mobilitet og deltakelse i arbeidet med akademiske fellesgrader.
- Oppfølging av kandidater tilsatt ved institusjoner utenfor UiB

UiB har kommet langt i å kvalitetssikre data som skal rapporteres til departementet, men det er fortsatt utfordringer knyttet til opplysninger om kandidater med tilsetningsforhold utenfor UiB. Dette gjelder informasjon om progresjon, eventuelle permisjoner og fravær. Situasjonen skal bedres gjennom mer systematisk oppfølging, midtveisevalueringer og medarbeidersamtaler.

I 2011 hadde 67 % av alle doktorgradskandidater gjennomført seks år etter opptak til doktorgradsprogrammet, og 2011 var det første året DBH innhentet slike individdata om doktorgradskandidater. Tall for 2012 er ennå ikke klare. Kandidatene som disputerte i 2012 brukte i snitt 4,8 år fra opptak til disputas. Fratrukket årsverk brukt på permisjoner, pliktarbeid, spesialistutdanning eller ordinær utdanning var tiden i snitt 3,6 år. Tilsvarende tidsbruk i 2011 var 4,5 og 3,5 år.

Det er de siste årene gjennomført tiltak fra Handlingsplan for forskerutdanning for å få redusert gjennomføringstiden. Registrering, elektronisk framdriftsrapportering, midtveisevaluering, sterkere tilknytning til prosjekter og forskningsgrupper, forskerskoler og to veiledere er viktige tiltak. I forskerutdanningsmeldingen rapporterte fakultetene om lavere netto gjennomføringstid enn fire år i 2011. Tre fakulteter har innført en ordning med minst to veiledere for nye kandidater.

Underkjenninger 2012

I alt ble 16 avhandlinger underkjent i 2012; 13 til ph.d.-graden og 3 til dr.philos. For ph.d.-graden tilsvarer dette 6,4 % av det samlede antall disputaser (251) i 2012. I 2010 var andelen 10 % og 5 % i 2011. Nedgangen i underkjenninger fra 2010 bekrefter at fakultetene og fagmiljøene tar aktivt ansvar for å sikre kvalitet i forskerutdanningen. Underkjenningene gir grunnlag for gjennom å identifisere mulige forbedringer slik at det årlige antall underkjenninger over tid blir lavere.

TABELL 10 UNDERKJENNINGER I 2012

	Ph.d.	Dr.philos.
HF		1
MN	4	
MOF	6	
SV	2	
JUSS	1	
PSY		2
SUM	13	3
SUM TOTALT	16	

Stipendiatstillinger i eksterntfinansierte prosjekter

Tall fra DBH i 2012 viser reduksjon i antall eksternt finansierte stipendiatstillinger. Utviklingen er bekymringsfull og målet ble ikke nådd i 2012. UiB har 14 færre eksternt finansierte stipendiatstillinger i 2012 enn 2011, og antallet er redusert med 112 fra 2008 til 2012. At det ikke lenger er mulig for stipendiater med midler fra samarbeidsorganene med helseforetakene å bli ansatt ved UiB, er viktig for om lag 30 stipender tilsettes årlig med slike midler, utenfor UiB.

TABELL 11 EKSTERNT FINANSIERT STIPENDIATSTILLINGER 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
NFR	186	171	138	98	86
Andre	55	41	43	45	43
TOTALT	241	212	180	143	129

Doktorgradskandidater og utenlandsopphold

Det er for dårlige data om mobilitet utenfor utvekslings- og samarbeidsavtaler og -programmer. Det er ikke noe apparat for ph.d. spesielt. Dette påpekes av fakultetene som en utfordring. Det er først og fremst faggruppene stipendiatene er knyttet til og deres veiledere som kan styrke omfanget av opphold. Gjennom sine kontakter kan veiledere bidra til at det knyttes kontakter og legge til rette for opphold for stipendiater i gode og relevante utenlandske forskningsmiljø.

Forbedring av veiledningsopplegg

Behovet for styrket kompetanse for veiledning av doktorgradskandidater er tema i handlingsplan for forskerutdanning: «veiledere må tilbys kurs og møteplasser for erfaringsutveksling om veilederrollen». For konkretisering av et opplæringsprogram, skal en gruppe utarbeide en ny kursplan i forskningsveiledning for doktogradnivået. Den skal ha som mål å bidra til å styrke den enkelte vitenskapelige ansattes kompetanse i veiledning av doktorgradskandidater. Kursplanen beskriver delmål, læringsutbytte, undervisningsmetoder, arbeidsform og prosjektarbeidet. Veilederoppgavene er prioritert ved fakultetene, og det ønskes styrket veilederopplæring med kurstilbud fra Program for universitetspedagogikk. Kapasiteten er ikke tilstrekkelig og økt bruk av flere veiledere krever mer innsats til veiledning.

SAMFUNNSKONTAKT OG FORMIDLING

Universitetets uavhengige kunnskap, bygd på langsiktige forskningsinteresser og -aktiviteter, gjør institusjonen viktig for et levende demokrati og for utviklingen av framtidens kultur-, nærings- og samfunnsliv. Kunnskapen som utvikles ved universitetet formidles i et bredt nettverk av forskere og forskergrupper, gjennom et bredt tilbud av studieprogrammer, ved institutter, fakulteter og sentre, samt ved Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet.

Råd for samfunnskontakt er oppnevnt som del av oppfølgingen av handlingsplan for forholdet til omverdenen, departementets tildelingsbrev for 2011 og videre dialog med departementet. Råd for samfunnskontakt hadde sitt første møte i januar 2012. Universitetsstyret vedtok *strategi for samarbeid med arbeidslivet* våren 2012 der følgende oppgaver er prioriterte:

- Bidra til å utvikle gjensidig forståelse for universitetets og samarbeidspartneres forskjellige roller og oppgaver
- Drøfte utviklingen av universitetets ordinære utdanningsvirksomhet, samt etter- og videreutdanning og bruk av praksisplasser i forhold til langsiktige perspektiver på samfunnets kompetansebehov
- Bidra til å synliggjøre den samfunnsmessige verdien av universitetets forskning, forskerutdanning og utdanning i et langsiktig perspektiv
- Drøfte utviklingen av langsiktige samarbeidsrelasjoner mellom universitetet og arbeidslivet

Rådet vil gi årlige rapporter til universitetsstyret.

Kontor for samfunnskontakt ble et ordinært tiltak med samme arbeidsoppgaver i 2012. Kontoret har videreført arbeidet med å synliggjøre UiB i omverden med deltakelse ved en rekke lokale, nasjonale og internasjonale konferanser og seminarer. *Christiekonferansen* ble gjennomført for tredje gang 25. april 2012 med 340 deltakere. Christiekonferansen 2012 tok opp hvilken rolle universitetet kan ha i møtet med utfordringer som klimaendringer, fattigdom og folkevekst. Christieprisen ble tildelt Studentersamfunnet i Bergen i 2012.

Bergen Resource Centre for International Development er et felles ressurscenter for UiB og Chr. Michelsens Institutt. Her samles forskere, studenter og næringsliv med interesse for utviklingsforskning. Senteret har Norges største samling av spesiallitteratur for Afrika, Asia, Midtøsten og Latin-Amerika. Ressurscenteret har gode digitale ressurser, men er først og fremst et fysisk møtested med en omfattende samling publikasjoner. Litteratur om utviklingsforskning utgjør hovedtyngden i samlingen.

Ut fra universitetets strategi og planer er det oppnådd gode resultater med:

- [Prioritering av tiltak for samarbeid med arbeidslivet](#)
- [Videreutvikling av formidlingstiltak for et allment publikum generelt og for barn og unge spesielt](#)
- [Styrket alumnusinnsats](#)
- [Styrket arbeid med samfunnskontakt](#)

Universitetets publikumskontakt er svært omfattende, med et bredt spekter av offentlige arrangement som konferanser, seminar, konserter, utstillinger og gjesteforelesninger.

Eksterne inntekter

Inntekter fra bidrags- og oppdragsforskning (BOA) var 755 mill. kroner og utgjorde 22 % av universitetets samlede inntekter i 2012. Disse kommer fra en rekke kilder, det offentlige, stiftelser og organisasjoner og næringsliv, samt gaver og gaveforsterkningsmidler.

Den klart viktigste finansieringskilden er Norges forskningsråd med 343 mill. kroner. Finansering fra EU var en mindre del av inntektene, men gir viktige bidrag til forskningen. NFR bidro med 44 % av BOA-inntektene. Fra 2011 til 2012 har det vært økning i inntekter fra ulike statlige etater.

TABELL 12 BIDRAGS- OG OPPDRAGSINNTEKTER 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Forskningsrådet	310 726	362 610	348 701	361 962	343 197
Statlige etater	113 453	110 885	135 077	133 225	152 754
Kommunale/fylkeskommunale etater	14 270	14 063	3 891	4 917	7 924
Næringsliv/private	58 926	76 985	88 126	75 714	74 595
EU-forskning	12 609	24 177	34 622	50 480	49 927
EU-undervisning	2 619	3 233	1 666	1 616	962
Utlandet eks. EU	18 814	10 459	12 594	21 400	21 805
Stiftelser og organisasjoner	49 725	60 001	71 621	77 334	76 739
Gaver/gaveforsterkning og tilskudd	25 307	26 857	33 757	28 607	44 523
SUM	604 449	689 270	730 055	755 255	772 426

Bruken av midler fra gaver og gaveforsterkning var 56,5 % høyere enn i 2011. Dette viser først og fremst bruken av gaver som ble innbetalt like før gaveforsterkningsordningen ble avviklet.

Fleksibel utdanning

UiB har et omfattende videreutdanningstilbud og har lenge satset mye på fjernundervisning over nett. Skoleverket er et hovedsatsingsområde for videreutdanning, særlig i humaniora og realfag. Det er

etablert tre erfaringsbaserte mastergrader i undervisning og læring. I tillegg inngår UiB som gradgivende partner i et felles studieprogram med Høgskolen i Sogn og Fjordane.

Flexibel utdanning refererer til tilrettelegging av det ordinære utdanningstilbudet. Prosjektet DigUiB (Digitale hjelpemidler og støttesystemer for utdanning ved Universitetet i Bergen) ble startet etter initiativ fra studentene. DigUiB har vurdert bruk av digitale hjelpemiddel og støttesystem for utdanning, med delprosjekter for digitale læringsressurser, digital undervisning og digital eksamen. Prosjektet blir videreført i 2013, i et omorganisert og utvidet format.

Omfanget av populærvitenskapelig virksomhet

Flere fakulteter har styrket formidlingsarbeidet, med koordinatorene for forskningsformidling og noen fakulteter ansetter kommunikasjonsrådgivere for å styrke formidlingen via web. Forskerne synliggjør publikasjonene ved rapportering til Cristin. Her registreres vitenskapelige arbeider, populærvitenskapelige artikler, kronikker, foredrag og mediebidrag med programdeltagelse eller intervju. Registreringen av andre bidrag enn de vitenskapelige publikasjonene vurderes fortsatt å være for ufullstendig. Det prioriteres å øke aktiviteten, så vel som registreringen.

Det er mulig å styrke og øke omfanget av formidling. Det drives omfattende formidling gjennom magasiner, brosjyrer, sosiale medier, i massemedier, på web og som TV-produksjoner på web og i nasjonale og internasjonale TV-kanaler. UiB ble omtalt i omlag 11 300 saker i norske papir- og nettaviser i 2012, en økning på 800 fra 2011. Tallene er basert på søk i norske nyhetsmedier. Kommunikasjonsavdelingen registrerte 540 henvendelser fra journalister med forespørsler om til ideer saker, kildekontakter og annen informasjon om universitets virksomhet. I tillegg kommer direkte kontakt mellom ansatte, medier og publikum.

UiB etablerte seg i sosiale medier som Twitter og Facebook i 2011, og satsingen ble trappet opp i 2012. Disse kanalene blir brukt aktivt i kommunikasjon med medier og publikum. I tillegg er forskningsmagasinet Hubro viktig for formidling til videregående skole og samarbeidspartnere. I 2012 har Hubro fått større nedslagsfelt med en engelskspråklig utgivelse. Hubro blir trykt i 10 000 og 19 000 eksemplarer og blir bredt distribuert, som til elever og lærere i videregående skole. I 2012 var det seks kurs i mediekontakt for forskere og ledelse. Satsingen på yngre kvinnelige forskere fortsetter, og det ble gjennomført fire kurs for målgruppen.

Barn og ungdom er viktig målgruppe for formidling. Universitetets tilbud til er i hovedsak ved Universitetsmuseet og i regi av Vil Vite - Bergen vitensenter, Forskningsdagene i Bergen og Holbergprisen i skolen. Under Forskningsdagene 2012 var UiB sterkt delaktig regionalt og den nasjonale finalen i Forsker Grand Prix, som ble arrangert i Tromsø. Vel 10 000 deltok ved ulike arrangement under Forskningsdagene, med forskningstorg på Festplassen, foredrag, debatter, forskersamtaler, vitenskveler og seminarer. I 2012 samlet Forskningsdagene UNG vel 800 ungdommer til kunnskapsmønstring på Studentsentret. Mediedekningen av UiBs bidrag til Forskningsdagene hadde mer enn 40 nyhetsklipp. Styringsgruppen for Forskningsdagene i Bergen drøftet samarbeid, ny aktivitet i 2012 og styringsstruktur, med sterkere faglig deltagelse.

Som et anerkjent forskningsuniversitet er det kontinuerlig oppmerksomhet om synlighet i elektroniske media, og universitetets websider et sentralt virkemiddel. I 2012 har UiB særlig satset på å implementere en ny og fremtidsrettet teknologi for websidene. Løsningen skal være et verktøy som kan presentere institusjonens aktiviteter på en profesjonell og effektiv måte som bidrar til økt synlighet av universitetets kjernevirksomhet.

Omfanget av kommersialiseringsprosjekter

Tilrettelegging for næringsmessig utnytting av forskningsresultater er en del av universitetets samfunns- og formidlingsansvar. Dette arbeidet ivaretas av Bergen Teknologioverføring AS (BTO) som eies av UiB, Helse Bergen og Havforskningsinstituttet (IMR). BTO har som formål å bidra til kommersialisering av forskningsresultater. BTO mottok i alt 78 forretningsideer, 43 fra Universitetet i Bergen i 2012, en dobling fra 2011. Det ble registrert 20 patentsøknader, inngått 13 lisensieringskontrakter og etablert to nye foretak, hvorav ett ved UiB.

TABELL 13 KOMMERSIALISERINGSPROSJEKTER (BTO)

	Totalt BTO	Fra aktivitet ved egen institusjon til egen kommersialiseringsenhet	Fra aktivitet ved egen institusjon til samarbeidende kommersialiseringsenhet	Fra aktivitet ved andre institusjoner til egen kommersialiseringsenhet
Mottatte forretningsideer	78	43 (UiB)	0	35
Registrerte patentsøknader	20	18 (UiB)		2 (IMR)
Inngåtte lisensieringskontrakter	13	7 (UiB)	3	3
Nye foretak etablert	2	1 (BTO)		1 (IMR)

UiB-Alumi

Alumnusvirksomheten har økt i 2012. Utdelingen av 400 000 kroner i initieringsmidler for økt aktivitet i fagmiljøene har vært vellykket. Antall registrerte alumner i nettportalen økte med over 1000 personer i 2012, og det har vært 14 alumnusarrangement i ulike fagmiljø. Det ble arrangert et internasjonalt alumnustreff i London med deltakelse av alumner fra alle fakulteter. Det er inngått ny avtale om ny teknisk løsning for alumniportalen som vil gi bedre funksjonalitet og muligheter for å utvikle nye tjenester for alumnene.

Ny aula i universitets monumentale museumsbygg

Universitetets arbeider for igangsetting av arbeidet med aulaen i universitetets monumentale museumsbygning. Aulaen vil ha plass for nesten 450 mennesker. Den vil bli svært viktig som arena for undervisning og større samlinger for studenter. Etter at det tidligere studentsenteret ble revet, har ikke universitetet auditorier som rommer flere enn 350 mennesker, det er en utfordring i en situasjon der økt utdanningskapasitet vurderes. Den originale tårnsalen skal rehabiliteres for sammenkomster og store anledninger. Bygget kan brukes av byens og regionens nærings- kultur- og samfunnsliv. Finansdepartementet har godkjent kostnadsrammen for første del av rehabiliteringen av sørfløyen, som vil koste 306 mill. kroner.

ORGANISASJON OG RESSURSER

De siste årene er det gjort endringer i universitetets interne resultatmodell for forskning og utdanning, med større sammenheng mellom departementets økonomimodell og modell for videreføring av resultater til fakultetene. Fakultetene har fått større inntekter og ansvar for utgifter. I dialogmøtene med fakultetene høsten 2012, var fakultetenes budsjettmodeller tema.

Det er viktig å sikre vedlikehold og investeringer i bygg og infrastruktur. Dette har høy prioritet, og det allokeres betydelige midler til dette formålet. Det forventes at kostnadene til infrastruktur og husleie vil øke mer enn generell lønns- og priskompensasjon i årene framover.

Det gis tilbud til faglige og administrative ledere basert på forståelse for universitetets kjerneverdier og innsikt i overordnede mål, planer og strategier. Det er innført ny instituttstruktur ved Det medisinsk-odontologiske fakultet. Antallet årsverk er økt med om lag 100 fra 2011, dette er positivt og gjelder særlig vitenskapelige årsverk.

Det arbeidet videre med at administrative oppgaver skal ses i sammenheng og kompetanse utnyttes bedre på tvers av enheter og nivåer. Arbeidet for effektivisering og mulig omfordeling av ressurser mellom ulike områder pågår. Det nye odontologibygget har gitt mulighet til å forbedre situasjonen for utdanning og forskning innenfor fagene odontologi og tannpleie. Bygget har forbedret arbeidsmiljøet for studenter og ansatte.

Universitetet innførte redaktørplakaten for nettavisen På Høyden i 2012. Universitetsstyret har delegert utgivermyndigheten til et styre for avisen, som også ansetter redaktør og arbeider for redaksjonens uavhengighet og for at avisens formålsparagraf oppnås.

Med utgangspunkt i universitetets strategi og planer, er det oppnådd gode resultater:

- Etablering av mottakssenter for internasjonale ansatte
- Arbeid med tilrettelegging for vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelse
- HMS-lederopplæring
- Styrking av vernetjenesten
- Forenkling av rekrutteringsprosesser og kompetansebygging for rekruttering
- Språkprosjektet – etablering av ulike språkopplæringstilbud ved UiB
- Sykefravær

Følgende tema krever videre innsats:

- Reduksjon av midlertidige tilsetninger
- Måltallet for lærlinger er ikke oppnådd
- Revisjon av universitetets system for HMS-avvik er ikke ferdigstilt
- Oppmerksomhet om rutiner, kunnskaper og holdninger i risikofylt arbeidsmiljø må styrkes ytterligere

Langsiktig økonomisk planlegging

Det er et mål å gi best mulige rammebetingelser for universitetets grunnenheter for forskning og utdanning. Dette er fulgt opp med styrking av basisbudsjettene ved flere av fakultetene, og det satses offensivt på investeringer for bedre rammebetingelser. Det er satset særskilt på museet, økt samfunnskontakt, miljøtiltak og på internasjonalisering de siste årene.

I budsjettet for 2012 ble det vedtatt økte satser for dekning av indirekte kostnader. Behov for kostnadsdekning lå til grunn for økningen. Dette ga økte inntekter for sentraladministrasjonen, som følge av økt priser på tjenester. Økte inntekter ble fulgt av kutt i administrasjonens rammetildeling. Nå er det tydeligere sammenheng mellom BOA-aktivitet og finansiering av universitetets fellesfunksjoner. Modellen følges for å undersøke om det er uheldige og uforutsette effekter av omleggingen, som ennå ikke er avdekket. Situasjonen ble tatt opp i dialogmøtene med fakultetene høsten 2012. Arbeidet vil bli fulgt opp i 2013.

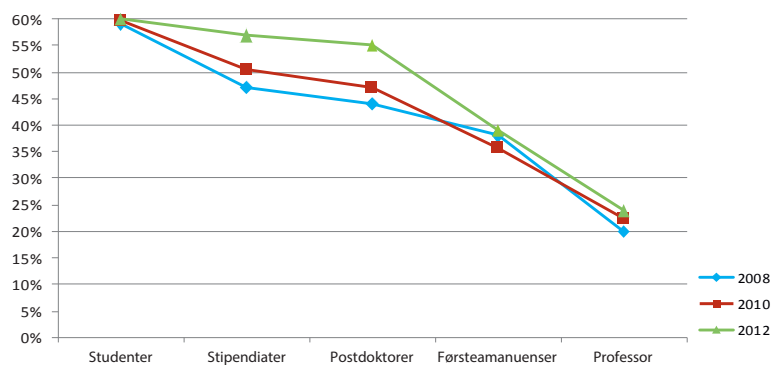
UHR har utarbeidet den såkalte TDI-modellen for beregning av kostnader i forskningsprosjekter. Et sentralt element er innføring og beregning av leiestedskostnader, og kostnader som ellers ville vært generelle og indirekte, gjøres spesifikke og direkte for hvert prosjekt, støttetjenester, som kan koste forskjellig i ulike fagmiljø, som kostnader til arealer, vitenskapelig utstyr, driftsmidler til laboratorier og teknisk støttepersonell. Implementering av TDI-modellen er forventet i 2014.

Robuste fagmiljø

Grunnenhetene har ansvar for utviklingen av fagdisipliner, grunnforskning, forskerutdanning og forskningsbaserte utdanningstilbud. Den faglige virksomheten er fri og kritisk, og den faglige og institusjonelle autonomien sikres gjennom organisering, ledelse og ressursfordeling som er forankret i fagmiljøene. Institusjonelle og finansielle rammevilkår tilpasses forskjellene mellom fagmiljøene. Ulike fagmiljøene videreutvikles og fornyes ut fra sine egne kulturer og tradisjoner.

Likestilling

Handlingsplan for likestilling 2012–2015 slår fast at kjønnsbalanse i de faste vitenskapelige stillingene er et høyt prioritert mål i likestillingsarbeidet.

FIGUR 2 ANDEL KVINNER PÅ ULIKE TRINN PÅ DEN AKADEMISKE KARRIERESTIGEN VED UIB 2008, 2010 OG 2012

Figuren over viser andel kvinner på ulike akademiske karrieretrinn, fra student til professor i årene 2008, 2010 og 2012. Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger har i løpet av de siste fire årene steget for alle kategorier ansatte, mens andelen kvinnelige studenter har holdt seg stabilt rundt 60 %. Andel kvinnelige stipendiater og postdoktorer har steget med rundt 10 %, mens andelen kvinnelige professorer har steget med 4 % fra 2008 og utgjør i 2012 24 % av stillingene.

I 2010 var andelen kvinner blant førsteamanuensene noe lavere enn før, det var en konsekvens av at mange kvinner fikk professoropptrykk (rundt 45 % i flere år) samtidig ble få nytilsatt. Den store andelen kvinner som fikk opptrykk henger sannsynligvis sammen med den systematiske satsingen for å styrke kvinners muligheter for videre kvalifisering. Kvalifiseringsstipend, bruk av mentorer og nettverksarbeid har vært viktig. I 2012 er kvinneandelen av førsteamanuenser igjen økt til nesten 40 %. De høye kvinneandelene blant stipendiater og postdoktorer gir et godt rekrutteringsgrunnlag til faste vitenskapelige stillinger i årene fremover. Det er et mål at kvinner skal utgjøre minst 50 % av alle nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger ved alle fakulteter i løpet av planperioden. Dette er en skjerping av målet fra den forrige planen.

UiB var vertskap for den 7. europeiske konferansen for kjønnslikestilling i forskning og høyere utdanning, i samarbeid med European Network on Gender Equality in Higher Education i august 2012. Konferansen hadde tittelen Gender Equality in a Changing Academic World og tok opp endrete betingelser for likestilling i utdanning og forskning i lys av den økonomiske krisen i og utenfor Europa.

Arbeidet med å øke rekrutteringen av og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne er prioritert. Diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne har gjerne bakgrunn i manglende tilrettelegging eller i stereotype oppfatninger av hvilke praktiske konsekvenser en funksjonsnedsettelse kan ha. Utfordringene ligger i å gjøre universitetet universelt utformet som arbeids- og studiested og i å arbeide med holdninger og fordommer. Det er satt i verk tiltak for å møte utfordringene, som kvalifiseringsstipend til vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelse og trainee-ordninger og andre stillinger som kan være «portåpnere» til arbeidslivet. Konferansen *Ulike mennesker – like muligheter?* som UiB arrangerte i 2012 hadde hvordan universitetet kan bidra til at flere personer med funksjonsnedsettelser får muligheter til å arbeide og gjøre karriere ved universitetet, i tekniske, administrative og vitenskapelige stillinger som tema. Målgruppen for konferansen var ledere på alle nivå og ansatte som arbeider innenfor personalfeltet.

UiB arbeider for å øke sysselsettingen av personer med redusert funksjonsevne. UiB fikk tildelt midler fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) til to tiltak i 2012, til en temadag eller konferanse og til et kvalifiseringsstipend til tilrettelegging for vitenskapelig karriere for ansatte med nedsatt funksjonsevne. Arbeidet markerer implementering av den delen av Handlingsplanen for likestilling som gjelder funksjonsevne. UiB deltar i «Traineeprogrammet 2013–2014» for personer med høyere utdanning og nedsatt funksjonsevne, med FAD og Difi.

Kvinner i dosent og professorstillinger

Tabell 14 viser andel professorer per fakultet i perioden 2008–2012. I perioden har det ikke vært tilsatte i dosentstillinger ved UiB.

TABELL 14 KVINNER I DOSENT OG PROFESSORSTILLINGER

	2008	2009	2010	2011	2012
HF	31,6	32,6	33,2	34,3	32,1
MN	8,9	10,4	13,0	14,1	14,0
MOF	20,3	19,7	23,6	23,9	27,1
SV	21,0	21,4	20,0	18,7	20,2
PSYK	21,1	31,5	36,1	35,7	35,3
JUS	12,7	16,9	19,0	18,3	19,6
UM	11,1	12,5	12,5	12,5	14,3
Andre	50,0	25,0	50,0	80,8	77,3
SUM	19,7	20,3	22,4	22,7	23,6

Andelen kvinnelige professorer er økt, men andelen er fortsatt lav, 23,6 %, i 2012.

Antall midlertidige ansatte

Det er viktig å redusere omfanget av midlertidige tilsetninger. Fra og med 2012 registreres hjemmelsgrunnlag for alle midlertidige tilsetningsforhold i lønns- og personaldatasystemet.

Ved UiB var det 1353 årsverk med midlertidig tilsetning, 39 % av stillingene i 2012. I hovedsak er dette stillinger som er midlertidige, som rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger, vitenskapelig assistenter og bistillinger (professor II og førsteamanuensis II stillinger). Korrigeret for dette, er antallet midlertidige årsverk 15 % av det samlede antallet årsverk, 456 årsverk, jf. tabell 15.

TABELL 15 ANTALL MIDLERTIDIGE ÅRSVERK (TALL FRA DBH)

Stillingskategori	2011	2012
Administrative stillinger	92	89
Andre stillinger	12	8
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	5	4
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	82	93
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	242	262
SUM	433	456

Antallet midlertidige årsverk økte med 23 fra 2011 til 2012, og veksten gjaldt undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UFF) og støttestillinger til undervisning, forskning og formidling. Innenfor de andre kategoriene har det vært en liten reduksjon. Tabell 16 gir oversikt over midlertidighet i undervisnings- og forskerstillinger.

TABELL 16 MIDLERTIDIGE ÅRSVERK I UTVALGTE VITENSKAPELIGE STILLINGER

Stillingskode	Stillingsbetegnelse	2011	2012
1007	Høgskolelærer/øvingslærer	6	6
1009	Universitetslektor	54	65
1011	Førsteamanuensis	38	40
1013	Professor	6	4
1108/1109/1110/1183	Forsker	127	141
1198	Førstelektor	3	1
SUM		234	257

Det var vel 44 midlertidige årsverk som førsteamanuenser og professorer ved rapporteringen til DBH i oktober 2012. Det samlede antallet fast tilsatte i disse gruppene er om lag 830. Dette betyr at vel 5 % er midlertidige årsverk. I gruppen inngår vikarer for ansatte i permisjoner. For ansatte i forskningstermin og verv, eller i permisjoner, må det å kunne tilsettes vikarer.

Ved UiB er normen at faste vitenskapelige stillinger skal være kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger. I noen tilfeller er det aktuelt å tilsette i forskerstillinger. Denne typen midlertidige stillinger er økt de siste årene, og gjelder særlig innsats i den eksternt finansierte forskningen. I 2012 var tallet 141, i 2011 var det 127.

Det arbeides aktivt for å redusere omfanget av universitetslektorstillinger, det gjelder særlig innenfor førstesemesterstudiet, medisin og juss. Fra 2011 til 2012 er antallet økt. Situasjonen er fulgt opp med fakultetene det gjelder.

Det var en vekst på 11 årsverk for støttestillinger for undervisning- og forskning årsverk, primært ingeniørstillinger. Dette er tekniske støttefunksjoner i BOA prosjekter. Denne situasjonen følges og tiltak iverksettes ved de fakultetene det gjelder.

Reduksjon av CO₂-utslipp

Miljøengasjementet følges opp i *Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 – 2015*. Planen har tiltak for redusert bruk av energi og redusert mengde avfall. Det er mål om 20 % reduksjon innen 2020. Tiltaksplanen for ytre miljø forutsetter systematisk arbeid med å redusere energibruken. Økte energikostnader vil gjøre investeringer for energiøkonomisering mer lønnsomme.

Utslipp CO₂ rapporteres i miljørapporten våren 2013. Flere tiltak er gjennomført for å redusere utslipp i 2012:

- Jus-byggene er koblet til fjernvarme. Dette innebærer at oljefyrene er tatt ut av reservedrift når varmepumpe er ute av funksjon. Kun 3 oljefyrlegg gjenstår å fjerne, og disse vil bli faset ut innen 2014, i forbindelse med at fjernvarme føres frem til Rosenbergsgaten.
- Armauer Hansens hus ble ferdig rehabilitert med støtte fra statlige Enova. Basert på analyser, vil energibruken reduseres fra 550 – 145 kw/m²
- Hele eiendomsmassen er ferdig energisertifisert i 2012, det danner godt grunnlag for videre ENØK-arbeid

Andelen av bygningene som har universell utforming (UU)

I 2012 stod det nye odontologibygget ferdig, universelt utformet. UU var sentralt for rehabilitering av Muséplassen 1 og Armauer Hansens Hus som ble ferdigstilt i 2012. Andelen av bygg med universell tilkomst økte fra 69 til 75 % i 2012. Prosjektering av Muséplassen 3, ny heis i Allégaten 70 og universell tilkomst til De kulturhistoriske samlingene er de viktigste prosjektene for de nærmeste årene.

Omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte

Det drives systematisk kompetanseutvikling på alle nivå for ansatte og ledere. I 2012 er det arbeidet med flere sentrale kompetansehevingsprosjekter. Noen er i sentral regi av, andre av enkeltfakultet eller flere fakultet sammen. I 2012 er det tilbudt HMS-kurs for ledere, kurs om klart språk i staten, flere program for forskningsgruppelidere, program for førstelinjetjenesten (SIKT), kurspakke for saksbehandlere innenfor økonomifeltet og ulike kurstilbud til personalmedarbeidere.

Sidegjøremål

Riksrevisjonens gjennomgang av statlige virksomheter for i 2009 og 2010 rettet kritikk mot manglende åpenhet om ansattes bierverv og roller i næringslivet. Ingen av institusjonene som fikk utvidet revisjon, hadde rutiner for sidegjøremål som tilfredstilte Riksrevisjonens krav. Undersøkelsen ble fulgt opp i 2012 av universitetets internrevisjon. Med utgangspunkt i Riksrevisjonens rapport, departementets tildelingsbrev og erfaringene fra internrevisjon, vedtok universitetsstyret retningslinjer for sidegjøremål i 2012.

Oppdaterte tall fra oktober 2012 viser at det er 212 ansatte med bistillinger (jf. tabell). Det medisinsk-odontologiske fakultet har 120, primært ved helseforetak. Antallet er klart økt fra årsskiftet. Ved Det psykologiske fakultet har flest bistilling ved helseforetak. Ved Det samfunnsvitenskapelige- og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er de fleste med bistilling engasjert i instituttsektoren og ved universiteter og høyskoler, mens Det juridiske fakultet har ansatte med bistillinger i private advokatfirma. Ved Det humanistiske fakultet var det registrert to med bistilling. I 2012 er det laget system for registrering av bistilling og sidegjøremål.

TABELL 15 ANSATTE MED BISTILLING HOS ANDRE

Fakultet	Januar 2012	Oktober 2012
Det medisinsk-odontologiske fakultet (M0)	100	120
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN)	32	31
Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV)	14	18
Det psykologiske fakultet (PSYK)	34	35
Det humanistiske fakultet (HF)	1	2
Det juridiske fakultet (JUS)	7	6
Universitetet i Bergen (totalt)	188	212

HMS og sykefravær

Alle enheter rapporterer årlig om status for eget HMS-arbeid. Formålet er å se til at alle elementene i det systematiske HMS-arbeidet er i tråd med myndighetskrav og interne regler, vurdere om aktivitetene i HMS-arbeidet er hensiktsmessige utfra UiBs virksomhetsmål og avdekke forbedringspunkter, slik at tiltak kan vurderes og prioriteres. Rapportene er del av UiBs HMS-årsrapport som vedtas i Arbeidsmiljøutvalget og universitetsstyret. Rapportene følges opp ved lokale enheter, ved fakulteter og avdelinger og av universitetsdirektøren.

HMS-handlingsplan for 2009–2011 ble videreført til å gjelde for 2012 og resultatmålene er i all hovedsak oppnådd. Gjennomføring av obligatoriske HMS-opplæring for ledere er et sentralt tiltak. Med en rekke tiltak er universitetets vernetjeneste styrket. Det har vært oppmerksomhet om rutiner, kunnskaper og holdninger i risikofylt arbeidsmiljø, som må styrkes ytterligere. Arbeid med ny HMS-handlingsplan for 2013-2015 har vært retningsgivende for dette arbeidet.

I 2012 ble det registrert og fulgt opp 99 HMS-relaterte avvik (2011 var det 81 avvik). Det var ikke alvorlige skader eller ulykker i 2012.

Det samlede sykefraværet var 3,73 % i 2012 mot 3,77 % i 2011 og 3,5 % i 2010. Dette er lavere enn den generelle ambisjonen for IA-bedrifter (4 %). Det er store forskjeller i fravær mellom ulike grupper tilsatte, og det er nødvendig med ulike oppfølgingstiltak innenfor disse. Fraværet varierer fra 0,29 % for menn i vitenskapelige stillinger til 6,4 % for kvinner i tekniske stillinger.

Bygg og eiendom

Riksrevisjonen gjennomførte en undersøkelse av eiendomsforvaltningen ved universiteter og høyskoler i 2011. Undersøkelsen omfatter perioden 2003–2011, med hovedvekt på perioden 2009–2011. Rapporten gjennomgikk eiendommenes tilstand, kvalitet i forvaltning, ressursbruk og styringsinformasjon. Den gjennomgår styring og oppfølgingsopplegg. Undersøkelsen peker på at areal med dårlig teknisk tilstand og funksjonalitet gir store utfordringer for undervisning, forskning og formidling. Dette gjelder også for UiB, der utfordringene er størst ved museene, Grieg-akademiet og Realbygget. Undersøkelsen er fulgt opp med egne kartlegginger og behandling i universitetsstyret.

UiB gjennomfører en fullstendig kartlegging av eiendomsmassen med oversikt over framtidig vedlikehold i 2014. Oversikt over bygg med begrenset funksjonalitet er etablert og det er gjort prioriteringer knyttet til utbedringer. Flere av tiltakene vil måtte avventes, da de vil kreve finansiering fra Kunnskapsdepartementet. I samarbeid med HMS-seksjonen gjennomføres løpende *innemiljøundersøkelser* og målinger av CO₂-innhold i luft, temperaturmålinger og luftfuktighet. Energibruk følges løpende. Hele eiendomsmassen

er energisertifisert, og det er etablert energiovervåkningssystem (EOS) i alle bygg. Energikostnadene til UiB utgjør anslagsvis 2–2,5 % av vårt samlede budsjett. Oversikt over status for universell utforming er utarbeidet. Denne skal revideres i 2013.

Riksrevisjonens undersøkelse gjennomgår bruk av benchmarking av nøkkeltall for løpende drift og vedlikehold. Det avdekkes at dette brukes i veldig begrenset grad. UiB har ikke tidligere gjennomført dette løpende, men FDVU-kostnader har i flere år blitt kontert etter NS3454.

Multiconsult AS gjennomførte i 2011 en benchmarking av våre nøkkeltall for eiendomsdrift. Dette skal gjennomføres årlig videre. Rapporten fra Multiconsult viser at driftskostnadene ligger på nivå med den lave delen av intervallet for de andre store universitetene, og vesentlig under Statsbygg. Noen av funnene gir også grunn til å gjennomgå om leveransenivået er for lavt. Dette vil bli gjennomgått i det videre arbeid med organisasjonstilpasningen av driftsenhetene.

Innkjøp og etisk handel

Ulike innkjøp er et sentralt og viktig område for universitetets økonomiforvaltning fordi store deler av universitetets kostnader gjelder ulike former for anskaffelser. Det arbeides systematisk med å utvikle innkjøpsområdet i tråd med universitetets målsettinger. Også universitetets internrevisjon har vært engasjert for innsats innenfor dette saksfeltet.

Det er oppnådd vesentlige forbedringer, men fortsatt er det utfordringer, og det er viktig å videreføre arbeidet med å profesjonalisere anskaffelsene. Mangelfull dokumentasjon, kjøp over 100 000 kroner uten dokumentert konkurranse, kjøp utenfor rammeavtale og manglende bruk av bestillingssystemet er sentrale utfordringer for kommende periode. Økte dokumentasjonskrav og streng regulering av prosessene gjør innkjøp ressurskrevende. En viktig oppgave er å sikre gode og fleksible avtaler som dekker fagmiljøenes behov innenfor strenge juridiske rammer.

Universitetet i Bergen vil være pådriver for etisk handel og stille krav til en etisk leverandørkjede der dette er aktuelt. Det er vedtatt retningslinjer for etisk handel. I tillegg til spesifikke krav i retningslinjene, er det vedtatt prinsipper for etisk handel som inkluderer det å unngå handel med leverandører som har svært høy risiko for å medvirke til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, jf. Genève-konvensjonene og ulike FN-resolusjoner.

Retningslinjene tydeliggjør og forankrer universitetets ansvar og forventinger til leverandører tydelig forankret. De kravene universitetet stiller til leverandører, vil gjenspeiles i kravene universitetet stiller til egen virksomhet. Det er svært viktig å være særlig opptatt av anskaffelser hvor det er særlig risiko for at leveransene ikke er i tråd med internasjonalt anerkjente standarder for arbeidsforhold, miljøforhold eller menneskerettigheter. Dersom en risikovurdering av produkter eller leverandørkjeder tilsier det, bør det settes etiske krav. Det vil bli etablert et eget system for oppfølging av aktuelle leverandører.

MUSEUM OG SAMLINGER

I 2012 har forprosjektering av monumentalbygningen, både Sydfløy med aulaen og Midt- og Nordfløy som rommer utstillingsarealene for den naturhistoriske delen av Universitetsmuseet vært en viktig innsats. Tidlig i 2013 skal hele bygningen være forprosjekttert. Det er satt i gang et prosjekt for å fornye utstillingene som skal inn i det nyrestaurerte museet i 2016/2017. Prosjektet har en bred forankring i fagmiljøene og har en internasjonal styringsgruppe.

Det har vært en gledelig vekst i antall besøkende ved Universitetsmuseet (6,2 %). Veksten var i første rekke i sommermånedene og flere turister, med markedsføring gjennom medlemskap VisitBergen. Samtidig kan økt oppmerksomhet i forbindelse med renoveringen ha bidratt positivt.

Det har vært betydelig nedgang i antall skolebesøk. Dette har dels sammenheng med annonsert stenging av samlingene høsten 2012 som ga betydelig nedgang i antall henvendelser om besøk. Etter at det ble klart at det ikke ville stenge, hadde museet ikke kapasitet til å gå ut med kampanjer for å få klasser tilbake i siste halvdel av 2012. I tillegg vil antall skolebesøk reguleres av bevilgninger til prosjektet den kulturelle skolesekken, som ble noe redusert i 2012.

Antall utstillinger gikk noe ned i 2012. En oversikt er gitt i tabell 17.

TABELL 17 PUBLIKUMSAKTIVITET VED UNIVERSITETSMUSEET

	2008	2009	2010	2011	2012
Publikumsbesøk	60 160	59 940	29 609	58 226	61 235
Antall omvisninger	462	503	409	584	252
– av dette skoleklasser	432	342	183	520	169
ANTALL utstillinger(faste/midlertidige)	62	64	83	101	82

Arbeidet med å flytte magasinene fra den gamle og uegnede bygningen til sikre, moderne og hensiktsmessige lokaler i Realfagsbygget er gjennomført. Tilrettelegging for flytting av deler av samlingene til et nytt stort og moderne magasin i Hansahallene ble påbegynt i 2012. Hele 2013 kommer til å gå med til denne flytteprosessen inkludert preparering og konservering av gjenstandene og UiB har prioritert betydelige egne midler til dette. Tabell 18 og 19.

TABELL 18 SIKRING AV SAMLINGENE

Indikatorer	Andel av samlingene og objektene som er tilfredstillende sikret			
	Resultat i % av totalen			
	2011		2012	
Standard til areal magasin	Kulturhistorisk	Naturhistorisk	Kulturhistorisk	Naturhistorisk
Skallsikring	49	71	50	71
Tyverisikring	49	71	50	71
Brannsikring	98	75	98	75
Vannskaderisiko	31	28	32	28
Rutiner og beredskap	27	28	29	30
Totalt magasinareal (m ²)	4 558	3 385	4 558	3 385

Det relativt uendrede resultatet fra 2011, skyldes at prosessen for innflytting/utflytting i nye magasiner (Hansahallprosjektet) er noe forsinket. Prosessen ferdigstilles 2014.

TABELL 19 BEVARING AV SAMLINGENE

Objektets/samlingens standard	Andel av samlingene/objektene som er tilfredstillende bevart			
	Resultat/ambisjonsnivå i % av totalen			
	2011		2012	
	Kulturhistorisk	Naturhistorisk	Kulturhistorisk	Naturhistorisk
Luftfuktighet og temperatur	59	79	60	79
Lysforhold	98	98	98	98
Aktiv konservering	60	90	61	90
Preventiv konservering	80	95	81	95
Andel digitalisering av objektene/samlingene	90	66	90	67
Andel av objektene/samlingene som er tilgjengelige på web	57	20	57	21
Totalt antall objekter/samlinger			1 300 000	4 150 000

Det relativt uendrede resultatet fra 2011 skyldes at prosessen for innflytting og utflytting i nye magasiner (Hansahallprosjektet) er forsinket. Prosessen ferdigstilles 2014. Noe økning skyldes imidlertid spesielt to forhold, det at to spesielle samlinger er tatt hånd om, inkluderer økt sikkerhet, samt midlertidig lagring av objekter/samlinger grunnet flytting til nye magasiner.

Omfang av forskning

Etter en periode med god vekst i antall publikasjoner, hadde museet en nedgang fra 2010 til 2011. Resultatene for 2012 vil bli analysert i museets forskningsmelding for 2012. Museet hadde en vekst i BOA-inntekter fra 2011 til 2012. Det er særlig naturhistoriske prosjekter og innsats for arkeologiske utgravninger under Kulturminneloven som gir aktivitet. En særlig utfordring for museet er forholdet mellom formidlings- og forskningsvirksomhet. Det er behov for å styrke samspillet mellom forskning og formidling.

Utvikle helhetlige planer for museumshagen

Opprustning av museumshagen er videreført i 2012 etter at UiB fikk tilleggsbevilgning i 2011 til formålet. Musehagen inneholder 3000 forskjellige arter og er viktig del av museets samlede faglige aktivitet. To komiteer arbeider for å sikre en langsiktig og helhetlig utvikling av hagen og å se den i sammenheng med monumentalbygget og med forskning, utdanning og formidling. Ressursene som ble tildelt brukes etter planen, men rehabiliteringen har tatt noe lengre tid enn ventet.

Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen

Monumentalbygningen vil omdannes for moderne museums- og forskningsformidling og en sentral møteplass for universitetet og samfunnet. Bygget skal kunne brukes av byens og regionens nærings- kultur- og samfunnsliv. Finansdepartementet har godkjent kostnadsrammen for første del av rehabiliteringen av sørfløyen, som vil koste 306 mill. kroner. Rehabiliteringen er avhengig av statlige midler, derfor er oppstart utsatt i påvente av bevilgninger. I 2012 pågikk forprosjekt for rehabilitering av midtbygget og nordfløyen for utstillingsformål. Forprosjektet skal være ferdig mars 2013.

ANNEN RAPPORTERING

Aktivitetskrav

I tildelingsbrevet for 2012 formulerer Kunnskapsdepartementet mål og stiller krav til rapportering av aktivitet i helsefagene. For UiB gjelder kravene bachelor i tannpleie, masterprogram i odontologi, og profesjonsutdanninger i medisin og psykologi. Det skal rapporteres om oppnådde årsheter for førsteårsstudenter. I tildelingsbrevet spesifiseres det at det skal rapporteres om aktivitet for studieåret 2012/2013. Omfanget av oppnådde studiepoeng i vårsemesteret 2013 er ikke tilgjengelig før høstrapporteringen til DBH, derfor vises måloppnåelse for førsteårsstudenter i kalenderåret 2012.

TABELL 20 **AKTIVITETSKRAV INNENFOR ENKELTE UTDANNINGER**

Utdanning	Mål	Resultat	Differanse
Tannpleie	27	22	- 5
Odontologi	33	40	7
Medisin	127	135	8
Psykologi	70	79	9

Tabell 20 viser at målene er overoppfylt for medisin, odontologi og psykologi, mens målene ikke oppnås for tannpleiestudiet. Innflytting i nytt odontologibygget gjør at tannpleiestudentene integreres tettere med de andre tannhelseutdanningene. Det forventes at dette skal bedre læringsmiljøet slik at frafallet kan reduseres. Det vurderes i dag om det skal innføres krav om realfagskompetanse ved opptak til studiet. Samtidig jobbes det med revisjoner av studieplanene.

Sikkerhet og beredskap

Universitetets beredskapsplan er utarbeidet for å sikre at institusjonen er i stand til å bistå skadestedsledelsen i håndteringen av ulykker og sikre liv, helse og materiell. Universitetets beredskapsplan skal sørge for at skadeomfanget og konsekvenser ved kriser og alvorlige hendelser reduseres og bidra til effektiv problemløsning og helhetlig informasjonshåndtering. Planen skal bidra til at universitetet er godt forberedt og systematisk i beredskapshåndtering.

I 2012 er planen testet for å sikre at den virker når hensikten er å mobilisere i en krisesituasjon og håndtere en uønsket hendelse på en trygg og effektiv måte som ivaretar ansatte, studenter og institusjonen. Som forberedelse til øvelser ble ROS-analyse fra 2011 revidert. Det ble gjennomført varslingsøvelse i desember 2012 og en table-top øvelse med beredskapsledelsen ved årsskiftet. Erfaringene med øvelsene er at varslingsrutinene fungerte tilfredsstillende. Beredskapsledelsen var kjent med roller, oppgaver og planverk. Det er viktig å følge opp med nye øvelser som gir beredskapsledelsen anledning til å jobbe på flere nivå og teste ut scenarier som krever mobilisering av flere deler av virksomheten.

NOU 2012: 14 er vurdert, og det er drøftet hvordan oppfølging av terrortrusler kan håndteres, det har vært deltakelse i beredskapsseminar ved NTNU i desember 2012. Det vurderes ikke som hensiktsmessig at alle institusjoner utarbeider spesifikke rutiner for terrortrusler. Det vil være mer tjenlig om departementet utviklet rutiner for hvordan slike hendelser skal håndteres. UiB har rutiner for evakuering av bygg, planer for alternativ lokalisering og rutiner for oppfølging av ansatte/studenter, som vil bli iverksatt i en terrorsituasjon.

Universitetet ønsker å videreutvikle beredskapen for ansatte og studenter som befinner seg i utlandet, men har en velfungerende beredskapsplan for studenter i utlandet. Det arbeides med en tilsvarende beredskapsplan for ansatte i utlandet, den vil bli slutført våren 2013.

Universitetet i Bergen er et byuniversitet, med alle fordeler, og noen utfordringer det fører med seg. I 2011 og 2012 har styret drøftet forholdet mellom målet om å være et åpent universitet og krav til personsikkerhet. Viktige tiltak er nærmere samarbeid med politi og kommune og til forsøk på å motvirke marginalisering av vanskeligstilte som holder til i universitetets nære omgivelser. Samtidig er det viktig at ansatte og studenter, besøkende til museet og andre, er trygge og ikke blir utsatt for trusler innenfor universitetsområdet.

Styret fastsatte mål for arbeidet med sikkerhet i sak 6/12. Universitetet i Bergen skal være et åpent universitet hvor studenter, ansatte og besøkende trygt skal kunne ferdes. Sikkerhetstiltak skal ivareta trygghet og sikkerhet på studiested og arbeidsplasser, samt forebygge skade eller tap av materielle verdier. Hensynet til at forelesninger skal være tilgjengelige for offentligheten skal ivaretas. Det skal ligge gode, faglige vurderinger til grunn for alle sikkerhetstiltak. Studenter og ansatte skal involveres arbeidet med sikkerhet. Budsjettrammen for vektertjenester ble styrket med 0.5 millioner kroner i 2012 for økt vakthold på kvelds- og nattestid. Antall innbrudd og uønskede hendelser i 2012 ble redusert fra 42 tilfeller i 2011 til 20 tilfeller i 2012.

Studentkapasitet

Solide, disiplininnrettede studier og profesjonsutdanninger basert på forskning og høy faglig kompetanse, er fundamentet for utdanningstilbudet ved UiB. Kvaliteten, søkningen til og omfanget av det samlede studietilbudet evalueres jevnlig. UiB vil bidra til å utvikle studietilbud som reflekterer behov for kompetanse i samfunnet og videreutvikle sterke internasjonale tradisjoner ved å satse på økt studentmobilitet og utvikling av internasjonale studietilbud. Det er videre viktig å bidra til å øke rekrutteringen av studenter til realfag, språkfag og lektorutdanningene.

Universitetet har avtaler om forskningssamarbeid og/eller studentutveksling mellom UiB og 15 kinesiske universitet, i tillegg til flere nettverk og senter. UiB ønsker å videreutvikle samarbeidet med Kina og mange av universitetets forskere besøker landet. I revidert nasjonalbudsjett 2012 fikk UiB tildelt 40 studieplasser, hvorav 10 var frie. De ble benyttet til å opprette et studieprogram i kinesisk.

Universitetet i Bergen er positivt til å ta i mot flere fullfinansierte studieplasser. Behovet er størst innenfor realfagene, og det vurderes som forsvarlig og ønskelig å kunne ta i mot 150 nye fullfinansierte studieplasser.

Internasjonalisering av utdanning gjennom utvikling av flere fellesgrader prioriteres. Tiltaket har prioritert i stortingsmeldingen om internasjonalisering av utdanning, å utvikle og drifte joint degrees er kostnadskreven, og det er viktig at dette finansieres.

Større investeringsprosjekter

Universitetets største investeringsprosjekter er i førsterække knyttet til rehabilitering av to bygg, universitetets monumentale museumsbygning og universitetets gamle odontologibygge. Finansdepartementet har godkjent en kostnadsramme for rehabiliteringen av sørflyøyen, av museumsbygningen på 306 mill. kroner. Som en andre del av prosjektet, pågår det forprosjekt for rehabilitering av midtbygget og nordflyøyen for utstillingsformål, med ferdigstilling av forprosjektet tidlig i 2013.

Universitetets nye odontologibygge ble tatt i bruk høsten 2012. Det gamle bygget står tomt og det ble fremmet forslag om rehabilitering av bygget i budsjettforslag for 2014. Bygget har mange mulige anvendelser, men det kreves omfattende rehabilitering som vanskelig kan gjennomføres innenfor universitetets budsjettrammer. En miljøkartlegging av bygget er ferdigstilt i januar 2013. Det er viktig å ta i bruk bygget og det kan gjøre det mulig å avhende annet leieareal.

Samarbeid med forskningsinstitusjoner i Bergen og regionen

Universitetet samarbeider mye med institusjoner som Uni Research AS, CMR AS, CMI, Havforskningsinstituttet, Nansensenteret, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) og Helse Bergen om å videreutvikle forskningen i Bergen, både i tilknytning til og i tillegg til UiBs forskning. Universitetets eierskap i forskningselskaper og institutter er viktig og det prioriteres å bidra til innsats for å få større og mer robuste forskningsmiljø på Vestlandet, blant annet for å styrke rekrutteringen av forskere og kunne få større uttelling i konkurranse om eksterne midler.

Universitetet i Bergen har viktige forskningssentre sammen med samarbeidspartnere. *Senter for klimadynamikk* er opprettet med Havforskningsinstituttet, Uni Research og Nansensenteret som partnere. *Senter for Griegforskning* er opprettet av universitetet som et samarbeidsprosjekt mellom universitetet, Bergen kommune ved Bergen Offentlige Bibliotek og Kunstmuseene i Bergen ved Edvard Grieg Museum Troidhaugen. Sentret har finansiell støtte av Kavli-fondet i de tre første årene. *Bergen senter for konkurransepolitikk* (BCCLE) er et samarbeid mellom Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole og er lokalisert ved universitetet.

Universitetet utreder en medieklynge i Bergen i samarbeid med TV2, NRK, Bergens Tidende, Bergensavisen og teknologiselskapet Vizrt. Ambisjonen er å etablere et internasjonalt ledende sentrum for medieinnovasjon og kunnskap. Klynge-samarbeidet skal utvikles med lokalisering og samarbeid om kunnskapsutvikling, studietilbud, forskningsprosjekter, teknologi og innovasjon. Universitetet har en sentral rolle som det sentrale akademiske miljøet i klyngen. Etablering av en medieklynge i Bergen vil kunne bidra til å fornye undervisning og forskning i samspill med omverden og styrke universitetet. En medieklynge i Bergen kan bli et godt eksempel på hvordan universitetet ivaretar forpliktelser i et kunnskapsintensivt kultur-, samfunns- og næringsliv.

I 2012 ble det opprettet mastergrad i energi i samarbeid mellom UiB og HiB. Mastergraden vil styrke det lokale utdanningssamarbeidet og gi kandidater som kan bidra til den pågående og fremtidige omstillingen av samfunnets energiforsyning og energibruk.

Universitetet som eier av forskningselskaper

Universitetet har eierandeler i 7 aksjeselskaper, en oversikt er gitt i tabell 21.

TABELL 21 UNIVERSITETETS EIERANDELER I AKSJESELSKAPER

Selskap	Mål	Resultat
Bergen Vitensenter AS	Vitensenter	22 %
Bergen Teknologioverføring AS	Teknologioverføring	40 %
Uni Research AS	Forskningselskap	85 %
Chr. Michelsens Research AS	Forskningselskap	50 %
Unifond AS	Fondsforvaltning	100 %
Universitetet i Bergen Eiendom AS	Eiendomsselskap	100 %
SKIBAS	Studenthus	33 %

Universitetet ønsker å ivareta eierrollen i de selskapene universitetet er aksjeeier på vegne av staten på en tydelig og god måte. Universitetets retningslinjer for forpliktende samarbeid og erverv av aksjer spesifiserer hvordan eierskapet skal forvaltes og hvordan rapportering og dokumenthåndtering skal skje.

Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

UH-nett Vest (Universitets- og høskolenettet på Vestlandet) ble opprette 01.01.08 som et 5-årig samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane, Høgskolen Stord/Haugesund, og Universitetet i Bergen. Fra april 2009 ble også Høgskulen i Volda medlem av nettverket. Avtaleperioden er prolongert frem til 31.07.13. Lærerutdanning har hatt høy prioritert i 2012 sammen med utviklingen av forskningsnettverkene og felles mastergrader. Våren 2012 hadde styret en bred evalueringsdiskusjon. Alle institusjonene var enige om at samarbeidet i UH-nett Vest skal føres videre i en eller annen form og at dette avtales våren 2013.

UH-nett Vest fikk tildelt 1,7 mill. kroner i SAK-midler for 2012 i forbindelse med at departementet har vedtatt en ny rammeplan for barnehagelærerutdanning. Midlene skal benyttes til tiltak som bidrar til økt grad av samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i ny barnehagelærerutdanning (BLU). Midlene er bevilget i samsvar med søknad fra UH-nett Vest. Utdanningsinstitusjonene i UH-nett Vest skal sammen danne en bredde i tilbudene av fordypningsenheter og sørge for at e-læring til fordypningsenhetene og deltidsutdanningene skal utvikles.

UH-nett Vest ble tildelt 1 mill. i SAK-midler i 2012 til utvikling av TeknoVest, biblioteksamarbeid og forskning knyttet til sosialfagene.

Samarbeidsavtalen med *Norges handelshøyskole* innebærer at mastergradsstudenter kan ta kurs ved samarbeidende institusjon. På doktorgradsnivå er det åpnet opp for at NHH- stipendiater kan tas opp i doktorgradsprogrammene ved UiB. Forskningsamarbeid skjer blant annet innenfor helseøkonomi, arbeidsmarkedsøkonomi (*Nordic Centre of Excellence*) og medieøkonomi, energi og miljøøkonomi.

TeknoVest

TeknoVest er ansvarlig for utdannings- og forskningsamarbeidet knyttet til naturvitenskap og teknologi. Universitetet i Stavanger, Høgskolen i Ålesund og Sjøkrigsskolen er med i samarbeidet. Mange forskingsprosjekter har i 2012 oppnådd ekstern finansiering.

Økning i antall lærlinger i statsforvaltningen

UiB har arrangert fellessamling for alle *lærlingeinstruktører ved UiB* hvor Fagopplæringskontoret i Hordaland Fylkeskommune informerte om rollen som lærlingeinstruktør. UiB oppfordrer alle fakulteter, institutter og avdelinger å ta inn en eller flere lærlinger. For å lykkes med å måltall for antall lærlinger, gir UiB lønnskompensasjon for enheter som får lærlinger igjennom. I tillegg er det opprettet nettverksgrupper for lærlinger og fagansvarlige som skal være møtepunkter for utveksling av erfaringer og for å få informasjon. I 2012 hadde UiB 9 lærlingekontrakter.

UNIVERSITETETS HANDLINGSPLANER

Universitetet i Bergen har 8 handlingsplaner for sentrale arbeidsområder. Handlingsplanene klargjør hvordan det skal arbeides med å nå universitetets langsiktige mål. I handlingsplanene kombineres mål med konkrete tiltak. Samtidig er handlingsplaner redskap for å systematisere og ha oversikt over tiltak som er iverksatt. Handlingsplanene beskriver hvilke handlinger som settes i gang, hvem som har ansvaret for dem og hvem som skal involveres i de ulike prosessene. Tabell 22 gir oversikt over handlingsplanene og når de ulike handlingsplanene utløper.

TABELL 22 OVERSIKT OVER HANDLINGSPLANER VED UIB

Handlingsplaner	2012	2013	2014	2015
Handlingsplan for arbeidet med akademisk redelighet i utdanningen	■			
Handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet	■	■	■	■
Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø	■	■		
Handlingsplan for UiBs forhold til omverden	■	■		
Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet		■	■	■
Handlingsplan for forskerutdanning	■	■	■	■
Handlingsplan for likestilling	■	■	■	■
Tiltaksplan for det ytre miljø		■	■	■

Handlingsplanene konkretiserer hvordan universitetet følger opp virksomhetsmål og styringsparameter. En oversikt over status for oppfølging av handlingsplanene er gitt i en egen matrise i vedlegg 2.

Status for oppfølging av de ulike handlingsplanene varierer. Noen handlingsplaner er oppdatert i tråd med vedtatt strategi, andre er i ferd med å bli utdaterte og må revideres. Noen handlingsplaner skal evalueres før eventuell ny utarbeiding. Oppsummeringen viser at oppfølging av tiltak i hovedsak er i samsvar med planlagt framdrift.

Det er også viktige tema og innsatsområder uten spesifikke handlingsplaner. Det gjelder for eksempel innenfor studiefeltet, som etter- og videreutdanning og også rekruttering.

PLANER 2013 ›

Behandlet i Universitetsstyret 14.02.2013

INNLEDNING

Universitetets strategi 2011–2015 er førende for innretning og prioritering i planer for 2013. En konkretisering av arbeidet med å nå målene finnes i universitetets handlingsplaner for prioriterte områder og i vedtatte mål og styringsparameter.

Universitetets oppfølging av strategi, mål og strategiske prioriteringer følger denne planen:

- I strategi 2011–2015 finnes overordnede mål og prioriteringer
- Virksomhetsmål og styringsparametere vedtas av universitetsstyret
- Målene følges opp med prioriteringer i budsjettene og i handlingsplaner
- Oppnådde resultater evalueres og risiko for ikke å nå ambisjonene vurderes i samspill med fakultetene i plan- og rapport, meldinger om forskning, utdanning og forskerutdanning
- Eventuelle endringer gjøres i arbeidet med meldinger og følges opp i nye planer

Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisiplinene over stor faglig bredde. Universitetet vil prioritere tilrettelegging for tilstrekkelig forskningstid, gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige. Oppmerksomheten om infrastruktur som en viktig strategisk ressurs for forskning skal styrkes. Vitenskapelige samlinger, arkiver, registre og bibliotek representerer slike ressurser.

Universitetets handlingsplan for doktorgradsutdanning gir retning til styrking av kvaliteten i forskerutdanningen. Som hovedprinsipp knyttes stipendiater til aktive forskningsmiljø og deltar i forskerskoler. Samtidig legges det til rette for ordninger for at flere blir ferdige til planlagt tid. Universitetet har oppnådd måltallet på 250 doktorgrader over flere år. Samtidig må nedgangen i eksternt finansierte stillinger gis økt oppmerksomhet hvis måltallet for avlagte doktorgrader skal opprettholdes i årene som kommer.

Universitetet ønsker å tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge, sterkt forankret i en europeisk universitetstradisjon. Fundamentet for utdanningstilbudet skal være disiplinstudier og profesjonsutdanninger basert på forskning og høy faglig kompetanse.

Samtidig skal universitetets studietilbud reflektere samfunnets kompetansebehov og tilby utdanning der institusjonen har særlige fortrinn. Universitetet vil satse ytterligere på å bedre gjennomstrømmingen og øke søknaden til våre studier.

Universitetet vil videreutvikle de sterke *internasjonale* tradisjonene og satse på økt mobilitet blant studenter og ansatte, samt internasjonale studietilbud. Med 700 utvekslingsstudenter har UiB aldri hatt flere utvekslingsstudenter enn i 2012. Handlingsplan for internasjonalisering konkretiserer tiltak for å videreutvikle UiB som et anerkjent internasjonalt forskningsuniversitet.

Det skal arbeides målrettet for å bedre kjønnsbalansen og motvirke diskriminering i alle miljø.

Innsats for å forbedre universitetet som arbeidsplass skal skje i respekt for forsknings- og yringsfriheten og med sterk student- og medarbeiderinnflytelse. Innsatsen for å redusere uønsket midlertidighet vil styrkes. Samtidig skal arbeidsmiljøet være inkluderende, engasjerende og rettferdig, for at universitetet er attraktivt som arbeidsplass.

Innsatsen for et *grønt miljø*, med satsing på energieffektivisering og ressursvennlige alternativer skal legges til grunn.

I planer for 2013 er regjeringens vektlegging av å satse på MNT-fag vurdert spesielt, sammen med tiltak for å styrke kvaliteten i utdanning og innsats for bedret infrastruktur. Universitetet ønsker også å styrke forskningsbasert undervisning i jus.

UNIVERSITETETS MÅLSTRUKTUR

I 2012 er departementets sektormål, virksomhetsmål og styringsparametere i tildelingsbrevet fulgt opp, UiB har utviklet egne mål og styringsparametere som er tydelig forankret i egen strategi. Deretter er departementets krav om nye parametere tatt til etterretning av styret i sak 50/12.

Vedlagte matrise (vedlegg 1) beskriver resultatutvikling, ambisjonsnivå, risiko og tiltak innenfor gjeldende målstruktur og for de to nye styringsparametrene som ble vedtatt i sak 4b/13.

UTDANNING

UiB har som hovedmål for utdanningen å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Hovedmål og prioriteringer er definert i strategien.

Høy kvalitet gjennom gode forskningsbaserte utdanningsløp skal være det overordnede prinsipp for utdanningen ved Universitetet i Bergen. For utdanningen er det særlig viktig å konsolidere tilbudet, som samtidig skal være forskningsbasert. Dette er viktigere enn å utvikle nye opplegg for undervisning og ta opp flere studenter. Kvalitet og dimensjonering av studier ses sammen.

I løpet av studietiden skal studentene i økende grad bli involvert i forskningsmiljøene, ikke bare som mottakere av forskernes kunnskapsformidling, men som deltakere i kunnskapsutviklingen gjennom studentaktiv forskning.

Å være utdannet ved UiB skal være et kvalitetsstempel. Universitetet ønsker å tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge, sterkt forankret i en europeisk universitetstradisjon. Fundamentet for utdanningstilbudet skal være disiplinstudier og profesjonsutdanninger basert på forskning og høy faglig kompetanse. Samtidig skal universitetets studietilbud reflektere samfunnets kompetansebehov og tilby utdanning der institusjonen har særlige fortrinn.

Universitetet i Bergen prioriterer følgende tiltak innenfor utdanning i 2013:

- Kvalitet i utdanning er et sentralt begrep i universitetets strategi. En arbeidsgruppe leverte rapporten «Kvalitet i utdanning» høsten 2012, der sentrale tema er hvordan kvalitetskultur kan videreutvikles og hvordan kvalitet kan måles. Rapporten følges opp i 2013 med videre fokus på undervisningsformer, vurderingsformer og læringsutbytte. Et eget prosjekt skal utvikle nye opplegg for evaluering
- Det juridiske fakultet har fortsatt lav basisfinansiering, med stor andel av inntektene som resultatinntekter for utdanning. Det er derfor behov for å styrke den forskningsbaserte utdanningen og ivareta grunnforskningen ved fakultetet
- Infrastruktur med studentarbeidsplasser, innsats for bedre læringsmiljø, sikring av IT-systemet MiSide og prosjektet DigUiB er tiltak som skal gi styrket kvalitet i utdanningene

- Styrke rekrutteringsarbeidet for å forbedre forholdet mellom søkertall og studieplasser
- Øke andelen studenter som har utenlandsopphold
- Det skal gjennomføres en evaluering av det universitetspedagogiske tilbudet til alle ansatte i 2013

Handlingsplaner knyttet til læringsmiljø, internasjonalsisering og akademisk redelighet legger viktige premisser for det praktiske utviklingsarbeidet innen utdanningsvirksomheten.

I 2012 er det arbeidet med prosjekter, DigUiB og Kvalitet i utdanningen, disse videreføres i 2013:

Kvalitet i utdanningen

Kvalitet i utdanningen drøfter utdanningen på faglige premisser, både grunnutdanningen og etter- og videreutdanning. Prosjektet er en forlengelse av prosjektet *Kompetanse 2020*, fra 2010–2011. Prosjektet tar opp ulike interessenters perspektiv, læringsprosesser, mål og utbytte av utdanning. I forlengelsen av prosjektet har utdanningsutvalget hatt stor oppmerksomhet om undervisnings- og vurderingsformer og læringsutbytte. Dette følges opp i 2013 med en nasjonal konferanse. Som konkret videreføring er det satt i gang et pilotprosjekt for å utvikle nye metoder for evaluering av utdanningene.

DigUiB

DigUiB har utarbeidet nye digitale løsninger på tre områder: undervisning, eksamen og læringsressurser. Digitale læringsressurser er gjennomført i samarbeid med universitetsbiblioteket og har gitt studentene utvidet tilgang til å pensumlitteratur i elektronisk format. Digital undervisning har implementert løsninger for ulike videoopptak av forelesninger, og digital eksamen har utarbeidet opplegg for å gjennomføre skoleeksamen på PC. I 2013 skal det arbeides med forberedelser for overgang til drift for visse deler av prosjektet, omorganisering av prosjektet, samt ytterligere opptrapping.

Delprosjektet digitale læringsressurser avvikles, mens arbeidet med ny Mi side organiseres som et delprosjekt under DigUiB-paraplyen. IKT-kompetanse hos studenter og ansatte blir et nytt delprosjekt. Sistnevnte prosjekt får mandat til å avklare juridiske implikasjoner og utarbeide retningslinjer for håndtering av immaterielle rettigheter. Det skal utformes en helhetlig policy for digitaliseringsarbeidet ved UiB. Synligheten til prosjektet i UiB-organisasjonen skal styrkes. Det er presentert planer om å utvide prosjektet til å omfatte forskningsvirksomheten. En slik utvidelse vil medføre ytterligere endringer i prosjektorganiseringen. Det vil derfor være nødvendig å forberede prosjektet med en slik opptrapping fra 2014. Om lag 4% av universitetets eksamener ble avlagt digitalt i 2013.

Styrking av den forskningsbaserte utdanningen og ivareta grunnforskningen ved Det juridiske fakultet

For å styrke kvaliteten i utdanningen og den forskningsbaserte utdanning gir budsjettet for 2013 en styrking av basisrammen ved fakultetet på 2 millioner kroner. I universitetets budsjettforslag for 2014 til Kunnskapsdepartementet anbefales det at Det juridiske fakultet gis en generell styrking utenfor rammen på 10 millioner kroner for 2014. En slik styrking er en forutsetning for at målet for studiereformen 2003 kan nås, samt styrke grunnlaget for påkrevd juridisk forskning.

Styrke rekrutteringsarbeidet for å forbedre forholdet mellom søkertall og studie-plasser

På institusjonsnivå var målet for 2012 å ha økning i antall primærsøkere per studieplass i det nasjonale samordna opptaket, i forhold til et nivå på 2.2 i 2011. Målsetningen ble ikke oppnådd. Enkelte fag har likevel positiv utvikling i søkertallene. Spesielt gjelder dette realfag, som har vært særlig prioritert

i rekrutteringsarbeidet både nasjonalt og lokalt. Økningen er spesielt knyttet til enkelte studietilbud som petroleumsteknologi og geologi. På masternivå hadde UiB en økning fra 3,6 til 3,7 primær søkerer per studieplass. Det er svært viktig å sikre fortsatt økt rekruttering MNT-fagene. Fakultetene har større ansvar i rekrutteringsarbeidet i 2013.

Øke andelen av studentene som har utenlandsopphold

Handlingsplanen for internasjonalisering har som mål at minimum 30 % av dem som avlegger en grad ved UiB skal ha hatt et studieopphold utenlands. UiB har hatt en betydelig økning i antall utreisende studenter. I 2012 har 760 studenter reist på utveksling, det høyeste antallet UiB har sendt ut. I alt har 27 % av ferdige kandidater hatt utvekslingsopphold som del av graden. Ambisjonene er fremdeles å nå målet i handlingsplanen innen 2015. I 2013 vil det særlig bli lagt vekt på å bistå fagmiljøene med å anbefale utvekslingsløp innenfor sine studieprogram.

Evaluering og forbedring av det universitets pedagogiske tilbudet til de ansatte

Alle vitenskapelig ansatte skal ha pedagogisk basiskompetanse. Det stilles krav om grunnkurs i universitetspedagogikk ved ansettelse. Program for universitetspedagogikk har siden 1990 hatt ansvar for grunnkurset. Det har ikke vært gjenstand for en større evaluering siden 1996. Dette, og sett i lys av de store endringene i krav og rammer for undervisningen de siste 10 årene, gjør at det er naturlig å evaluere dagens universitetspedagogiske tilbud. Evalueringen ble lagt ut på anbud og prosjektet startet opp november 2012, med forventet ferdigstilling våren 2013.

NOKUT skal evaluere universitetets system for kvalitetssikring av studiene i 2013. I 2013 vil UiB gjennomføre en læringsmiljøundersøkelse og gjennomgå opplegget for kandidatundersøkelser, med sikte på å gjennomføre en ny undersøkelse i 2013.

FORSKNING

Universitetet i Bergen har som hovedmål for forskningen å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner. Hovedmål og prioriteringer er definert i strategien.

Den viktigste forutsetningen for faglig framgang er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av disiplinene over stor faglig bredde og med høy internasjonal kvalitet. Kvalitet i forskning synliggjøres gjennom siteringer og anerkjente rangeringer der UiB over tid har dokumentert svært gode resultater. Kvalitet i forskning synliggjøres også gjennom forskningsmiljøenes evne til å konkurrere om eksterne finansiering og der gode evalueringer av søknader om eksterne forskningsmidler skal danne grunnlag for særlig prioritering.

I 2013 er oppstarten av tre nye sentre for fremragende forskning særlig viktig.

Universitetet har tradisjon for og et fortrinn i marin og utviklingsrelatert forskning og vil fortsette med å fremme satsingen innenfor disse områdene. Universitetet vil satse på internasjonalt profilerte fagmiljø. SFF- og ERC-status, samt uttelling i FRIPRO, er viktige uttrykk for en systematisk satsing på kvalitet i forskning i grunnmiljøene. Disse områdene identifiseres i eksterne vurderinger og områder som har særlig høy kvalitet prioriteres.

I 2013 prioriteres tiltak for tilrettelegging for tilstrekkelig forskningstid, gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige.

Oppmerksomhet om infrastruktur som viktig strategisk ressurs for forskning skal styrkes. Vitenskapelige samlinger, arkiver, registre og bibliotek representerer slike ressurser.

De siste årene er universitetets fordelingsmodell endret og fakultetene har ansvar for faglige prioriteringer. Styret har vedtatt å legge til rette for styrking av gode forskningsprosjekter som har oppnådd internasjonal anerkjennelse og styrking av driftsmidler for fri forskning basert på kvalitet. Universitetets felles budsjett for fri prosjektstøtte er økt betydelig de siste årene. Økningen i forskningsrådets FRIPRO i 2012 og universitetets bidrag til dette i fellesløftet, er i tråd med universitetets strategi.

Følgende tiltak innenfor forskning prioriteres i 2013:

- Sentrene for fremragende forskning og ERC- tildelinger vil bli forsterket fra universitetets fellesbudsjett i 2013. Det vil også bli tildelt midler til de fagmiljøene som kom i finalerunden i SFF- og ERC-vurderinger
- Tilrettelegging for å videreføre kompetansen og kapasiteten fra universitetets SFF-er som ble avsluttet i 2012, er gitt prioritet i budsjettet for 2013.
- En forutsetning for kvalitet over en stor faglig bredde er at det stilles tilstrekkelige driftsmidler til disposisjon for den enkelte forsker. Forskningsrådets ordning med tildeling av små driftsmidler er videreført innenfor fakultetenes rammer. Ordningen som sikrer driftsmidler til aktive forskere på grunnlag av publisering videreføres etter at 86 % av midlene som ble stilt til disposisjon i 2012 ble disponert.
- Tilrettelegging for at faste vitenskapelig tilsatte ved Griegakademiet skal gis tid til faglig utvikling

Forsterking av fremragende fagmiljø

Det er viktig å legge til rette for styrking av forskningsprosjekter som har oppnådd internasjonal anerkjennelse, særlig gjelder det tildelinger fra grunnforskningsrådet i EU, ERC, men også tildelinger til sentre for fremragende forskning. I 2013 vil to nye ERC-prosjekter motta forsterking fra fellesbudsjettet. Midlene skal forsterke ERC- prosjektene med 25 %.

I 2013 er det vektlagt å legge til rette for videreføring av kompetanse og kapasitet fra de tre sentrene for fremragende forskning som avsluttes i 2012. SFF- Bjerknnessenteret inngår i Senter for klimadynamikk. I 2013 påbegynnes prosjektet for ombygging og rehabilitering av Jahnebakken 5 for samlokalisering av klimaforskningen i Bergen, dette er et viktig tiltak som ramme for videre satsing. Universitetet viderefører finansiering av 7 rekrutteringsstillinger i 2013. Deler av aktiviteten ved SFF CIPR (Senter for integrert petroleumsforskning) videreføres med en samarbeidsavtale med Statoil. Det er inngått samarbeidsavtale med Uni Research om videre samarbeid. Deler av aktiviteten finansieres innenfor rammen til MN- fakultetet. Det er dialog med fakultet om videreføring av kapasitet og kompetanse fra SFF- CIPR. SFF- senter for middelalderstudier er forlenget ut våren 2013. Kompetanse og kapasitet skal videreføres også her, og rekrutteringsstillinger til middelalderstudier inngår i fordelingen av rekrutteringsstillinger i 2013.

Driftsmidler til forskere

En forutsetning for kvalitet over en stor faglig bredde er at det sikres sammenhengende tid til forskning og at det stilles tilstrekkelige driftsmidler til disposisjon for den enkelte forsker. Dette er prioritert gjennom videreføring av Forskningsrådets ordning med tildeling av små driftsmidler innenfor fakultetenes rammer. I 2012 ble det innført en ordning som sikret driftsmidler til aktive forskere basert på grunnlag av publisering. Denne videreføres i 2013, ordningen er noe justert ut fra erfaringene fra 2012.

Utviklingsforskning og marin forskning

Utviklingsforskning og marin forskning er sentrale forskningsområder ved UiB. Den marine forskningen er styrket de siste årene gjennom en betydelig satsing på infrastruktur og bygninger på Marineholmen, støtte til SARS-senteret, Bjerknessenteret, SFF-satsingene og ulike FUGE prosjekter. I 2012 ble disse tiltakene finansiert med om lag 45 millioner kroner i universitetets felles budsjettposter. I tillegg kommer utstyr og rekrutteringsstillinger.

Strategiutvalget for marine fag ble gjenoppnevnt i 2012. Utvalgets skal utforme forslag til helhetlig forskningsstrategi for den marine virksomheten ved UiB der forskerutdanning inngår, utarbeide innspill og fagpolitiske dokumenter om marin forskning og utdanning og styrke samarbeidet mellom UiB og partnerinstitusjoner i regionen, nasjonalt og internasjonalt og utarbeide handlingsplaner for slikt samarbeid. Utvalget vil arbeide videre med den marine forskningsstrategien for UiB, å synliggjøre den marine aktiviteten bedre, utvikle planer for tverrfakultære og interdisiplinære satsinger og for deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk.

Utviklingsrelatert forskning har sitt faglige tyngdepunkt i helsefagene, samfunnsfag og naturvitenskap. Fagområdet er styrket de siste årene gjennom etableringen av UiB Global og et eget ressurscenter for utviklingsforskning i samarbeid med CMI. Strategisk utvalg vil i 2013 arbeide videre med de enkelte fakultets fagmiljøer med sikte på å stimulere til samarbeid og kompetansebygging. Utvalget vil arbeide videre med sitt mandat i lys av UiBs strategi og vil ha spesiell oppmerksomhet om hvordan rammebetingelser for feltet kan bedres, både internt og eksternt. UiB Global vil i 2013 ha ansvar for flere større tverrfaglige internasjonale workshops, konferanser og kompetansebyggingstiltak som går på tvers av flere fakultet, og inkluderer samarbeid med regionale og internasjonale institusjoner.

Oppfølging av MNT-satsing

Ett nytt SFF-senter og fire tildelinger fra ERC gjelder forskningsmiljø ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Til klimaforskningen er det gitt ytterligere statlige bevilgninger fra 2013. Universitetets oppnådde resultater og prioritering av kvalitet i forskning, uttrykker satsing på MNT. Disse resultatene er fulgt opp med ytterligere styrking med rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger og satsing på infrastruktur og utstyr.

Ved refordelingen av 29 stipendiattstillinger i 2013 er det lagt vekt på prioritering av FUGE-plattformene, universitetets bidrag til Senter for klimadynamikk og videreføring av kompetanse og kapasitet fra de SFF-ene som avsluttes. Stipendiattstillingene som skal reforderes er særlig prioritert som del av MNT-satsingen.

MNT-satsingen ønskes forsterket i tråd med regjeringens forslag, gjennom tiltak utenfor rammen i budsjettet for 2014. Det gjelder tiltak for bedre infrastruktur, studentarbeidsplasser og styrket ramme. Infrastruktur er viktig i konkurransen om rekruttering av studenter og ansatte. For å kunne hevde seg i den internasjonale forskningsfronten, samtidig som samfunnet tilføres etterspurt kompetanse, kreves oppdatert og framtidrettet utstyr. Forskningsrådet er viktig for satsingen på storskala infrastruktur som har nasjonal betydning. Samtidig er det stort behov for finansiering av vitenskapelig utstyr innenfor institusjonenes budsjettammer.

Utviklingstid i vitenskapelige stillinger ved Griegakademiet

Evalueringen av Griegakademiet viste at flere av akademiets faglige tilsatte i stillinger på 50 % eller mer, har ikke tid til faglig utvikling i sine stillinger. Prinsippet om forskning- /utviklingstid i vitenskapelige stillinger er viktig. Det er avsatt midler i 2013 for at flere av de vitenskapelige tilsatte skal få utviklingstid i sine stillinger.

FORSKERUTDANNING

Universitetet i Bergen har som hovedmål for forskerutdanningen: å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene. Hovedmål og prioriteringer er definert i strategien.

Universitetet har lyktes med å fornye og styrke kvaliteten i forskerutdanningen og skal fortsette å videreutvikle denne i tråd med doktorgradsopplæring internasjonalt. Et hovedprinsipp er at stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og deltar i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler.

I 2012 tok 251 doktorgraden ved UiB. Det er et svært godt resultat og over måltallet for universitetet. Forskerutdanningen skal være forankret i grunnmiljøene, stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og inviteres til å delta i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler. Forskerutdanningen skal innrettes for å ivareta universitetets ambisjoner om å utvikle sterke forskningsmiljø og samfunnets behov for kompetanse. Fakultetene og universitetet vurderer forskerutdanningen i forskerutdanningsmeldinger og i den årlige fremdriftsrapporteringen fra kandidater og veiledere, og disse gir grunnlag for videre planlegging og tiltak.

Universitetets handlingsplan for doktorgradsutdanning gir retning til styrking av kvaliteten i forskerutdanningen. Som oppfølging av doktorgradsundersøkelsen i 2012, er det viktig å synliggjøre doktorgradene i nye miljø og deler av arbeidsmarkedet som ennå ikke har tatt i bruk denne verdifulle kompetansen.

Følgende tiltak prioriteres innenfor forskerutdanning i 2013:

- [Øke antallet eksternt finansierte stipendiatstillinger](#)
- [Forbedre gjennomstrømmingen ved at stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og deltar i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler](#)
- [Følge opp doktorgradsundersøkelsen 2012](#)

Øke antallet eksternt finansierte stipendiatstillinger

Antallet eksternt finansierte stipendiatstillinger er redusert. Dette er en kritisk utvikling. Det er undersøkt om det ble prioritert å søke om midler til forskerstillinger framfor stipendiatstillinger. I 2012 var det ikke vekst i eksternt finansierte forskerstillinger. Å øke antallet eksternt finansierte stipendiatstillinger vil ha enda større oppmerksomhet i 2013.

Øke gjennomstrømmingen

Flere faktorer kan føre til forsinket gjennomføring av arbeidet med avhandlingen. Forskingen og veiledningsprosessen, opplæringsdelen og samarbeid med andre knyttet til for eksempel utenlandsopphold ved flere samarbeidende institusjoner. Alle disse delene av doktorgradsløpet er gitt prioritet av fakultetene. Flere fakultet innfører ordningen med to veiledere. Det er utarbeidet ny kursplan i forskningsveiledning. Den nye planen har som mål å bidra til å styrke den enkelte vitenskapelige ansattes kompetanse i veiledning av doktorgradskandidater.

Følge opp doktorgradsundersøkelsen 2012

En undersøkelsen gjennomført for UiB viser at svært mange av doktorgradskandidater ønsker en akademisk karriere. Det er presset stillingsmarked og omfattende bruk av midlertidige stillinger i akademia. Noen kandidater søker seg vekk på grunn av usikkerheten som følge av at det er vanskelig

å få fast ansettelse. Det trengs i større grad å synliggjøre mangfoldet av karrieremuligheter for doktorgradskandidater. En sammenlikning av arbeidsmarkedet for doktorgradskandidater i Norge og Danmark, viser at i Danmark ansettes nye doktorer i langt større grad utenfor universitetene, høyskolene og instituttsektoren. UiB vil i 2013 prioritere arbeidet med å synliggjøre kompetanse og sikre den gjensidige forståelsen mellom doktorgradskandidater og arbeidsgivere.

SAMFUNNSKONTAKT OG FORMIDLING

Universitetet i Bergen har som hovedmål for samfunnsdialogen: å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskifte og en kunnskapsbasert samfunnsutvikling. Hovedmål og prioriteringer er definert i strategien.

Gjennom engasjert, saklig og moderne formidling og kommunikasjon skal universitetet framstå som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet og som ett av de beste og mest interessante studie- og forskningsstedene i Norge.

Det er også et mål å styrke universitetets rolle og omdømme som partner i et attraktivt, kunnskapsintensivt kultur-, samfunns- og næringsliv og å profilere universitetets rolle og funksjon for å sikre fri og uavhengig forskning og utdanning i samfunnet.

Med over 2000 vitenskapelige publikasjoner årlig, er UiB av de viktige forskningsformidlerne i Norge. Universitetet satser på å styrke dialogen og samhandlingen. Handlingsplan for UiB og omverden er viktig, sammen med Kontor for samfunnskontakt, Råd for samfunnskontakt, Christiekonferansen og satsing på alumni. I 2013 vil UiB videreutvikle opplegg som presenterer undervisning ved UiB i digitale formater (DigUiB). Det satses på å utvikle web-plattformen og sterkere innsats for formidling via web med tekst og levende bilder og på sosiale medier.

Følgende tiltak innenfor samfunnskontakt og formidling prioriteres i 2013:

- [Revidere universitetets handlingsplan for omverden](#)
- [Følge opp tiltak prioritert av Råd for samfunnskontakt](#)
- [Implementere ny web-plattform](#)
- [Forlenge avtalen med UH-nett Vest](#)
- [Bidra til å etablere en medieklynge i Bergen](#)
- [Forbedre oppleggene for alumnuskontakt](#)
- [Gjennomføre planene for ny aula](#)
- [Videreutvikle ressurscenter for globale og utviklingsrelaterte studier](#)

Revidere universitetets handlingsplan for omverden

UiB var i 2009 det første norske universitetet med en handlingsplan for forholdet til omverden. Handlingsplanen klargjør prinsipper for samhandling og prioriterer tiltak. Svært mange tiltakene er gjennomført, som Kontor for samfunnskontakt, Christiekonferansen, etablering av et råd for samfunnskontakt og satsing på alumni. Planen planlegges revidert også for å identifisere nye tiltak for å styrke forholdet til omverden.

Implementere ny web-plattform

Våren 2013 innføres ny web-plattform som åpner for sterkere innsats for formidling via web med tekst og levende bilder og på sosiale medier. Målet er å utvikle websider som viser universitetets identitet og som er en arena for bred samfunnsdialog.

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Universitetet har lenge satset på å styrke samhandlingen med samfunns- og arbeidsliv. Råd for samfunnskontakt gir råd og prioriterer blant annet å legge til rette for mer praktiske veivisere til kunnskap og forskningskompetanse for offentligheten. Partene i rådet vil bidra til å etablere langsiktige samarbeidsavtaler som ut fra partenes roller og oppgaver vil styrke samhandlingen i et langsiktig perspektiv. UiBs utdanningsprogrammer skal drøftes sett fra arbeidslivet.

Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon

UH-nett Vest har vært viktig for å styrke samhandling med høyskolene i regionen de siste fem årene, og det gjennomføres en evaluering med sikte på å videreføre samarbeidet med inngåelse av en fornyet avtale i 2013. Det er institusjoner som er forskjellige og har ulik egenart, det skal respekteres og dette er en forutsetning for å kunne ha arbeidsdeling. Hovedtema for arbeidet i UH-nett Vest har siden starten vært samarbeid om lærerutdanning og forskning. Lærerutdanning skal fortsatt ha høy prioritert sammen med utviklingen av forskningsnettverkene og felles mastergrader. UH-nett Vest har opprettet 6 forskningsnettverk som har som sitt viktigste mål å fremme forskningssamarbeid mellom institusjonene i nettverket. Våren 2013 arrangeres det femte forskerseminaret med 80 forskere fra institusjonene. Forskere fra forskningsnettverkene og andre inviterte forskere møtes for å arbeide med videreutvikling forskningsnettverkene og forskningsprosjekter. Styret ved UiB ga i januar 2013 sin tilslutning til videreføring av avtalen med UH-nett Vest. Med deltakelsen bidrar universitet til en hensiktsmessig arbeidsdeling med institusjoner innenfor forskning og utdanning med ulik profil og ulike oppgaver.

Nettverket skal i 2013 særlig ha oppmerksomhet om arbeidsdeling. Forskningssamarbeidet skal fortsette og forskningsnettverkene skal forsterkes. To nye forskningsnettverk er etablert, forskningsnettverket for sosialfagene og nettverket for nynorskforskning. Prosjekter knyttet til disse nettverkene skal prioriteres. Studentene skal være godt representert i alle områder i nettverket, samarbeid må forankres i fagmiljøene, profileringen skal bli tydeligere og organisasjonsmodellen skal vurderes. Det er en utfordring å sikre god kvalitet ved alle institusjoner innenfor samarbeidsområdene. Dette er en helt avgjørende forutsetning for å utvikle bærekraftig samarbeidstiltak.

TeknoVest utreder løsninger for å kunne å trappe opp fremtidens teknologiutdanninger og være et nettverk mellom regionalt næringsliv og UH-institusjonene i regionen.

Samarbeidet med NHH videreutvikles i Bergen Senter for konkurransepolitikk (BECCLE). Forskningsuniversitetene i Bergen og Oslo har flere fellestrekk og et særlig ansvar for å vurdere faglig samarbeid og nasjonal arbeidsdeling. Samarbeidet mellom 8 norske universiteter om The Peder Sather Center for Advanced Study er nytt og viktig.

Universitetet viderefører viktig samarbeid, som i avtaler med Bergen Marine Forskningsklynge, CMI, Uni Research og CMR.

Universitetets eierskap i forskningsselskaper og institutter er viktig og det prioriteres å bidra til innsats for å få større og mer robuste forskningsmiljø i Bergen og på Vestlandet, som for å styrke rekrutteringen av forskere og for å få uttelling i konkurranse om eksterne midler.

Medieklynge

Universitetet har utredet etablering av en medieklynge som kan bidra til å fornye undervisning og forskning i samspill med omverden og styrke universitetet i 2012. Medieklyngen vil gi mulighet for å koble mediemiljø, teknologimiljø, utdannings- og forskningsmiljø. Dette vil legge til rette for nyskaping, innovasjon og kunnskapsutvikling i samspill mellom aktører og kompetanseområder. Planene er å etablere Media City Bergen sammen med TV2, NRK, Bergens Tidende, Bergensavisen, teknologiselskapet Vizrt og ulike gründermiljøer fra høsten 2016. En avtale vil kunne bli inngått i første halvdel av 2013.

Forbedre opplegget for alumnuskontakt

Universitetet har registrert 1000 nye alumner i 2012, og det er arrangert en rekke alumnusarrangement ved UiB i tillegg til et internasjonalt arrangement. UiB skal øke antallet alumner i 2013. Fra høsten 2012 kan ikke bare ferdige kandidater, men alle tidligere studenter ved UiB bli alumner. Dette gir et potensial for vesentlig større rekruttering. En ny alumniportal kommer i 2013. Det er lyst ut initieringsmidler for å stimulere til nye alumnustiltak i fagmiljøene.

Gjennomføre planene for ny aula

Statsbygg har gjennomført forprosjekt for sørfløyen i den monumentale museumsbygningen. UiB har ikke fått tildelt midler i budsjett for 2013. Aulaen skal bli Vestlandets storstue og vil også være svært viktig både for studentorganisasjoner, undervisning og læringsmiljøet ved UiB. Det er viktig at oppstartbevilgningen kommer slik at ikke prosjektet skal få et unødvendig og kostbart opphold. Uten bevilgning vil tilleggskostnadene ved å ta det opp igjen senere bli store. I tillegg er det gevinster ved å starte hovedarbeidet i sørfløyen samtidig med forprosjektering i resten av bygningen. Prosjektet gjelder en helt nødvendig rehabilitering av et nasjonalt monumentalbygg.

Videreutvikle ressursenter for globale og utviklingsrelaterte studier

Universitetet i Bergen samarbeider med Christian Michelsen institutt (CMI) om et felles ressursenter for globale og utviklingsrelaterte studier. Senteret har en svært omfattende virksomhet med seminarer, konferanser, boklanseringer og møter som bidrar til å synliggjøre faglig aktivitet innenfor ett område der universitetet har tradisjon og fortrinn. I 2013 vil UiB videreutvikle senteret ved å samordne og synliggjøre aktiviteten gjennom flere av universitetets kanaler for formidling.

ORGANISASJON OG RESSURSER

Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål

Å ivareta universitetets realkapital er viktig og investering og vedlikehold av bygg er sentralt. Med satsing på byggprosjekter, særlig ved påkrevd rehabilitering og modernisering, er det nødvendig å prioritere investeringer for bedre rammevilkår for forskning og utdanning. Det arbeides med omfattende oppgradering av bygningsmassen. I løpet av de neste årene prioriteres rehabiliteringen av monumentalbygget Muséplass 3, av det gamle odontologibygget, av Nygård skole og Realfagbygget.

Det skal arbeides målrettet for å bedre kjønnsbalansen og motvirke diskriminering i alle miljø. Innsats for å forbedre universitetet som arbeidsplass skal skje i respekt for forsknings- og yringsfriheten og med sterk student- og medarbeiderinnflytelse. Arbeidsmiljøet skal være inkluderende, engasjerende og rettferdig. Innsatsen for et grønt miljø, med satsing på energieffektivisering og ressursvennlige alternativer, skal legges til grunn for virksomheten.

Det arbeides med videreutvikling av administrasjonen, blant annet med økt vekt på samarbeid og samordning av innsats på tvers av avdelinger. Administrative oppgaver ses i sammenheng, og kompetanse utnyttes bedre på tvers. Ambisjonen er en mer effektiv administrasjon som kan bidra til omlegging av innsats til nye og prioriterte oppgaver.

Universitetet i Bergen prioriterer følgende tiltak innenfor organisasjon og ressurser i 2013:

- Fortsatt prioritering av bygg og investeringer i infrastruktur.
- Reduksjon av andel midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger
- Følge opp miljøsatsingen
- Videreutvikling av administrative tjenester

Fortsatt prioritering av bygg og investeringer i infrastruktur

Universitetet har satset på investeringer de siste årene, med en kombinasjon av midler fra grunnbevilgningen, salg av eiendommer, bruk av likviditetsrammen, ekstratildelinger og omdisponeringer innenfor årlige budsjetter. Dette har gjort det mulig med nybygg og rehabilitering. I tillegg er det viktig å gjennomføre tiltak for universell utforming. I perioden 2010 - 2017 er det planer for om lag 1,9 milliarder kroner til ulike byggprosjekter utenom den ventede rehabiliteringen av Muséplassen 3. Om lag 15 % av budsjettet til universitetet brukes til drift av bygninger, investeringer og vedlikehold. Det skjer omfattende oppgradering av bygningsmassen. Andelen kostnader som går til bygningsformål innenfor grunnbevilgningen (til drift, investeringer og vedlikehold) øker. Målet er at modernisering av bygg og salg av eldre uhensiktsmessige bygg skal bidra til effektivisering og kostnadsreduksjon, til mer effektiv arealutnyttelse, reduserte energiutgifter og en generell styrking av miljøarbeidet.

Reduksjon av andel midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger

Midlertidighet er tematisert over tid med fast rapportering hvert tertial om utviklingen i antall midlertidige ansatte og grundige drøftinger av midlertidighet som oppfølging av styresaker i 2011 og 2012. Det har vært en vekst i midlertidige forskerstillinger over flere år, men veksten ser ut til å flate ut. Det er en høy andel midlertidige i enkelte tekniske stillingskategorier. Fra 2013 vil midlertidighet i administrative og tekniske stillinger bli inkludert, etter initiativ fra fagforeningene.

Det er et mål å redusere andelen i midlertidige tilsetningsforhold til et minimum. Å ha et høyt antall stipendiater og postdoktorer, som er midlertidige stillinger er ønskelig og andelen bør økes.

I overvåkingen av midlertidighet er det registrert hjemmelsgrunnlag for tilsettingene. Å ha oversikt grunnlaget for midlertidigheten vil gi økt oppmerksomhet om begrunnelsene og det vil redusere risikoen for at det ikke er riktige grunnlag for midlertidigheten. Det er viktig at prinsippet om åpne utlysninger av faste tilsetninger ved universitetet opprettholdes. Situasjoner der ansatte oppnår rettigheter til stillinger uten at det har skjedd i konkurranse bør unngås. Det er problematiske sider ved at mange av professorstillingene de siste årene har vært rekruttert gjennom kalling. I 2011 ble 3 professorer rekruttert gjennom kalling, 3 professorer gjennom ordinær tilsetting og 26 professorer gjennom kompetanseopprykk. Ingen professorer ble rekruttert eksternt.

I 2013 vil de lokale Informasjon og drøftingsutvalgene (IDU), både i sentraladministrasjonen og ved fakultetene bli systematisk involvert i arbeidet med å redusere omfanget av midlertidighet. Utviklingen blir rapportert til styret, som det er gjort fra 2010, både for midlertidige ansettelse ved fakulteter og avdelinger i alle stillingsgrupper

Følge opp miljøatsingen

Miljøengasjementet er synliggjort i *Tiltaksplan for det ytre miljø 2012–2015*. Det er mål om 20 % reduksjon innen 2020.

MUSEUM OG SAMLINGER

Universitetsmuseet i Bergen er en viktig strategisk ressurs og infrastruktur for forskningen. Å satse på universitetsmuseet vil synliggjøre universitetets posisjon som arena for forskning. Det arbeides systematisk og med stor innsats for å rehabilitere monumentalbygningen, men dersom det ikke stilles midler til disposisjon for prosjektet er det svært kritisk i forhold til en videre utvikling av de n museumsfaglige virksomheten.

Universitetet i Bergen prioriterer følgende tiltak innenfor museum og samlinger i 2013:

- Øke omfanget av forskning blant museets vitenskapelig ansatte
- Flytte de kulturhistoriske samlingene til fjellhallen
- Samarbeide med de øvrige museene om et utstillingsprosjekt
- Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen
- Utvikle helhetlige planer for museumshagen

Øke omfanget av forskning blant museets vitenskapelig ansatte

Dette er prioritert i museets strategiske planarbeid for 2013. Museets ambisjonsnivå å øke forskningen, men verken på samlingsforvaltningens eller formidlingens bekostning.

Flytte de kulturhistoriske samlingene til fjellhallen

Andel av samlingene og objektene som er sikret fremgår av rapport for 2012. Det har vært en betydelig bedring i sikringen av de naturhistoriske samlingene med nye magasiner i Realfagsbygget. I løpet av 2013 vil det samme være tilfelle for de kulturhistoriske samlingene når den nye fjellhallen tas fullt ut i bruk. Magasinprosjektene betyr en betydelig forenkling i samlingsstrukturen fordi antall lokalisasjoner reduseres ved åpningen av den nye fjellhallen.

Samarbeide med de øvrige museene om et utstillingsprosjekt

Et samarbeid mellom universitetsmuseene om et konkret utstillingsprosjekt 2013–2015 vil undersøke hvordan og i hvilket omfang formidlingen ved museet i seg selv genererer forskning og produserer kunnskap.

Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen

Fortsette samarbeidet med Statsbygg om rehabilitering av museumsbygningen.

Utvikle helhetlige planer for museumshagen

Gjennom rehabiliteringsprosjektet for museumsbygningen er museumshagen kommet mer i fokus. Tilleggsbevilgningen i 2011 brukes for å ruste opp hagen (gjerder, lys og annen infrastruktur). Dette skal sikre en langsiktig og helhetlig utvikling av hagen og se denne i sammenheng med museumsbygningen og i forhold til forskning, utdanning og formidling. En komite følger opp rehabiliteringsprosjektet ut fra hageperspektivet, slik at hagen får en best mulig og mest mulig skånsom integrasjon i hovedprosjektet.

ANDRE TEMA

Beredskap

Universitetet reviderer beredskapsplanen jevnlig og minst årlig. Revisjonen i 2013 baseres på en oppdatert ROS-analyse og erfaringer fra øvelser. Revisjon av den sentrale beredskapsplanen har sammenheng med revisjon av fakultetenes beredskapsplaner og avdelingenes tiltaksplaner. Nye øvelser blir gjennomført i 2013 for å mobilisere og øve ved flere nivå. Universitetet vil i 2013 vurdere videre testing av beredskapssystemet CIM.

Økning i antallet lærlinger i statsforvaltningen

Målet for antall lærlinger ved universitetet ble ikke nådd i 2012 og det har vært en utfordring å nå dette målet over tid. Samtidig har regjeringen et langsiktig mål om 20 % økning i lærlingeplasser. Universitetet vil i 2013 gjennomgå lærlingeordningen med sikte på å opprette flere plasser. Lærlingeplasser innenfor IKT-servicefaget og kontor- og administrasjonsfaget er særlig aktuelle.

Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv

UiBs aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet skal følges opp. I dette er det viktig å redusere sykefraværet og øke sysselsettingen av personer med nedsatt funksjonsevne. Universitetet har mål om å holde sykefraværet på dagens lave nivå, under 4 %. Det vil være oppmerksomhet om enheter med høyt sykefravær og samarbeid med NAV-arbeidslivssenter.

Det skal tilrettelegges for individuell tilpasning i arbeidssituasjonen for personer med redusert funksjonsevne. Det skal arbeides for å ha et godt system for ansatte som på grunn av redusert funksjonsevne ikke kan fortsette i sin stilling. Personalpolitikken skal ha livsfaseperspektiv.

PLAN FOR TILDELT BEVILGNING

I tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet er Universitetet i Bergen tildelt 2,64 mrd. kroner i tilskudd for 2013.

Universitetets strategi for perioden 2011–2015 gir de overordnede føringer for universitetsprioriteringer. De årlige meldingene om forskning, forskerutdanning og utdanning er også viktige. Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisiplinene over stor faglig bredde. Samtidig har universitetet tradisjon for og et fortrinn i marin- og utviklingsrelatert virksomhet. Ambisiøse kvalitetskrav rettes inn mot hele forsknings- og utdanningsvirksomheten. Å være utdannet ved Universitetet i Bergen skal være et kvalitetsstempel.

Vedtaket om disponering av budsjettet for 2013 bygger på prioriteringene fra 2012. Målsettingen er best mulige rammebetingelser for universitetets grunnenheter for forskning og utdanning.

Endringer i universitetets fordelingsmodell gjør at fakultetene har større ansvar for faglige prioriteringer. Samtidig gir dette universitetsstyret mindre handlingsrom for finansiering av strategiske tiltak. Det vurderes likevel som viktig å legge til rette for styrking av gode forskningsprosjekter som har oppnådd internasjonal anerkjennelse og styrking av driftsmidler for fri forskning basert på kvalitet. Målsettingen er at en større del av forskningsmidlene fordeles basert på kvalitet framfor på forhånd definerte områder.

Tilrettelegging for å videreføre kompetansen og kapasiteten fra universitetets tre SFF-er som ble avsluttet i 2012 og i neste fase for FUGE plattformene, er prioritert. Tiltak for å videreføre kompetanse og kapasitet finansieres dels med omfordeling mellom fakultetene, dels ved bruk av universitetets felles budsjettposter og dels innenfor fakultetenes budsjettammer.

Å ivareta universitetets realkapital er viktig og investering og vedlikehold av bygg er sentral del av dette. Med utgangspunkt i klare behov for rehabilitering og modernisering fremover, er det nødvendig å prioritere ressurser for de mest presserende tiltak og det har gitt realøkning i husleien for 2013. Likviditetslånet på 100 mill. kroner nedbetales med 10 mill. kroner i 2013.

Det arbeides målrettet på mange arenaer for å bedre rammene for universitetets virksomhet, med klare ambisjoner for å få et bedre økonomisk grunnlag for universitetets viktige oppgaver.

Vedtaket om budsjettfordelingen for 2013 innebærer at det er disponert om lag 23 mill. kroner mer enn tildelingen fra departementet. Dette ble dekket inn i salderingen av 2012 budsjettet.

Tabell 23 gir oversikt over plan for tildelt bevilgning fra Kunnskapsdepartementet for 2013.

TABELL 23 PLAN FOR TILDELT BEVILGNING

Beløp i 1000 kr.	Annuum			Øremerket		Sum 2013
	Basis	Res utd.	Res RBO	Rekruttering	Annet	
Det humanistiske fakultet	173 874	70 188	25 431	66 606	15 061	351 161
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	260 072	64 271	82 619	128 154	14 214	549 329
Det medisinsk-odontologiske fakultet	232 428	133 990	45 912	105 325	13 678	531 334
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	121 137	60 777	15 173	46 501	1 449	245 037
Det juridiske fakultet	34 196	51 969	4 641	18 938	–	190 745
Det psykologiske fakultet	74 491	53 767	13 030	34 698	6 728	182 713
Universitetsmuseet	94 638		1 148	6 226	3 380	105 392
Universitetsbiblioteket	81 978				45 689	127 667
Felles forskningsstatsinger	26 300					26 300
Forskningsstrategi					96 164	96 164
Vitenskapelig utstyr (inkl. forskningsfondet)					8 453	8 453
Felles utdanningsmål					17 186	17 186
Sum faglig virksomhet	1 099 115	434 962	187 956	406 447	222 003	2 350 483
Sum diverse felles tiltak	45 170	–	–	1 362	104 004	150 536
Sum Adm, IT, EIA og Formidling	176 169	–	–	–	–	176 169
SUM	1 320 453	434 962	187 956	407 809	326 008	2 677 188

VEDLEGG

VEDLEGG 1

– Mål og styringsparameter

Del I

Kunnskapsdepartementets sektormål og nasjonale styringsparametre gitt i tildelingsbrevet for 2013 – Ambisjonsnivå, risikovurderinger og tiltak

Sektormål 1: Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov				
<i>Nasjonalt styringsparameter</i>	<i>Resultatutvikling</i>	<i>Ambisjonsnivå</i>	<i>Risikovurdering</i>	<i>Tiltak</i>
Gjennomføring på normert tid	Andelen som har gjennomført på normert tid har vært stabil over tid. For mastergrad er det registrert en sterk økning i gjennomføring fra 2003.	Øke andelen studenter som gjennomfører på normert tid. Det er fortsatt ikke et nasjonalt standardmål.	Høy risiko. Mangel på gode nasjonale mål er en utfordring. Redusert gjennomføring kan gi høyere kostnader og reduserte inntekter for studenter som har forsinkelser i studieløpene, og redusert rekrutteringsgrunnlag til høyere studienivå.	Forbedre vurderingsgrunnlaget Riktig dimensjonering av studietilbudene Vekt på læringsmiljø i arbeidet med studentarbeidsplasser, sørviseklæring for studenter og DigUIB.
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere	I 2011 hadde 67 % av alle doktorgradskandidater gjennomført seks år etter opptak. 2011 var første år DBH innhentet individdata.	Gjennomstrømmingen skal forbedres. Et hovedprinsipp er at stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og deltar i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler.	Middels risiko. Flere faktorer kan føre til forsinket gjennomføring av gradsarbeidet. Veiledningen, opplæringsdelen, samt ved utenlandsopphold.	Flere fakultet innfører ordninger med to veiledere for nye doktorander.
Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene	Ved utgangen av 2012 rapporterer fakultetene at læringsutbytte er beskrevet for alle studietilbud.	Videreutvikle og forbedre kvalifikasjonsrammeverket på program- og emnenivå.	Lav risiko. Beskrivelse revideres i ordinært studieplanarbeid. Konsekvens av manglende måloppnåelse kan være manglende samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene som gis til studenter og arbeidsliv og kandidatenes kunnskaper, kompetanse og ferdigheter.	Tema følges opp av utdanningsutvalget i 2013 med analyser av læringsutbyttebeskrivelsene, og gjennomføring av en nasjonal konferanse med kvalifikasjonsrammeverket, undervisnings- og vurderingsformer som tema. Det tas sikte på å utvikle metoder for å innarbeide læringsutbyttebeskrivelser i emne- og programevalueringer.

Sektormål 2: Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.			
<i>Nasjonalt styringsparameter</i>	<i>Resultatutvikling</i>	<i>Ambisjonsnivå</i>	<i>Risikovurdering</i>
Resultatopptak for forskning i forhold til egenart	I 2012 har UiB fått svært god uttelling i konkurranse om SFF og ERC. UiB fikk 3 nye sentre for fremragende forskning og har totalt 6 ERC grant og 3 ERC-starting grants. Innenfor universitetets MNT- fag er det gitt tildeling til fire ERC Advanced Grants	UiB har som mål å posisjonere seg ytterligere som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet som satser målrettet på fremragende, fri og grunnleggende forskning, og som har de fremste forskningsuniversitetene i verden som samarbeidspartnere.	Middels risiko. Manglende uttelling i konkurranse om eksterne forskningsmidler i NFR og EU kan gjøre det vanskeligere å oppfylle ambisjonene. Særlig viktig er det å opprettholde god uttelling i frie programmer. Knappe ressursrammer for utlyste midler utgjør et betydelig risikoelement.
Samspill mellom forskning og utdanning	Doktorgradsprogram som er integrert i forskning, utdanner nye forskere. Universitetets forskerutdanning er forutsetning for forskning, ikke bare ved universitetene, men også ved andre institusjoner. UiB gir forskningsbasert utdanning på BA- og MA-nivå fordi lærere og veiledere er aktive forskere og studentene deltar aktivt i forskning.	Forskningsuniversitetene kombinerer forskning og utdanning. Solid kunnskap, brede perspektiver og akademisk dannelse er nøkkel til kompetanse. At UiB internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet skal prege utdanningene. Gode studenter rekrutteres til fagmiljø, som alle har forskning og undervisning på høyt nivå.	Ytterligere styrking av MNT-satsing i form av rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger og satsing på infrastruktur og utstyr. Tiirettelegging for søknadsprosesser og prosjektoppfølgning. I 2013 vil arbeidet med å styrke utdanningens kvalitet fortsette, innenfor universitetets egen ramme. Det juridiske fakultet har i 2013 fått økt sin ramme med 2 millioner kroner for å styrke den forskningsbaserte utdanningen.

Sektormål 4: Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle				
<i>Nasjonal styringsparameter</i>	<i>Resultatutvikling</i>	<i>Ambisjonsnivå</i>	<i>Risikovurdering</i>	<i>Tiltak</i>
Langsiktig økonomisk planlegging	Målet er å gi best mulige rammebetingelser for grunnenhetene for forskning og utdanning. Basisbudsjettene ved flere av fakultetene er styrket, departementets studiefinansiering videreføres til fakultetene, det satses på investeringer for bedre rammebetingelser. Satsing på museet, samfunnskontakt, miljøtiltak og på internasjonalsisering.	Tilpasse virksomheten til faktiske ressurser og rammebetingelser, slik at kvaliteten i forskning og undervisning kan opprettholdes. Utnytte handlingsrommet rammene gir	Middels risiko. UJB er avhengig av stabil og forutsigbar ressursituasjon for å sikre høy internasjonal kvalitet i stor faglig bredde. Mens grunnbevilgningen er uendret, er nye midler i hovedsak øremerkede. Stipendiatstillinger er ikke fullfinansiert. Dette gir høy risiko for kvaliteten i undervisning og forskning.	Sørgje for god oversikt over økonomisk status og god økonomistyring. Konsentrere virksomheten, konsolidere og planlegge for satsing på infrastruktur for forskning og utdanning
Robuste fagmiljøer	Styrking av basisbudsjettene ved flere av fakultetene, studiefinansiering videreføres til fakultetene. Samarbeid med institusjoner om arbeidsdeling og konsentrasjon, med UH-nett Vest og med andre. Samarbeid med NHH og med institutter og forskningsseksjoner UJB eier, er også viktig.	Det er et overordnet mål å ha best mulige rammebetingelser for grunnenhetene innenfor forskning og utdanning	Høy risiko. Endring i modell for budsjettfordeling, i retning av departementets modell. Dette gir større mulighet for gevinster, og risiko for tap som kan påvirke ressursrammene for det enkelte fagmiljø. Manglende ressurser kan svekke fagmiljøene og gjøre det vanskelig å nå mål.	Videreføre ordning med driftsmidler til den enkelte forsker som publiserer. Prioritering av bygg og investeringer i infrastruktur Styrking av forskningsbasert utdanning er prioritert, som innenfor juristutdanningen. Gjennomføre risikovurderinger i risikofylte arbeidsmiljø og iverksette tiltak. Utvikle og etablere nytt system for HMS-avvik
Øke andelen kvinner i dosent- og professorstillinger	Andelen kvinner er økende og 23,6% i 2012, men er fortsatt for lav.	Øke andelen kvinner i dosent og professorstillinger.	Høy risiko. Det vil ta lang tid å oppnå kjønnsbalanse blant professorene selv med balanse ved nyrekruttering. Variasjonene i kjønnsbalanse krever differensierte tiltak. En forutsetning for å UIBs visjon er internasjonale og mangfoldige fagmiljø, med god kjønnsbalanse og aldersstruktur. En kultur preget av mangfold er viktig.	Fakultetene har utviklet egne strategier for likestilling Det skal rettes oppmerksomhet mot organisasjonskultur og det psykososiale arbeidsmiljøet for å fange opp forhold som fungerer utstøtende eller diskriminerende.

Andel midlertidig ansatte	Det har vært vekst i omfanget av midlertidige forskerstillinger over flere år, men denne veksten har flatet ut. Det er en høy andel midlertidige i enkelte tekniske stillingskategorier.	Redusere andelen med midlertidige tilsetningsforhold til et minimum. Å ha et høyt antall stipendiater og postdoktorer, som er midlertidige stillinger er ønskelig og andelen bør økes.	Høy risiko. Overvåkingen av midlertidighet er viktig. Det er lagt inn hjemmelagringsforhold for tilsettningene som skal sikre at tilsetningsforholdene er legitime.	UIB vil overvåke utviklingen og fortsette å rapportere til styret om utviklingen. Involvere de lokale Informasjon og drøftingsutvalgene (IDU). Tekniske stillinger gjennomgås med sikte på å redusere andelen midlertidighet i enkelte stillingskategorier. Utrede etableringen av en intern vikartjeneste.
Sektormål 5: Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet skal bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.				
Nasjonal styringsparameter				
Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret	Resultatutvikling Det har vært betydelig bedring i sikringen av de naturhistoriske samlingene med nye magasiner i Realfagsbygget. Forberedelse og flytting til fjelhallen.	Ambisjonsnivå Fremdeles å arbeide videre med ytterligere sikring av samlingene	Risikovurdering Middels risiko. Det er gjort en rekke forbedringstiltak de senere årene, men det er en fare for tap og forringelse av gjenstandene. Konsekvensene vil være store ved at gjenstander som blir skadet eller ødelagt ikke kan erstattes.	Tiltak Flytteprosjektet er et tiltak for å bedre sikringen. For de kulturhistoriske utstillingene pågår det prosesser på to nivåer: Skallsikring av bygningen samt etablere videoovervåking av de utstilte gjenstandene. I 2013 vil den nye fjelhallen tas fullt ut i bruk. Magasinprosjektene betyr også en betydelig forenkling i samlingsstrukturen
Andel av samlingene/objektene som er tilfredsstillende bevart	Nye magasiner og gjennomgang av gjenstandene før flytting, er begge tiltak som har gjort bevaringen betydelig bedre	Forbedre oppbevaringen ved en sentralisering til nye, eksterne magasiner	Middels risiko. Inntil bygningen for kulturhistoriske samlingene rehabiliteres, er det fremdeles arbeid å gjøre med hensyn til klima og lysforhold.	Gjennom flytteprosjektet blir gjenstandene gjennomgått, preparert og til dels konservert

Del II

Universitetets egne virksomhetsmål og styringsparametre (vedtatt av universitetsstyret 16.02.12, sak 4b/12 og 14.02.2013 (sak 4b/13))

– Ambisjonsnivå, risikovurderinger og tiltak

Virksomhetsmål innenfor sektormål 1 ved UJB:			
Styringsparameter	Resultatutvikling	Ambisjonsnivå	Tiltak
A ha fremgang for:		Risikovurdering	
Forholdstallet mellom søkertall og studieplasser	Det var 2.1 primærseekere per studieplass i 2012, mot 2.2 i 2011. Måsetningen om forbedring i måltallet ble ikke nådd. På masternivå var det økning fra 3,6 til 3,7 primærseekere per plass. Antall seekere per plass varierer mellom fakultetene og det er gledelig av antall seekere til realfagene øker.	Forbedre forholdstallet mellom søkertall og studieplasser.	Fakultetene er bedt om å ta større ansvar for rekrutteringsarbeid, blant annet gjennom prioritering i PEK-tildelinger. Det forventes at fakultetene følger dette opp i 2013.
Andelen av studentene som har utenlandsopphold	Våren 2012 var andelen 27%, en økning på to prosentpoeng fra 2011. I 2012 har 761 studenter reist på utveksling, det høyeste antallet UJB har sendt ut.	Øke andelen av studenter som har utenlandsopphold. (fra UJBs handlingsplan for internasjonal virksomhet). Det er et mål at minimum 30 % av de som avlegger en grad ved UJB skal ha hatt et studieopphold utenlands. for 2013: 28%, 2015: 30%	Det enkelte institutt skal anbefale utvekslingsløp innenfor sine studieprogram. Tiltakene i UJBs handlingsplan for internasjonal virksomhet skal følges opp.
Omfanget av studentaktiv forskning	Fiere fakultet har tiltak for å knytte masterstudenter tettere til forskningsmiljø. I 2012 er det arbeidet for å operasjonalisere begrepet studentaktiv forskning.	Øke omfanget av studentaktiv forskning	Et prosjekt for å utarbeide dokumentasjon og registreringsinstrukser, iverksettning av ny registrerings-praksis og gjennomgang av alle studietilbudene med tanke på klassifisering vil bli iverksatt i 2013.

<p>Evaluering og forbedring av det universitetspedagogiske tilbudet til de ansatte</p>	<p>Målet er delvis oppnådd. Prosjektet startet november 2012, med forventet ferdigstilling våren 2013.</p>	<p>Forbedre det pedagogiske opplegget til de ansatte.</p>	<p>av manglende måloppnåelse på mæsternivå er høy, gitt beskrivelsen som er definert i kvalifikasjonsrammeverket. For BA er konsekvens av ikke å nå mål moderat.</p>	<p>Oppfølging av resultater fra evaluering.</p>
<p>Nytt styringsparameter (vedtatt av universitetsstyret 14.02.13): Forholdstall for antall lærere og studenter</p>		<p>Redusere antallet studenter per faste undervisningsårsverk.</p>	<p>Middels risiko. Forholdstallet ble bedret fra 2010 til 2011, men er fortsatt for høyt for å kunne gi faglig veiledning og varierte undervisnings- og vurderingsformer på lavere grad. Det er utfordringer ved Det juridiske fakultet. Det er risiko for at kvaliteten i den forskningsbaserte utdanningen svekkes</p>	<p>Det juridiske fakultet er tilført resurser i 2013 for å styrke den forskningsbaserte utdanningen. Fortsatt stor oppmerksomhet om balanse mellom undervisningskapasitet og studenttall</p>
<p>Nytt styringsparameter (vedtatt av universitetsstyret 14.02.13): Antall studenter med veiledet praksis i utdanning</p>		<p>Øke antallet studenter med veiledet praksis i utdanningen</p>	<p>Middels risiko. Ved alle fakultetene arbeides det med å styrke bachelorgradens og å øke studiekvaliteten med praksis i utdanningen. Dette skal gjøre studentene mer bevisste om faglig kompetanse. Innenfor profesjonsfagene er praksis integrert del av utdanningsløpet. For andre fag er arbeidet med veiledet praksis i startfasen.</p>	<p>Ved å knytte tettere bånd mellom akademia og arbeidsliv skal studentenes kompetanse bli bedre kjent i arbeidslivet samtidig som studenter får mulighet til å opparbeide seg praktisk arbeidserfaring</p>

Virksomhetsmål innenfor sektormål 2 for UiB:				
A ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner				
<i>Styringsparameter</i>	<i>Resultatutvikling</i>	<i>Ambisjonsnivå</i>	<i>Risikovurdering</i>	
<i>Å ha framgang for</i>			<i>Tiltak</i>	
Antall publiseringspoeng per ansatt per år	Universitetet i Bergen oppnådde 2036 publiseringspoeng i 2012. En økning på 4,7 % fra året før.	Øke antallet publikasjons-poeng. Alle vitenskapelige ansatte skal minimum minst ha ett publikasjonspoeng i gjennomsnitt i en periode på 3 år.	Middels risiko. En forutsetning for kvalitet over en stor faglig bredde er at det sikres sammenhengende tid til forskning og at det stilles tilstrekkelige driftsmidler til disposisjon.	Ordning som sikret driftsmidler til aktive forskere basert på grunnlag av publisering videretføres i 2013.
Uttelling i konkurransen om frie midler i NFR og ERC	UiB har i 2012 fått tre nye SFF-er, to ERC Starting Grant og en ERC Advanced Grant. UiB har 6 ERC Advanced Grants og 14 Starting Grants søknader til vurdering. Fri prosjektstøtte er viktigste virkemiddel i NFR for fri, forskerinitiert grunnforskning. I 2012 fikk frie midler utvidet ramme gjennom Fellesløftet. Dette muliggjorde 90 ekstra prosjekter, 20 kom til UiB.	Øke uttelling i konkurransen om frie midler i NFR og ERC. Forskningsfinansiering fra forskningsrådets frie midler og EUs ERC-ordning gis særskilt prioritet ved UiB. Universitetet skal ha ytterligere fremgang i 2013.	Liten risiko. Universitetet har oppnådd svært god uttelling i konkurransen om SFF. Det er mange søknader til ERC og stor søknad og god uttelling i konkurransen om frie midler i NFR. Uttelling i konkurranse om slike midler har stor betydning for universitetets muligheter til å videreutvikle seg som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet.	I samspill med fakulteter og fagmiljø er det tett oppfølging av fagmiljøer som ønsker å utvikle søknader.
Antall kompetente søkere, og andelen utenlandske søkere, per utlyst vitenskapelig stilling		Øke andelen kompetente søkere og andelen utenlandske søker per utlyst stilling	Liten risiko. Det er gjennomgående god søknad til utlyste vitenskapelige stillinger. Ved færre søkere er risikoen høy for at kvaliteten svekkes.	Gjennomgå rutiner for utlysning av vitenskapelige stillinger med sikte på bedre synliggjøring i relevante fagmiljø.
Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter	UiB har samarbeid med utenlandske universiteter gjennom en rekke nettverk og	Syrke samarbeidet med utenlandske universitet. UiB vil ha de gode og	Liten risiko. Universitetets fortrinn og evner til å få internasjonal anerkjennelse for	Større mobilitet av ansatte og studenter over institusjons- og landegrensener

	avtaler. I 2012 signerte universitetet flere nye avtaler om forsknings- og institusjonssamarbeid. Internasjonalt samarbeid vises i internasjonalt forsknings-samarbeid og samforfatterskap, der universitetet har en svært høy andel sammenlignet med de andre universitetene.	anerkjente forsknings-universitetene i verden som samarbeidspartnere. UIB bidrar aktivt i forskning og kompetansebygging for å løse store globale utfordringer verden står overfor. UIB har lange tradisjoner for forsknings-samarbeid med universiteter i Afrika, Asia og Latin-Amerika. Det skal arbeides for styrking av samarbeidet, når både forskning og utdanning inngår, prioriteres.	forskningen er forutsetning for å rekruttere høyt kvalifiserte forskere å utvikle attraktive utdanningsløp. Samtidig er miljøene ulike med hensyn til internasjonalisering. Mål og resultatoppnåelse vurderes utfra fagenes egenart.	Kompetanse i språk og kommunikasjon tilpasses nye behov. Viktige tiltak er sampublisering, mobilitet og ekstern finansiering. Handlingsplanen for 2011-2015 for UIBs internasjonale virksomhet gir føringer for arbeidet.
Virksomhetsmål for forskerutdanning ved UIB: å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene				
<i>Styringsparameter</i> <i>Å ha framgang for</i>				
Kandidatens gjennomføringstid	Omtalt i Del I		<i>Risikovurdering</i>	<i>Tiltak</i>
Antall stipendiatstillinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekter	Det er negativ utvikling i antall eksternt finansierte stipendiatstillinger. Fra 2008 er antallet nesten halvert. UIB har 14 færre stipendiatstillinger i 2012 enn 2011 og en samlet reduksjon fra 2008 til 2012 på 112 stipendiatstillinger.	UIB skal øke andelen eksternt finansierte stipendiatstillinger	Høy risiko. Det er vektlagt å hindre at noen fagmiljø søker inn midler til forskerstillinger framfor stipendiatstillinger. I 2012 har det ikke vært vekst i forskerstillinger Konsekvensene er store for v doktorgradsutdanningen og for rekruttering til forskning.	Universitetet vil legge til rette for at det søkes om finansiering av stipendiatstillinger ved søknad om eksterne midler
Andelen av doktorgradskandidatene som har utenlandsopphold	Utenlandsopphold på tre mnd eller mer registreres i FS og rapporteres i DBH. Kortere utvekslingsopphold registreres i rapporter om framdrift. Det	Øke andelen doktorgradskandidater som har utenlandsopphold.	Middels risiko. Det viktig at fagmiljøene legger til rette for at kandidaten kan gjennomføre et utenlandsopphold uten at det	Opplagg for bedre registrering av utenlandsopphold skal utredes i 2013.

	antas å bli rapportert om for lite mobilitet utenom formelle avtaler.		forsinker arbeidet med avhandlingen. Manglende utenlandsopphold gir svekkede muligheter for å utvikle faglige nettverk.	
Forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene	Det er utarbeidet ny kursplan i forskningsveiledning. Denne erstatter en tidligere for forskningsveiledning.	Forbedre veiledningsoppleggene for doktorgradskandidater	Middels risiko. Hvis UiB skal nå målet må det være tilstrekkelig kapasitet til veiledning i fagmiljøene. Manglende kapasitet vil kunne føre til redusert gjennomføring.	Følge opp kursplan i forskningsveiledning.
Virksomhetsmål innenfor sektormål 3 for UiB: å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskrifte og en kunnskapsbasert samfunnsutvikling				
Styringsparameter A ha framgang for	Resultatutvikling	Ambisjonsnivå	Risikovurdering	Tiltak
Omfanget av populærvitenskapelig virksomhet	UiB har omfattende aktivitet, men usikkerhet ved rapportering. Flere fakultet har styrket formidlingsarbeidet, med koordinatorer for forskningsformidling og kommunikasjonsrådgivere.	Øke omfanget av populærvitenskapelig virksomhet	Liten risiko	Utvikle bedre rutiner for registrering Videreutvikle UiBs kanaler for formidling
Omfanget av kommersialiseringssjekter i BTO	UiB har hatt en dobling i forretningsideer fra 2011 til 2012 i BTO. BTO mottok i 2012 78 forretningsideer, hvorav 43 fra UiB. Det ble registrert i 20 patent-søknader, inngått 13 lisensieringskontrakter og etablert ett nytt foretak.	Øke omfanget av kommersialiseringssjekter	Høy risiko. Manglende offentlige virkemidler for tidlige etableringer og utfordringer i fagmiljøene til motivasjon for å prioritere slike aktiviteter. Viktige forskjeller i egenart påvirker forutsetningene.	Arbeidet med prosjektutvikling og kommersialisering skal fortsette i samarbeid med BTO.
Forbedre oppleggene for alumnuskontakt	Universitetet har registrert 1000 nye alumnier i 2012 og	Universitetet skal øke antallet registrerte alumnier i 2013 med	Liten risiko. Rekruttering til UiB Alumni er avhengig av	Initieringsmidler er utlyst for 2013 for å stimulere til tiltak i fagmiljøene

	det arrangert 14 alumnus-arrangement ved UiB samt et interasjonalt arrangement.	minst 1000.	fagmiljøenes synliggjøring av faglig aktivitet og ha arrangement for alumni.	Ny nettportal skal implementeres
Gjennomføre planene for ny aula	Statsbygg har gjennomført forprosjekt for sørløye i den monumentale museumsbygningen. UiB har ikke fått tildelt midler i budsjett for 2013.	Aulaen skal bli Vestlandets storstue og vil være svært viktig for studentorganisasjoner, undervisning og læringsmiljøet ved UiB. Aulaen vil ha en kapasitet på 450 plasser og vil dekke behov for auditorium på denne størrelsen som forsvant med det gamle studentsenteret.	Høy risiko. Manglende bevilgninger gjør at aulaen ikke kan åpne til grunnlovs-jubileet i 2014, men det er svært viktige med bevilgning i revidert budsjett for 2013. Tilleggskostnadene ved å ta det opp igjen senere, kan bli store. Det reduserer kostnader å starte opp i sørløye samtidig med forprosjektering i resten av bygningen.	Prosjektet gjelder en helt nødvendig rehabilitering av et nasjonalt signalbygg. Når det ikke lenger er aktuelt med åpning i 2014 vil det være behov for en mindre oppstartsbevilgning enn tidligere antatt.
Virksomhetsmål innenfor sektormål 4 for UiB: Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål				
Styringsparameter A ha framgang for	Resultatutvikling	Ambisjonsnivå	Risikovurdering	Tiltak
Reduksjon av CO2-utslipp	CO ₂ utslipp rapporteres i juni. Eiendommene er energisertifisert i 2012. Flere tiltak er gjennomført for å redusere utslipp i 2012. Jus-byggene er koblet til fjernvarme. Armauer Hansens hus ble ferdig rehabilitert.	Miljøengasjementet ved UiB er synliggjort i "Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 – 2015". Det er mål om 20% reduksjon innen 2020.	Middels risiko. Universitetet har en bygningsmasse som i hovedsak er bygd uten tanke for effektiv energibruk. Forutsetter økonomiske prioriteringer av bygningsmessige tiltak for å nå ambisjonene.	Oppfølging av tiltak i handlingsplan
Andelen av bygningene som har universell utforming	Flere byggeprosjekt ble gjennomført i 2012 der krav til universell utforming ble	Øke andelen universelt utformede bygg	Middels risiko. UiB arbeider systematisk med å oppnå universell	Følge opp universell utforming i planlegging og gjennomføring av alle byggeprosjekter.

	opplytt, som det nye odontologibygget, Museplass 1 og Armauer Hansens hus. Andelen bygg med universell adkomst er økt til 75%.			utforming i. Dette arbeidet vil fortsette i 2013 og andelen UU-bygninger vil øke. Fremdriften er avhengig av investerings-takten og mulighet for å realisere nybygg med KD-midler. Rehabilitering av museumsbygningen er særlig viktig.	Prosjektering av museumsbygningen Universell tilkomst til De kulturhistoriske samlingene Ny heis for Allegaten 70
Reduksjon av antallet midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger	Se ovenfor				
Omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte	I 2012 er det arbeidet videre med flere kompetansehevingprosjekter, i egen regi.	Øke omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte	Middels risiko. Det er viktig med oppmerksomhet om å tilrettelegge for videreutdanning og kompetanseutvikling blant ansatte.	Følges opp med konkrete kompetanseutviklingstiltak på alle nivå i organisasjonen	
Virksomhetsmål innenfor sektormål 5 for UjB:					
Universitetet i Bergen skal videreutvikle Universitetetsmuseum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum					
<i>Styringsparameter</i>					
<i>A ha framgang for</i>					
Omfanget av forskning blant museets vitenskapelig ansatte	Museet har færre publikasjonspoeng i 2010 enn i 2011. Resultatene for 2012 i april. Museet fikk flere i BOA-inntekter. Naturhistoriske prosjekter og for arkeologiske utgravninger i Kulturminneloven gir aktivitet. Det er behov for å styrke samspillet mellom forskning og formidling.	Museets ambisjon er å øke forskningsaktiviteten, men ikke på samlingsforvaltningens eller formidlingens bekostning	Middels risiko. Innsats i Museumsprosjektet kan gi noe lavere satsing på forskning. Arbeid med samlingsforvaltningen og formidling krever noe. Museet vil i sitt strategiske planarbeid i 2013 vurdere måter å motvirke disse forholdene.	Følges opp gjennom museets planarbeid	
Omfanget av digitalisering av samlingene	Museet digitaliserer en stadig større del av samlingene, først	Ambisjonen er at alle museets samlinger skal være	Høy risiko. Digitalisering er	Arbeidet med digitalisering fortsetter, men fremdrift er avhengig av ressursituasjon.	

	og fremst i regi av MUST.	digitaliserte innen 2025. Dette krever langt større tilførsel av ressurser enn nå.	kostnader. Ikke bare utstyr, også kostnader til lønn. Gjenstandene må ikke bare må legges inn, det som er gjort må også kvalitetssikres gjennom faglig korrektur for å oppnå god kvalitet.	
Utvikle helhetlige planer for museumshagen	Gjennom en tilleggsbevilgning i 2011 er det satt i gang et konkret prosjekt for å ruste opp hagen (gjerdet, lys og annen infrastruktur).	Sikre en langsiktig og helhetlig utvikling av hagen og se denne i sammenheng med museumsbygningen og i forhold til forskning, utdanning og formidling	Middels risiko. At hagen har en åpen struktur med lett tilgang for publikum, kan representere en viss trussel mot planter og installasjoner uten at det foreløpig er rapportert	Komite skal følge opp rehabiliteringsprosjektet slik at hagen får en best mulig integrasjon i hovedprosjektet og sikrer en langsiktig tenkning om utviklingen av museumshagen
Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen	Prosjektet er fulgt tett opp av et brukerstyre som har gitt innspill til Statsbygg. I tillegg har det vært flere arbeidsgrupper ved museet som har hatt dedikerte og viktige oppgaver i prosjektet.	Til enhver tid å være oppdatert slik at Statsbygg får de leveransene som er nødvendige for å holde fremdrift og kvalitet i prosjektet	Høy risiko. Manglende bevilgning kan føre til stopp i prosjektet økte kostnader over tid.	Opprettholde prosjektorganisasjonen slik at ikke kunnskap og erfaring fra prosjektarbeidet forsvinner

Del III

Mål og styringsparametre etter krav fra departementet - etter etatsstyringsmøtet 2012 (tatt til etterretning av universitetsstyret 27.09.12, sak 50/12) – Ambisjonsnivå, risikovurderinger og tiltak

Mål: Høy utdanningskvalitet				
Styringsparameter	Resultatutvikling	Ambisjonsnivå	Risikovurdering	Tiltak
Bedre læringsmiljø, uttrykt ved andelen av studentene som er tilfredse med sitt læringsmiljø	Et klart flertall av studentene fra 2005-2010 trives ved UiB. Det er små årlige endringer. Det er ikke nye undersøkelser siden 2010. Ny undersøkelse er planlagt for 2013.	Øke andelen studenter som er tilfreds med sitt læringsmiljø	Liten risiko, forutsatt handlingsrom til å prioritere kvalitet framfor kvantitet i utdanningen. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være store og negative, det kan svekke utdannings-kvaliteten.	Ny lærings-miljøundersøkelse i 2013. UiB prioriterer videreføring av DigUiB-prosjektet, som vil styrke universitetets utdanninger ved å gi studentene nye digitale verktøy for undervisning, eksamen og pensum.
Høyere relevans, uttrykt ved gjennomsnittstid til ansettelse etter endt utdanning	Kandidatundersøkelsene viser reduksjon i tid fra endt utdanning til ansettelse i første jobb fra 2005-2009. Fra 2009 til 2011 ble det ikke målt endringer. 80% fikk sin første jobb tre måneder etter fullført grad. Det er likevel utfordringer i arbeidsmarkedet. Andelen arbeidsledige er målt til 4% i 2011, mot 2% i 2009.	Øke andelen kandidater som har jobb tre måneder etter fullført grad.	Middels risiko. NIFU har gitt lærestedene tilgang til data fra de nasjonale kandidatundersøkelsene. Av disse går det fram at UIBs masterkandidater i hovedsak ikke skiller seg fra øvrige læresteder i arbeidslivs-tilknytning. Unntaket er humanistiske fag, der kandidater ser ut til å ha større utfordringer enn landsgjennomsnittet.	Gjennomgå opplegget for kandidatundersøkelser, med sikte på å gjennomføre en ny undersøkelse i 2013.
Mål: Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt kapasitet i høyere utdanning				
Styringsparameter	Resultatutvikling	Ambisjonsnivå	Risikovurdering	Tiltak
Økning i antallet studenter	UiB tok opp flere studenter til fra Samordna opptak i 2009, færre i 2010, og økte det igjen i 2011 og 2012. Økningen	Kvalitet og dimensjonering av studier må ses i sammenheng. UiB har ikke ambisjoner om å øke studenttallet hvis dette ikke følges opp av tilførsel av	Høy risiko. Målet forutsetter økte ressurser og flere stillinger. Uten økte ressurser, vil økt studenttall gi mindre	Økning i opptaket til grunnutdanningene i 2011 og 2012 tilsier en ytterligere økning i studenttallet i 2013. UiB vil ikke øke kapasiteten i fag eller etablere nye studietilbud uten fullfinansierte

	<p>fulfinansierte studieplasser. UIB er, jf. budsjettforslag for 2014, positiv til å ta i mot 150 nye fullfinansierte studieplasser, blant annet til oppbygging av studietilbud i kinesisk.</p>	<p>tid til forskning og lavere kvalitet i forskningen og utdanningen. Det kan ha negative konsekvenser for universitetets mål og strategier om prioritering av kvalitet</p>	<p>studieplasser</p> <p>Det juridiske fakultet har lav andel av basisfinansiering, med stor andel av inntektene som resultatinntekter for utdanning. Det er behov for å styrke den forskningsbaserte utdanningen og ivareta grunnforskningen ved fakultetet</p> <p>Styret har vedtatt at Det psykologiske fakultet kan omdisponere plasser fra årsstudiet til bachelor-programmene og det er vedtatt opprettet et nytt masterprogram. Dette vil gi økte studenttal på gradgivende utdanninger, og flere kandidater i fag som er etterspurt i arbeidslivet. Økt kapasitet for opptak i profesjonsstudiet avhenger av bevilgninger til nye studieplasser.</p>
<p>Mål: Særskilt utvikling av områder i forhold til de andre breddeuniversitetene</p> <p><i>Syringsparameter</i></p> <p>Identifisering og prioritering av områder der UIB har høyere kvalitet enn de andre breddeuniversitetene</p>	<p><i>Resultatutvikling</i></p> <p>Gjennom publisering på høyt internasjonalt nivå og ved uttelling i konkurranse om forskningsmidler identifiseres våre fremste fagmiljøer og kvalitet synliggjøres. Uttelling i konkurranse om SFF er særlig viktig, sammen med ERC-status og uttelling i FRIPRO er et svært viktig uttrykk for denne kvaliteten.</p>	<p><i>Ambisjonsnivå</i></p> <p>Anerkjente forskningsuniversiteter kjennetegnes ved at de har høy internasjonal kvalitet over en stor faglig bredde. Universitetet kan ikke begrense ambisiøse kvalitetskrav til særskilte forskningsinnsatser</p>	<p><i>Tiltak</i></p> <p>Forsterkning av SFF-er og ERC-prosjekter. Legge til rette for at de nye sentrene for fremragende forskning får så gode vilkår som t mulig.</p> <p>Sikre sammenhengende tid til forskning. Forskningsmidler til fri prosjektstøtte,</p> <p>Videreføring av små driftsmidler på fakultetsnivå og driftsmidler basert på publisering</p> <p>Stimuleringsmidler til EU-søknader og ERC, og tiltak for å sikre sammenhengende tid til forskning</p>

<p>Videreføring av de langsiktige satsingene på marin og utviklingsrelatert forskning og utdanning</p>	<p>Utviklingsrelatert forskning og marin forskning er sentrale forskningsområder og kjennetegnes ved stor faglig bredde og langsiktig innsats. Den kommer til uttrykk som forskning i ulike fag og fagmiljø, og i etablerte disipliner og samarbeid på tvers av institutter og fakultetsgrenser. I tillegg kommer engasjement i forskerutdanning og en eksterntfinansiert virksomhet.</p>	<p>UJB har tradisjon for og fortrinn innenfor marin og utviklingsrelatert forskning og -utdanning. I løpet av inneværende strategiperiode gjennomføres en faglig evaluering av universitetets satsing innenfor marin forskning og utdanning og av satsingen innenfor det utviklings-relaterte feltet, i tillegg til en vurdering av universitetets ulike former for organisering av tverrfaglighet.</p>	<p>Middels risiko. Videreføring av disse langsiktige satsingene er forankret i universitetets strategi og handlingsplaner, i fakultetene og instituttene strategier og i arbeidene i respektive strategiske utvalg. Satsingen er ytterligere forsterket de senere årene og gjør at det er svært liten risiko for at universitetet ikke klarer å videreføre og videreutvikle satsingene.</p>	<p>Satsingen på infrastruktur og bygninger på Marineholmen, støtte til SARS-senteret, Senter for klimadynamikk, SFF- sentrene og ulike FUGE prosjekter, videreføres i 2013. I tillegg kommer utstyr og rekrutteringsstillinger.</p> <p>Universitetet har partnerskap i European Marine Board der UJB også vil kunne ivareta nasjonale interesser.</p> <p>Forberedelse av medlemskap i Euromarine - nettverk under FP7.</p> <p>Utviklingsrelatert forskning er styrket de siste årene med UJB Global og et ressurscenter for sammen med CMI.</p> <p>Strategisk utvalg for utviklingsrelatert forskning vil arbeide med fakultetenes forskningsgrupper og miljøer og stimulere til nye synergie innenfor forskning og kompetansebygging. UJB Global vil i 2013 ha ansvar for flere større tverrfaglige internasjonale workshops, konferanser og kompetansebyggingstiltak.</p>
<p>Mål: Ingen nedprioritering av tematiske programmer i Forskningsrådet og EU med mye grunnleggende forskning</p>				
<p><i>Strykingsparameter</i></p> <p>Opprettholde nivået på finansieringen fra slike tematiske programmer</p>	<p><i>Resultatutvikling</i></p> <p>I 2005-2011 har universitetet hatt en vekst i tildelingen fra NFR på 47%. UJB fikk økt sin tildeling fra NFR i 2012, men det var minimal endring for</p>	<p><i>Ambisjonsnivå</i></p> <p>Opprettholde nivået på finansieringen fra slike tematiske programmer</p>	<p><i>Risikovurdering</i></p> <p>Liten risiko. Konsekvensen av ikke å nå målet anses ikke som store, forutsatt at vi når målet om å styrke finansieringen. Risiko er</p>	<p><i>Tiltak</i></p> <p>Fortsette å motivere til å utnytte muligheten for forskning også innenfor ulike tematiske programmer.</p>

	tematiske program. Det kan skyldes programmene ulike sykluser. UjB har større ERC tilslag enn størrelsen tilsier. UjB organiserte i 2012 i alt 376 prosjekter finansiert av NFR med en ramme på 409 millioner kroner. Fri prosjektstøtte er den største posten, med i alt 125,6 mill. kroner (118 prosjekter).		knyttet til søknadsaktivitet internt og ressursrammer innenfor de ulike programmene i NFR	
Mål: Bidra til å følge opp regjeringens styringsparameter Økning av den eksterne forskningsfinansieringen på disse fagområdene	Resultatutvikling Tre SFF-er ble avsluttet i 2012. Det er satt av felles ressurser og fakultetene bidrar for å sikre at kapasitet og kompetanse fra satsingene videreføres. Tre nye SFF- sentre og fire tildelinger fra ERC gjelder Det matematiske- naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske- odontologiske fakultet. Til klimaforskningen er det gitt ytterligere statlige bevilgninger fra 2013.	Ambisjonsnivå Universitetet har fått svært god uttelling innenfor MNF fag på høyt internasjonalt nivå og vil iverksette tiltak for å styrke og videreutvikle disse miljøene i 2013.	Risikovurdering Liten-middels risiko, forutsatt at universitetet får handlingsrom til å prioritere kvalitet i forskningen og tid til forskning for vitenskapelig ansatte. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være store, ikke bare for de områdene dette gjelder, men for universitetet som helhet.	Tiltak Forsterking av tildelte ERC og SFF Styrking i form av rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger og satsing på infrastruktur og utstyr. Midler til UjBs ulike teknologiplattformer som er viktig for biologiske og biomedisinske fagområdene Det er sendt inn ti søknader til Infrastrukturprogrammet til Forskningsrådet og to av disse står på det nasjonale veikartet
Mål: Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt forskningsinnsats Styringsparameter	Resultatutvikling Tre SFF-er ble avsluttet i 2012. Det er satt av felles ressurser og fakultetene bidrar for å sikre at kapasitet og kompetanse fra satsingene videreføres. Tre nye SFF- sentre og fire tildelinger fra ERC gjelder Det matematiske- naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske- odontologiske fakultet. Til klimaforskningen er det gitt ytterligere statlige bevilgninger fra 2013.	Ambisjonsnivå Universitetet har fått svært god uttelling innenfor MNF fag på høyt internasjonalt nivå og vil iverksette tiltak for å styrke og videreutvikle disse miljøene i 2013.	Risikovurdering Liten-middels risiko, forutsatt at universitetet får handlingsrom til å prioritere kvalitet i forskningen og tid til forskning for vitenskapelig ansatte. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være store, ikke bare for de områdene dette gjelder, men for universitetet som helhet.	Tiltak Forsterking av tildelte ERC og SFF Styrking i form av rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger og satsing på infrastruktur og utstyr. Midler til UjBs ulike teknologiplattformer som er viktig for biologiske og biomedisinske fagområdene Det er sendt inn ti søknader til Infrastrukturprogrammet til Forskningsrådet og to av disse står på det nasjonale veikartet

VEDLEGG 2

Status for oppfølging av tiltak i universitetets handlingsplaner i 2012 og planer for 2013

Innhold

Handlingsplan for arbeidet med akademisk redelighet i utdanningen, 2009–2012	20
Handlingsplan for Handlingsplan for internasjonal virksomhet 2011–2015	22
Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011–2013.	28
Handlingsplan for UiB og omverden.	30
Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2009–2011.	34
Handlingsplan for forskerutdanning, 2008–2015	38
Handlingsplan for likestilling, 2011–2015	40
Tiltaksplan for det ytre miljø 2012–2015	48

1. Handlingsplan for arbeidet med akademisk redelighet i utdanningen, 2009-2012

Oppsummering: Oppfølging av handlingsplanen skjer på institutt- og fakultetsnivå og i Utdanningsutvalget og Forskningsutvalget sentralt.

Handlingsplanen inneholder i alt 18 oppfølgingspunkter, i tillegg har noen av oppfølgingspunktene underpunkter. En gjennomgang av oppfølgingspunktene viser at 17 av de 18 punktene er helt eller delvis fulgt opp i 2012

Styringsparameter: Et av virksomhetsmålene er å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med vekt på blant annet etisk bevissthet. For 2012 er det ikke formulert relevante styrings-parameter knyttet til etisk bevissthet i utdanningen.

Tiltak	Rapport 2012	Planer 2013	Risikovurdering
Tiltak ved studentopptak	Alle studenter (enten ved førstesemester eller på annet nivå/ved annen ordning) skal motta skriftlig og muntlig informasjon om UJBs grunnpillars for etikk i utdanning og hva den innebærer, samt om konsekvensene ved uredelighet. Ved studiestart må studentene bekrefte utdanningsplanen sin, «bruk av kilder i egne tekster» omtales. Det er ikke rutiner for å sende ut materiell om UJBs grunnpillars for etikk i utdanning eller konsekvenser ved uredelighet, ved opptak.		Mindre oppmerksomhet om etikk i starten av utdanningen kan bidra til at studentene har lavere etisk bevissthet enn ønskelig. Sjansen for at studentene ikke blir eksponert for forventninger til etikk tidlig i studieløpet, anses som relativt lav. Etikk studieprogram på alle nivå, også førstesemesterstudier.
Utvikling av nærmere spesifiserte kurs i etikk, akademiske normer og verdier for førstesemesterstudenter, for bachelornivå, masternivå og PhD-nivå	Det er krav om at temaet etikk skal være del av læringsutbyttet i studieplanen for alle programmene, både på bachelor og masternivå, og førstesemesterstudenter. Dette er i tråd med kravene i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Det er utarbeidet et forslag til læringsutbyttebeskrivelser som programstyrene kan ta utgangspunkt i ved formulering av læringsutbytte for etisk bevissthet i sine studieprogram. Temaet skal inngå i fagmiljøenes undervisning og/eller i kurs. UB har flere kurs som gis etter ønske fra fagmiljøene.	Institutt for filosofi og førstesemesterstudier vil våren 2013 kartlegge hvilke tilbud som allerede eksisterer. I forlengelsen av dette vil det vurderes om det er mest hensiktsmessig å inngå samarbeid med eksisterende kurs, eller opprette et nytt separat kurs.	Kvalifikasjonsrammeverket setter krav om kompetanse om yrkesetiske problemstillinger på alle nivå innen utgangen av 2012. Det forutsettes at dette er på plass. For de som ikke tar del i seminarmodellen av ex.phil, er temaet kildehandtering og redelighet ikke på plass i alle tilfeller. Dette vil bli nærmere kartlagt utover våren, og eventuelle tiltak vil bli vurdert gjennomført.

	Etikk og redelighet er innarbeidet i kvalifikasjonsrammeverket for forskerutdanningen. For studenter som ikke tar del i seminarmodellene av ex.phil, er det utviklet kursopplegg av UB i samarbeid med to fakultet.		
Tiltak for å styrke saksbehandling ved fusk ved eksamen og i annet vurdert studentarbeid (1):	Det skal være et profesjonelt apparat for å avlaste faglærerne og instituttene med de innledende reaksjonene og eventuelt den forberedende saksbehandlingen ved "fuskesaker". Ansvaret for reaksjonene er på fakultets/instituttnivå, rutiner og prosedyrer varierer noe. Brosjyren ABC ved mistanke om fusk gir i flytdiagram eksempel på behandlingsmåte ved mistanke om fusk.		Ansvaret for innledende oppfølgingen er på fakultets og instituttnivå, og arbeidsdelingen mellom faglærer/institutt og fakultet vil variere.
Tiltak for å styrke saksbehandling ved fusk ved eksamen og i annet vurdert studentarbeid(2):	Det utarbeides standard skjema som faglærere og andre kan fylle ut i slike tilfeller (ved oversendelse av saken fra fagmiljøet til fakultetet). Det er ikke utarbeidet et felles standard skjema		Et standard skjema til bruk ved oversendelse av saken til fakultetet, vil gjøre det klart hvilke opplysninger som skal oversendes, og kan bidra til raskere oversendelse. Det er rimelig å vente at tidsbesparelsen er begrenset og risikoen ved ikke å ha et standard skjema anses som minimal. Faren for feil i saksbehandling anses som lav. Eventuelle mangler i oversendelsene i første runde vil fremkomme i kommunikasjon med fakultetet. Brosjyren ABC ved mistanke om fusk belyser hva som er vesentlig i vurderingen av en fuske-sak.
Tiltak for å styrke UiBs felles oppfatning av hva som er fusk og annen uredelighet	Utdanningsutvalget setter ned en arbeidsgruppe som ser på grensen mellom fusk og annen uredelighet.	Det er blitt arbeidet med temaet i flere sammenhenger. I brosjyrene om fusk og ABC ved mistanke om fusk, beskrives hva som er fusk og sanksjoner ved brudd. Temaet er behandlet på M1 side, UiBs websider samt informasjonsfilmen Et	Gitt de tiltakene som er nevnt, har fokuset på etikk i utdanningen, inklusive problemstillinger rundt grenseoppganger for fusk og annen uredelighet, blitt tatt opp i en rekke sammenhenger. Informasjon om temaet blir gitt både på Web og i
	Et plagieringsseventyr. Det er ikke nedsatt en egen arbeidsgruppe som har sett på grenseoppgangen fusk/ikke fusk og sanksjoner.	samt informasjonsfilmen Et plagieringsseventyr. Det er ikke nedsatt en egen arbeidsgruppe som har sett på grenseoppgangen fusk/ikke fusk og sanksjoner.	forbindelse med undervisning på alle program. Konsekvensene av at en slik gjennomgang ikke er gjort, antas derfor å være mer begrenset enn hva som var tilfellet da planen ble laget.

2. Handlingsplan for internasjonal virksomhet 2011-2015

Oppsummering: Universitetet i Bergens strategi forutsetter at det fortsatt legges stor vekt på å videreutvikle den internasjonale dimensjonen i forskning, utdanning og administrasjon. Denne handlingsplanen løfter fram tiltak som kan fremme dette, med særlig vekt på kjerneområdene forskning og utdanning.

De tre første punktene i handlingsplanen nevnt nedenfor, er de tiltakene med høyest prioritet for 2013.

Styringsparameter:

- Styringsparameter: Andelen av studentene som har utenlandsopphold.
- Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter

Tiltak	Rapport 2012	Planer 2013	Risikovurdering
Etablering og drift av fellesgrader på MA-niva- /Støtte til fagmiljø som ønsker å utvikle fellesgrader. Dette er et prioritert tiltak i 2013.	I 2012 har det vært tett oppfølging av fagmiljø ved UJB som har fellesgrader eller som ønsker å etablere grader. Det er veiledningsmøter med fagmiljøene om utlysning av midler til etablering av nye fellesgrader fra KD og Nordisk Ministerråd.	Det er et pågående arbeid som vil fortsette i 2013.	Fortsette arbeidet med støtte til fagmiljø som er i gang med eller ønsker å starte fellesgrader. Konsekvensene av manglende måloppnåelse vil være at fagmiljøene i mindre grad kan tilby relevante og internasjonale attraktive fellesgrader. Dette kan i neste omgang føre til at faglige dyktige internasjonale studenter vil velge andre studiesteder enn UJB.
Økt faglig forankring av avtaler om utveksling. Dette er et prioritert tiltak i 2013.		Det enkelte institutt bør anbefale utvekslingsløp innenfor sine studieprogram. SA vil bistå fagmiljøene i dette arbeidet i 2013	Konsekvensene av manglende måloppnåelse vil være at fagmiljøene i begrenset grad har et aktivt forhold til avtaler om utveksling. Dette vil igjen kunne føre til dårligere kvalitet i avtalene og dermed for oppholdet for

<p>Handlingsplan for rekruttering av utvekslingsstudenter og internasjonale gradsstudenter til Universitetet i Bergen Dette er et prioritert tiltak i 2013.</p>	<p>Det er et mål å utarbeide en rekrutteringsplan for internasjonale studenter som ser forskning og utdanning i sammenheng. Arbeidet med handlingsplanen startet høsten 2012 med en arbeidsgruppe med faglige og administrative representanter fra alle fakulteter. Arbeidet ledes av viserektor Astri Andersen.</p>	<p>Utkast til rapport vil foreligge innen 1. februar 2013.</p>	<p>utvekslingsstudentene ved UiB. Konsekvensene av manglende måloppnåelse vil være at UiB ikke klarer å tiltrekke seg ønskete målgrupper blant internasjonale utvekslingsstudenter og internasjonale gradsstudenter. Dette kan føre til redusert omfang og kvalitet på «internasjonalisering hjemme» ved institusjonen og svekker UiB som et internasjonalt forskningsuniversitet.</p>
<p>Trivselsundersøkelse blant utreisende utvekslingsstudenter</p>	<p>Det er et mål at 30 prosent av studentene som avlegger en grad ved UiB skal ha hatt et studieopphold utenlands. Mange fagmiljøer har allerede nådd dette målet og utviklingen ved institusjonen som helhet er positiv. For å ivareta kvalitets sikringsaspektet i alle ledd har SA gjennomført en trivselsundersøkelse blant de utreisende utvekslingsstudentene.</p>	<p>Rapport fra undersøkelsen foreligger i januar 2013 og vil bli fulgt opp i det inneværende året.</p>	
<p>Undervisning i tysk språk for studenter som planlegger utveksling til tyskspråklige land.</p>	<p>Høsten 2012 utarbeidet Institutt for fremmedspråk et studieforberedende kurs på 5 studiepoeng i tysk språk og tilbyr dette for første gang våren 2013. Målgruppen er studenter som skal på utveksling til tyskspråklige land og omhandle språklige og kulturelle tema. Kurset er et blokkseminar og kan brukes som frie studiepoeng.</p>	<p>Oppmeldingsfristen til kurset er 15. mars, kurset holdes april/mai mens muntlig eksamen avholdes i mai 2013.</p>	
<p>Pilotkurs i norsk sommeren 2013</p>	<p>Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE) har i 2012 utarbeidet et undervisningsopplegg for intensivsommerkurs i norsk for</p>	<p>For sommeren 2013 er det planlagt intensivkurs for to grupper, med studiestart 22. juli og eksamen 10. august.</p>	

	utenlandske studenter som skal studere ved UiB påfølgende høst			
Innføringen av elektronisk søknad for utreisende utvekslingsstudenter	Høsten 2012 er det utført et elektronisk søknadsskjema for inn- og utreisende studenter. Alle utvekslingsavtaler er rapportert i FS og stadfesting av systemet som autoritativ avtaledatabase. Registrering ble gjort høsten 2012 og kvalitetsikret i samarbeid mellom fakultetene og Studieadministrativ avdeling.	Søknadsskjema for de utreisende studentene ble publisert i januar 2013. Det juridiske fakultet, Det medisinsk-odontologiske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er pilotfakulteter for saksbehandling av søknader fra egne studenter om utvekslingsopphold våren 2013.		
Internasjonal uke 2012 og 2013	Internasjonal uke ble gjennomført i januar 2012 i samarbeid mellom fakultetene, sentraladministrasjonen og Studentparlamentet. Det geografiske temaet for uken var BRIKS-landene.	En tilsvarende uke ble arrangert i 2013 (uke tre) med åpning mandag 14. januar på Det akademiske kvarter. Bergen Næringsråd og ANSA var blant innleiderne. Studentparlamentet og internasjonale studentorganisasjoner var ansvarlig for et kveldsarrangement. Åpningsdagen følges av fakultetsarrangement Tema for årets uke var verden og målgruppen er UiBs studenter som ønsker å reise på utveksling.		
Språktandem	A legge til rette for elektroniske løsninger som kobler inn- og utreisende studenter i en språktandem.	Tiltaket ses i sammenheng med innføringen av den elektroniske søknadsløsningen våren 2013.		
Økt søkning om forskningsfinansiering i internasjonale prosjekter, inklusive koordineringsansvar for EU-prosjekter, ERC og infrastrukturprogrammer.	Universitetet fikk nok et nytt prestisjetungt ERC Advanced Grant samt to Starting Grants i 2012.	Opprettholde søknadsaktiviteten og økt oppmerksomhet om Horizon 2020	Ingen søknadsfrister i Horizon 2020 i 2013 kan gi et snevrere rom for søknader på kort sikt og et potensielt forbigående fall i antall prosjekter og inntekter.	
En sentralt finansiert, men lokalt initiert ordning med toerstillinger og	UiB har en ordning hvor enhetene årlig kan søke gjesteforskerstipend. SPIRE	Ordringen opprettholdes	Ordringen er avhengig av finansiering i UiBs budsjett	

gjesteforskere.	programmet delte ut 9 gjesteforskerstipend i 2012. Det er ikke gjort noe konkret med dette tiltaket.		
Ansvarsforholdet mellom de sentraladministrative avdelinger, fakulteter avklares for mottak og utreise av ansatte, studenter og gjester. Arrangere Staff mobility week	Gjennomført et ukens program i Bibliotek, HR, studieadministrative, og forskningsadministrative ansattegrupper har deltatt. Det er også tatt imot individuelle deltakere utenom dette	Skal gjennomføre et ukens program i 2013 for gruppene HMS, bibliotek, IT	
UIB skal videreutvikle og tilpasse tjenester som tilbys gjennom Euraxcess kontaktpunkt: International Staff Services(ISS). Tjenesten må ha en helhetlig tilnærming som kan inkludere forskerens familie. ISS må være godt synlig og utvides til å omfatte et velkomstsenter med direkte veiledning og assistanse for ansatte, gjesteforskere og deres familier. ISS kombineres med Servicesenter for Internasjonal Mobilitet (SIM). Senteret skal gi informasjon, råd, hjelp og assistanse til UIB-ansatte, utenlandske gjester og ansatte og stipendiater, for praktisk tilrettelegging for internasjonal mobilitet til og fra UIB.	SIM ble etablert høsten 2012, åpnet januar 2013. SIM bidrar med praktisk tilrettelegging for internasjonal mobilitet til UIB. Senteret har laget egne brosjyrer, portal med informasjon for innreisende forskere.	Synliggjøre SIM gjennom aktiviteter og videreutvikle tjenestene til SIM. Det er et ønske å tilby tjenester for utreisende forskere, som en del av SIM. Det trengs ressurser for dette.	Ansatte ved UIB får ikke nødvendig støtte og hjelp ved utreise, dette kan gå utover målet om fortsatt utvikling av internasjonalt forskningssamarbeid.
Det er et mål å øke publisering i engelskspråklige tidsskrifter på nivå II, og internasjonal publisering generelt. Det legges til rette for en god tjeneste for språkvask og annen språkstøtte som dekker alle fagområder.	Det etableres en språktjeneste, med rammeavtale med oversettelsesbyrå for oversettelse og språkvask. Det er en egen nettside for språkpolitikk og språktjenester.	Universiteter og høyskoler har fått et klart og lovfestet ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk gjennom en ny paragraf i Universitets- og høyskoleloven. Ansvaret overfor norsk fagspråk er viktig, samtidig som parallellspråklighet og tilpasning til det internasjonale samfunnet er høyt prioritert. Det er viktig å vurdere	Konsekvensen av at en ikke tar dette arbeidet på alvor, vil forringe utviklingen av norsk språk.

Det skal være god og oppdatert informasjon på engelsk og norsk om forskning, utdanning og personalpolitikk på websider.	Det arbeides kontinuerlig med å oppdatere informasjon på engelsk på websidene.	hvilke tiltak som bør settes i verk for å styrke det norske fagspråket i en tid der press fra engelsk gjør seg gjeldende i stor grad.	Handlingsplanen legger stor vekt på faglig forankring, administrativ støtte og kvitfissikret internasjonal mobilitet. Skal vi kunne hente de beste forskerne og underviserne, må vi ta på alvor hva disse forventer av UJB.
Legge til rette for etablering og drift av fellesgrader på MA- og ph.d.-nivå innenfor fagfelt hvor dette kan understøtte strategisk forskningssamarbeid og sikre kandidatene en bedre og mer internasjonal orientert utdanning.	Rutiner, etablering og oppfølging for cotuteller er relativt godt etablert.	Det gjenstår arbeid for å få alle administrative prosedyrer for fellesgrader på plass.	Koordineringen mellom fakultetene og institusjonelt må styrkes. Forventningen til hvilke tjenester som kan ytes, må være realistiske.
Bergen Summer Research School er en viktig arena for internasjonal forskerutdanning og samhandling med globale partnere/partnere i Sør, og det må utvikles en bærekraftig økonomisk modell for forskerskolen.	I 2012 ble det gjennomførte en kortere 3-dagers PhD konferanse i påvente av en gjennomgang av erfaringene fra tidligere år.	I 2013 arrangeres en 2-ukers konferanse.	
Det er viktig at hele systemet for prosjektoppfølging og ansvarsfordeling er tydelig.	I 2012 er den administrative arbeidsprosessen knyttet til eksternfinansierte prosjekt gjennomgått. Alle rutiner og rollebeskrivelser oppdateres.	FA arbeider kontinuerlig med å forbedre den administrative støtten med prosjektinitiering og kontraktsforhandling.	
Institusjonelle nettverk, medlemskap og andre avtaler kartlegges og evalueres med utgangspunkt i deres betydning for internasjonal utdannings- og forskningssamarbeid i utvalgte land og regioner.	FA ivaretar saksbehandling, administrasjon og forvaltning av samarbeidsavtaler som inngås på institusjonsnivå med rektors signatur.		
En særskilt tiltaksplan utarbeides for å videreutvikle og forsterke det	Under planlegging	Planlegging/igangsettes	

<p>internasjonale samarbeidet med strategiske partnerinstitusjoner. Informasjon om viktige støtteordninger for utenlandsopphold for alle grupper av ansatte og studenter skal være enkelt elektronisk tilgjengelig.</p>	<p>FA sender regelmessig ut informasjon om ulike ordninger. Her kan man finne siste nytt om muligheter i for eksempel World Wide Universities Networks (WUN). Nye ordninger som The Peder Sather Centre for Advanced Study (til fremme av forskning- og studiesamarbeid mellom Berkeley og norske samarbeidsinstitusjoner) kan også omtales.</p>	<p>I februar 2013 ble Stipenddagen ved UIB ble arrangert i februar 2013 med mobilitet og stipendordninger på timeplanen. Det jobbes dessuten nå med å oppdatere informasjonen både på de eksterne nettsidene til avdelingen, samt de nye ansattssidene.</p>	
---	--	---	--

3. Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013

Oppsummering:

Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013 ble vedtatt av universitetsstyret 28.10.10. Handlingsplanens gyldighetsperiode er fram til sommeren 2013, og Læringsmiljøutvalget planlegger å evaluere og revidere handlingsplanen i løpet av vårsemesteret 2013.

Læringsmiljøutvalget har en systematisk gjennomgang av status for tiltakene to ganger i året. Siste gjennomgang var på LMU-møtet 30.11.12. Handlingsplanen er omfattende og har i alt 65 oppfølgings tiltak. En god del av tiltakene er gjennomført, mens det foreligger en klar tidsplan for gjennomføring av andre. Noen tiltak er ikke igangsatt. Disse tiltakene forventes på grunn av behov for avklaringer eller at det foreligger nye planer. Oversikten viser at det spesielt er utfordringer knyttet til gjennomføring av sørvís og meldtjenester (punkt 3.1.5). For studentorganisasjoner (punkt 4.3), byr det på utfordringer å finne egnede lokaler.

Styringsparameter:

Aktuelt styringsparameter ved UJB når det gjelder læringsmiljøet er:

- *bedre læringsmiljø, uttrykt ved andelen av studentene som er tilfreds med sitt læringsmiljø*

Siste læringsmiljøundersøkelse ved UJB ble gjennomført i 2010. Det mangler dokumentasjon om hvordan studentene opplever læringsmiljøet ved institusjonen. Det er planlagt å gjennomføre en generell studentundersøkelse våren 2013, der også læringsmiljøet vil bli tematisert.

Tiltak	Rapport 2012	Planer 2013	Risikovurdering
Nygård skole	Det er satt av penger til å gjennomføre et skisseprosjekt	Ferdigstilles i løpet av våren 2013.	Det er usikkerhet knyttet til finansiering av rehabilitering.
Etablering av læringssenter ved Realfagbygget	Det jobbes med å etablere læringssenteret		
Utbedring av ventilasjonssystemet ved Allegaten 66	Det er gjort noen utbedringer.	Full renovering forventes på grunn av planer om et nytt teknologibygge.	
Utbedring av toaletter, belysning og sikkerhet ved U. Pihl.	Det er satt i gang tiltak for å rette på disse forholdene.		
Utbedring av kollokvierom ved Bjørn Christiansens hus.	Tiltaket er gjennomført		
Prioriterte tiltak 2013 Utbedring av ventilasjonssystem (Sydneshaugen skole, Dragefjellet skole, Bjørn Christiansens hus, Lauritz Meltzers hus)		Det er alt satt i gang prosjektering for utbedring av ventilasjonssystemet på Dragefjellet skole og i Lauritz Meltzers hus. Det er ikke satt i gang forprosjekter ved Sydneshaugen	Arbeidet ved Dragefjellet og Lauritz Meltzers hus er i gang. LMU har meldt inn behovet for utbedring av ventilasjon ved Sydneshaugen skole og

		skole og Bjørn Christiansens hus.	Bjørn Christiansens til budsjettet for 2013
Oppretting av et læringssenter i tilknytning til nye biblioteklokaler i Realfagbygget		Arbeidet med å etablere et læringssenter i Realfagbygget har allerede startet, og det skal etter planen være ferdig i løpet av 2014.	Som følge av at arbeidet har startet, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.
Prosjektering for ombygging av SIB sentrums lokaler til lesesalsplasser ved Det psykologiske fakultet		Det er konkrete planer for ombygging av SIB sentrums lokaler til studentarbeidsplasser.	På grunn av konkrete planer for gjennomføring, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.
Montering av flere stikkontakter ved alle fakultet og videreutbygging av trådløst nett		IT-avdelingen foretar en kontinuerlig videreutbygging av det trådløse nettet ved UJB og har konkrete planer for hvilke bygg som skal prioriteres.	Som følge av konkrete planer, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.

4. Handlingsplan for UIB og omverden			
<p>Oppsummering: Handlingsplan for UIB og omverden ble vedtatt av universitetsstyret 24.09.09. Handlingsplanen søker å synliggjøre universitetets virksomhet og å utvikle en mer systematisk og målrettet prioritering av de viktigste relasjonene til så vel offentlig forvaltning, som kultur-, samfunns- og næringsliv.</p> <p>Styringsparameter: Aktuelt styringsparameter ved UIB når det gjelder omverden er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbedre oppleggene for alumnuskontakt • Gjennomføre planene for ny aula • Antall studenter med veiledet praksis i utdanning • Omfanget av kommersialiseringprosjekter i BTO 			
<p>Tiltak Universitetet skal etablere et kontor for samfunnskontakt</p>	<p>Rapport 2012 Tiltak er gjennomført. Kontoret ble opprettet i november 2009. Kontoret har fire faste medarbeidere og er fra august 2012 blitt et permanent tiltak.</p>	<p>Planer 2013 Kontoret vil arbeide videre med å lage et system som gir en god oversikt over eksterne relasjoner. Kontoret vil bidra aktivt i nettverket som arbeider med å profesjonalisere arrangementsavviklingen ved UIB, og bistår allerede fagmiljøene i ulike nasjonale og internasjonale arrangement og konferanser.</p>	<p>Risikovurdering Kontoret er vel etablert og har prioriterte oppgaver knyttet til oppfølging av flere tiltak i handlingsplanen. Det er lav risiko knyttet til gjennomføring av tiltak.</p>
<p>Universitetet arrangerer årlig Christiekonferansen</p>	<p>Christiekonferansen er en vel etablert konferanse som hvert år trekker til seg om lag 350 deltakere fra samfunns-, nærings- og kulturliv. Kontor for samfunnskontakt er sekretariat for Christiekonferansen som avholdes årlig den 25. april.</p>	<p>Gjennomføring av Christiekonferansen 2013</p>	<p>Konferansen er et etablert tiltak, men konkurrerer med nasjonale og regionale arrangement. Risiko er knyttet til evnen til å videreutvikle konferansen som en av Norges viktigste møteplasser for samhandling mellom akademia og omverdenen</p>
<p>Universitetet vil samle viktige aktører fra forskning, forvaltning, kultur-, nærings- og samfunnsliv i en egen strategigruppe som skal drøfte utviklingen av forskningsuniversitetets rolle i regionen</p>	<p>Tiltak er gjennomført. Som oppfølging av universitetets handlingsplan for forholdet til omverdenen, tildelingsbrevet for 2011 og dialog med departementet ble Råd for samfunnskontakt etablert. En egen</p>	<p>Følge opp prioriterte tiltak i strategi for samarbeid med arbeidslivet.</p>	<p>Middels risiko knyttet til gjennomføring av tiltak.</p>

Universitetet legger stor vekt på å realisere planene for universitetsmuseet og vil etablere en støttegruppe for å styrke gjennomføringen av rehabiliteringen av museet.	strategi for samarbeid med arbeidslivet ble vedtatt i 2012.	Rådet har en helt sentral rolle i arbeidet med å rehabilitere den monumentale museumsbygningen	Høy risiko. Manglende bevilgning kan føre til stopp i prosjektet økte kostnader over tid.
Universitetet vil få til et bedre samspill mellom Bergen vitensenter og Bergen Museum.	Tiltaket er ikke fulgt opp	Det kan vurderes om dette tiltaket kan inngå i Universitetsmuseets ordinære planer.	
Universitetets fakulteter tar initiativ til å kartlegge relevante problemstillinger som egner seg for tematiske klynger mellom universitetets fagmiljøer og omverden.	Bergen Marine Forskningsklynge er etablert. En medieklynge vil bli etablert i 2013 med mål om samlokalisering innen 2016.	Videre arbeid med å etablere en medieklynge i Bergen.	Lav risiko. Flere klynger er under etablering.
Universitetets kjøp av Nygård skole åpner for at Griegakademiet kan samle sine miljøer og styrke fasilitetene for den utøvende delen av virksomheten.	Planen for å omdanne bygningen til egnede lokaler for Griegakademiet utredes, men Bergen kommunes leieavtale må avsluttes før planene kan realiseres.	Universitetsledelsen er i dialog med Bergen kommune	Middels risiko. Rehabilitering av Nygård skole forprosjekteres, men oppstart er avhengig av når Bergen kommune kan flytte ut.
Universitetet bør i samarbeid med kulturlivet og det offentlige aktivt arbeide for å følge opp planene om å etablere et litteraturhus i Bergen	Litteraturhuset åpnet i januar 2013.	Kommunikasjonsavdelingen vil fortsette dialogen med LiB. Fagmiljøene og Kontor for samfunnskontakt har i 2012 ellers hatt et samarbeid med filmfestivalen BIFF, med filmfremvisninger for ulike fagmiljø. Kontoret er i dialog med BIFF om videre samarbeid i 2013.	
Universitetet tar initiativ til å utvikle et 5-årig regionalt forskningsprogram.	Tiltak er ikke fulgt opp. UiB er involvert i flere prosjekter knyttet til det regionale forskningsfondet, men dette er ikke særlig tilpasset universitetets forskere.		
Universitetet skal i samarbeid med BTO lage en oversikt over innovasjon og entreprenørskap som har kommet som et resultat av forskning og utdanning ved universitetet og andre utdannings-	UiB har satset langsiktig på BTO og har økt ressursinnsatsingen betydelig. UiB samarbeider med BTO på mange felt.		Høy risiko. Manglende offentlige virkemidler for tidlige etableringer og utfordringer i fagmiljøene knyttet til motivasjon for å prioritere slike aktiviteter. Det er store forskjeller i faglig egenart som påvirker

institusjoner, og vurdere nye virkemidler for å følge opp kommersialiseringer som er gjennomført og problemstillinger knyttet til IPR.			forutsetningene.
Universitetet tar initiativ til å etablere en systematisk kontakt mellom ledere av enhetene i instituttsektoren i Bergen.	Det er systematisk kontakt mellom ledelsen ved UJB og forsknings-selskaper, og andre aktører i sektoren.		
Universitetet skal gå gjennom utdanningstilbudet med sikte på å utvikle tilbud om praksisplasser som en del av det ordinære utdanningsløpet.	Det er ulike tilbud om praksisplasser ved flere av UJBs studier.	Kontor for samfunnskontakt kan bistå med kontakter eksternt både gjennom kontaktdatabasen og gjennom de direkte kontakter kontoret har etablert	Middels risiko knyttet til fagmiljøenes evne til å inngå avtaler om praksisplasser
Universitetet skal bidra til utviklingen av TeknoVest og i samarbeid med HIB utarbeide et samlet informasjonsopplegg som presenterer kunnskap og kompetanse i mastergradstilbud og forskerutdanning innenfor teknologifagene i regionen.	I samarbeide med høgskolen i Bergen er det utviklet to mastergrader i teknologi.	TeknoVest utreder løsninger for å kunne å trappe opp fremtidens teknologitdanninger og være et nettverk mellom regionalt næringsliv og UH-institusjonene i regionen	
Universitetet vil inngå i en task force-gruppe for flere studentboliger med representanter fra NSU, Studentsamskipnaden og Bergen kommune.	Det har vært flere formell og uformelle kontaktpunkter mellom UJB og Bergen kommune		Task-force gruppe er ikke vurdert som egnet tiltak
Universitetet vil vise et sterkere engasjement i utviklingen av byrommet i Bergen.	Det er mange møteplasser mellom UJB og byen, og det er mye engasjement.		
Universitetet skal sette søkelys på EUs rammeprogrammer for forskning for å vurdere potensial for internasjonalisering og samhandling mellom kultur-, nærings og samfunnsniv i regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.	Tiltaket er ikke fulgt opp foreløpig.		
Universitetet deltar i UH-nett Vest-samarbeid som sikrer lærerutdanning	Hovedprioriteringer for arbeidet i UH-nett Vest er samarbeid om lærerutdanning	UH-nett Vest har vært viktig for å styrke samhandling med høgskolene	Lav risiko. Styret for UH-nett Vest har gitt sin tilslutning til videreføring av avtalen om

<p>ved alle medlemsinstitusjonene som tar høyde for deres egenart, fagprofil og samfunnsfunksjon. Det tas også sikte på å styrke forskningssamarbeidet innenfor lærerutdanningen på Vestlandet.</p>	<p>og forskning. Lærerutdanning har høy prioritert, sammen med utviklingen av forskningsnettverkene og felles mastergrader. UH-nett Vest har 6 forskningsnettverk som har som sitt viktigste mål å fremme samarbeid mellom institusjonene i nettverket</p>	<p>i regionen de siste 5 årene og det gjennomføres en evaluering med sikte på å videreføre samarbeidet med inngåelse av en fornyet avtale i 2013</p>	<p>UH-nett Vest i januar 2013. UJB styret fattet positivt vedtak i februar 2013. Risiko er relatert til om de øvrige aktørene vil videreføre samarbeidet, men så langt er signalene positive.</p>
<p>Universitetet skal nedsette en arbeidsgruppe som skal vurdere situasjonen for virksomhetens etter- og videreutdanningstilbud. Det er viktig at relevante samarbeidspartnere og potensielle brukergrupper involveres i en slik prosess.</p>	<p>UJB har hatt en grundig gjennomgang av sin EVU-virksomhet. Prosessen pågår fremdeles. Råd for samfunnskontakt har EVU som sitt saksfelt.</p>	<p>Styret vil våren 2013 få sak om styrking av universitetets etter- og videreutdanning til behandling.</p>	<p>Middels risiko. Videre styrking av universitetets etter- og videreutdanning forutsetter sterke forankring i grunnmiljøene.</p>
<p>Styrke alumnivirksomheten</p>	<p>Alumnusaktiviteten ved UJB har økt på en rekke områder i 2012. Alumnusrådet har fått ny leder og nye medlemmer. Løsningen med initieringsmidler for økt aktivitet i fagmiljøene har de siste årene vært vellykket. Antall registrerte alumnner i nettportalen har økt med over 1000 personer i 2012, og det har vært arrangert 14 alumnusarrangement i ulike fagmiljø. I tillegg var det et internasjonalt alumnusarrangement i London med deltakelse av alumnner fra alle universitetets fakulteter. Antall saker på alumnusportalen har økt og det sendes ut nyhetsbrev til alumnene.</p>	<p>Det er lyst ut 400 000 kroner i initieringsmidler for 2013. Anbudsprosess for ny alumnusportal er avsluttet og ny leverandør valgt. Portalen vil bli implementert innen juni 2013 og for tre år. da et nytt portalsystem vil bli vurdert i lys av UJBs webstrategi.</p>	<p>Lav risiko. En alumniorganisasjon er etablert, ny portal er under lansering og det er sterk vekst i antallet alumnner.</p>
<p>Universitetets fakulteter arrangerer en årlig «Gjenforeningsdag» der tidligere studenter får mulighet til å komme til universitetet og vedlikeholde sosiale nettverk, bli faglig oppdatert av de fremste forskerne på sitt felt og få anledning til å dele kunnskap.</p>	<p>Dette arbeidet er ikke gjennomført i stor skala, men flere fagmiljø har gjennomført alumnustreff som en småskalavariant av gjenforeningsdag.</p>	<p>Alumnusrådet tilråder at det arbeides langsiktig mot en større UJB-gjenforeningsdag i første halvdel av 2014. Kontor for samfunnskontakt vil i samarbeid med alumnusrådet planlegge i løpet av 2013 og første halvdel av 2014.</p>	<p>Lav risiko. Se ovenfor.</p>

5. Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2009-2011 (ble videreført til også å gjelde for 2012)			
Oppsummering:			
Resultatmålene i HMS-handlingsplanen er i all hovedsak er oppnådd innenfor planens fire satsingsområder:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Psykososialt arbeidsmiljø (5 tiltak/virkemiddel) 2. Ytre miljø og miljøledelse (5 tiltak/virkemiddel) 3. Helse og bygg (5 tiltak/virkemiddel) 4. Risikofylt arbeidsmiljø (4 tiltak/virkemiddel) 			
Tiltak/Virkemiddel	Rapport 2012 (HMS-årsrapport vedtas i universitetsstyret juni 2013)	Planer 2013	Risikovurdering
Ha ledere på alle nivå med kompetanse på HMS-feltet og vilje til å prioritere HMS-arbeidet	Universitetets obligatoriske kurs i «HMS for ledere» er gjennomført Det tilbys i tillegg mye lokal opplæring og informasjon ved UJB på ledernivå som har HMS-aspekter i seg.	Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse og samarbeid, og gjennomføre tiltak.	
Gjennomføre årlige medarbeiderundersøkelser	Arbeidstilsynet har gitt UJB anerkjennelse av HMS-møte som universitetets metodeverktøy for kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø på enhetsnivå.	Styrke jobbnavvær ved å følge opp UJBs «Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet».	
Ha et Arbeidsmiljøutvalg og en vernetjeneste som bidrar aktivt i arbeidsmiljøutviklingen i enhetene	AMU behandlet til sammen 35 saker i 2012, mot 34 saker i 2011. Arbeidet med å tydeliggjøre verneombudenes rolle i organisasjonen har fortsatt i 2012. «Retningslinjer for tilrettelegging og samarbeid mellom verneombud og linjeleder» ble vedtatt i 2011 og er implementert i organisasjonen i 2012.	Legge til rette for tiltak som stimulerer til fysisk aktivitet for å fremme god helse, forebygge sykefravær og redusere helseplager.	
Arbeide systematisk med forebygging, håndtering og oppfølging av psykososiale risikofaktorer, herunder opplærings- og kompetansehevingstiltak	«HMS-møte» er et kartleggingsverktøy med ulike metoder som UJBs enheter skal bruke for å få en systematisk utvikling av det psykososiale arbeidsmiljøet ved UJB. I 2012 ble det		

<p>Ha fokus på medarbeidernes ulike livsfaser som en integrert del av Personalpolitikken</p>	<p>gjennomført flere kompetansehevings tiltak. Eksisterende permisjonsadganger, fleksibel arbeidstid, ergonomisk tilrettelegging av arbeidsplasser, ansattbarnehager og seniortiltak viser at UJB tilrettelegger for typiske livsfasebehov. Arbeidet med å prioritere områder og operasjonalisere mål har fortsatt i 2012 med tanke på utarbeide en helhetlig livsfasepolitikk for UJB.</p>	<p>Gjennom UJBs personalpolitikk sikre at alle ansatte ivaretas i ulike livsfaser.</p>	
<p>Ha gjennomført en holdningskampanje for å øke bevisstheten blant tilsatte og studenter om egen, miljørettet innsats</p>	<p>Web-sider er oppdatert med oversikt over avfallsstasjoner og punkt for resirkulering. Sikker sykkelparkering er etablert ved ett av fakultetene, og ved flere enheter er det tilrettelagt for sykling ved utbedring av garderobeforhold med dusj.</p>	<p>Styrke samarbeidet mellom enheter og nivåer i arbeidet for et grønt miljø.</p>	
<p>Dokumentere sitt miljøengasjement ved å redusere negativ miljøpåvirkning knyttet til egen drift</p>	<p>UJB har i 2012 energimerket hele sin eiendomsmasse, og i tillegg gjennomført en rekke ENØK-tiltak på grunnlag av energimerkingen. Klidesortering er innført ved to av universitetets bygg, og dette vil utvides i 2013. Fyringsolje som hovedenergibærer ble faset ut i 7 bygg, og 3 gjenstår. Bruk av pullprint har medført redusert papirforbruk. Serviceavtaler for datamaskiner er forlenget fra 3 til 5 år. Miljørapport for 2011 ble behandlet i universitetsstyret mai 2012 og inkluderer et eget miljøregnskap for siste driftsår.</p>	<p>Utarbeide en egen tiltaksplan for det ytre miljø.</p>	
<p>Profilere seg overfor brukere og samfunn som et lærested og en forskningsinstitusjon preget av en aktiv og bevisst holdning til miljøet</p>	<p>Ny miljøkoordinator ble tilsatt på slutten av 2012, og vil i 2013 sette i gang med miljøsertifisering av noen enheter ved UJB</p>		
<p>Formidle aktuell kunnskap internt i egen</p>	<p>UJB har flere forskningsmiljø som er</p>		

organisasjon og ut mot samfunnet, spesielt gjelder dette for enheter som driver miljørettet forskning	intermasjonalt anerkjente innen miljørettet forskning, og i tillegg gis det utdanning innenfor området. Disse enhetene er aktive i å formidle aktuell kunnskap.		
Ha tatt i bruk og videreutviklet et velfungerende system for miljøledelse og integrert dette i HMS-styringssystemet	Det er etablert klare styringssystem for miljøarbeidet med egen miljøstyringsgruppe, miljøkoordinator, ENØK-koordinator og gode rutiner for avfallsbehandling i tett samarbeid mellom HMS-seksjonen og EIA.		
Ha trygge og funksjonelle arbeidsplasser for tilsatte og studenter	Mål for arbeidet med sikkerhet ble vedtatt i universitetsstyret februar 2012. UJB har spesielle utfordringer knyttet til HMS. Ombygging og rehabilitering av Armauer Hansens Hus har pågått i 2012. Museplass 1 er også rehabilitert og oppgradert i 2012. Det nye odontologibygget ble tatt i bruk i 2012. Generelt har UJB trygge og funksjonelle arbeidsplasser for ansatte og studenter. Dersom det oppstår avvik har EIA og HMS-seksjonen rutiner for nedstenging og flytting i samarbeid med fakultet/avdeling	Utarbeide retningslinjer for håndtering av vold og trusler og gjøre disse kjent for alle ansatte og studenter.	
Ha rutiner for drifts- og vedlikeholdsoppgaver som innebærer god informasjon om det fysiske miljøet og samhandling med brukerne av det	Det eksisterer interne rutiner for drifts og vedlikeholdsoppgaver. Opplegget med vermerunder og lokale verneombud virker generelt godt.	Sikre at bygningsmassen som UJB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk	
Som del av planleggingen gjennomføre HMS-kartlegging i alle byggesaker for å sikre forebyggende tiltak i prosjektene	Generelt legges føringer fra Arbeidstilsynet til grunn for alle prosjekter, verneombud deltar i prosjektarbeidet og HMS-seksjonen varsles ved oppstart av byggearbeider. Det er brukerne som skal gjennomføre HMS-kartlegging ved egen enhet.	Kartlegge og iverksette tiltak ved utfordringer knyttet til inneklima.	

Gjennomføre risikoanalyser som del av brannforebyggende tiltak	Eiendomsavdelingen har gjennomført risikoanalyse på sentralt nivå med hensyn til brannforebyggende tiltak. Brukerne skal gjennomføre egne risikoanalyser med blant annet fokus på brannforebyggende tiltak.		
Gjennomføre kartlegging og prioritering av fysiske tiltak i arbeidets utforming (UU), også i fredete og verneverdige bygg	For å nå målet «UJB tilgjengelig for alle innen 2025» som skisseres i rapport fra Statsbygg (2006) har UJB i 2012 fortsatt arbeidet med å implementere UU i prosjekter, også innen drift av bygg og i behov for mindre UU-tilpasninger er fakultetenes arealdisponering. Nye ment å fanges opp i HMS-runder, samt ved enhetenes årsrapportering av HMS. Rådet for studenter med funksjonsnedsettelse er nå innlemmet i Læringsmiljøutvalget. Det er ikke fremmet egne UU-tiltak fra rådet i 2012.	Gjennomføre kartlegging og prioritering av fysiske tiltak i arbeidet med universell utforming.	
Ha stor oppmerksomhet rettet mot rutiner, kunnskap og holdninger i risikofylt arbeidsmiljø	UJB tilbyr kurs og kompetansebygging for å øke kompetansen til ledere og medarbeidere som arbeider i risikofylte arbeidsmiljøer.	Gjennomføre risikovurderinger i alle risikofylte arbeidsmiljø og gjennomføre tiltak.	
Gi tilbud om opplæring og kompetanseheving til tilsatte som arbeider i særlig risikofylte arbeidsmiljøer.		Gjennomføre risikovurderinger i alle risikofylte arbeidsmiljø og gjennomføre tiltak. Sikre at alle kjemikalier, biologiske faktorer og strålekilder er registrerte og risikovurderes disse. Ved håndtering av kjemikalier skal det elektroniske stoffkartoteket ECOonline benyttes.	Konsekvensen av ikke å gjennomføre risikovurderinger og etablere rutiner for beredskap på alle nivå, er en økt sannsynlighet for at hendelser som kan føre til tap av liv og helse, samt skade på miljø og materiell. Det vil svekke evnen til å iverksette konsekvensreducerende tiltak i en beredskapssituasjon.
Gjennomføre periodisk kontroll av ventilasjon		Etablere oversikt over og gjennomføre periodisk kontroll av all spesialventilasjon.	
God håndtering av HMS-avvik		Ta i bruk nytt system for HMS-avvik og sikre melding og oppfølging av HMS-avvik som forebyggende tiltak. Følge opp UJBs Beredskapsplan ved å gjennomføre risikovurderinger og etablere lokale rutiner for beredskap på alle nivå.	Et intuitivt og lett tilgjengelig system for melding og oppfølging av HMS-avvik vil være det viktigste verktøyet for kvalitetsikring av det fysiske arbeidsmiljøet. Konsekvensen av ikke å etablere et slikt system, er at våre muligheter til å eliminere potensielle risikoforhold blir vesentlig redusert.

6. Handlingsplan for forskerutdanning, 2008-2015

Oppsummering: Handlingsplanen for Forskerutdanningen 2008-2015 er et viktig styringsredskap for å sikre og stadig forbedre kvaliteten i forskerutdanningen ved UiB. UiB har som mål å ha en forskerutdanning med høy kvalitet og internasjonale profil med gode muligheter for tverr- og flerfaglighet som er koplet tett til forskningen i grunnmiljøene. Forskerutdanningen skal innrettes slik at den ivaretar universitetets ambisjoner om å utvikle sterke forskningsmiljø og samfunnets behov for kompetanse. Fakultetene og universitetet vurderer kontinuerlig forskerutdanningen gjennom forskerutdanningsmeldinger og den årlige fremdriftsrapporteringen fra kandidater og veiledere, og disse gir grunnlag for videre planlegging og tiltak.

Styringsparameter:

- Kandidatenes gjennomføringstid
- Antall stipendiatstillinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekter
- Andelen av doktorgradskandidatene som har utenlandsopphold
- Forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene

	Rapport 2012	Planer 2013	Risikovurdering
Tiltak			
Veilederkurs	Veilederkurs på ph.d.-nivå er gjennomført som en valgfri del av basisutdanningen i universitetspedagogikk. Pilotperioden for tiltaket er nå over og vil bli tilbudt på regelmessig basis.	Tilby veilederkurs på regelmessig basis	Aktiv, og motiverende veiledning er avgjørende for kandidatenes gjennomføringsevne, for kvaliteten på avhandlingene og for gjennomføring på normert tid.
Fremdriftsrapportering og midtveisevaluering	Elektronisk system for fremdriftsrapportering av forskerutdanningen ble etablert i 2010 og er videreutviklet. Fremdriftsrapporteringen i 2012 ble i hovedsak gjennomført etter samme mønster som i 2011. Midtveisevalueringen av forskerutdanningen for den enkelte kandidat er nå implementert.	Fremdriftsrapporten og midtveisevaluering vil bli gjennomført i 2013 som i 2012	Uten registrering og rapportering kan muligheten til å fange opp og finne løsninger på eventuelle utfordringer så tidlig som mulig, bli svekket og bidra til å redusere gjennomstrømningstiden og til å fase ut de kandidatene som ikke vil fullføre på et så tidlig tidspunkt som mulig
Forskerskolene	I 2012 ble kriterier for forskerskolene utarbeidet og vedtatt for å sikre at forskerskolenes kvalitet ivaretas og for at de fortsatt kan fungere som et viktig		Gode læringsmiljø ved forskerskolene vil sikre at doktorgradskandidatene får god oppfølging gjennom sin forskerutdanning og derfor kan gjennomføres på normert tid.

	supplement til forskerutdanningen.		
Kvalifikasjonsrammeverket	Kvalifikasjonsrammeverket er implementert i forskerutdanningen ved UiB.		Kvalifikasjonsrammeverket formulerer hvilket forventet læringsutbytte en doktorgradskandidat fra UiB skal tilegne seg i løpet av doktorgradsutdanningen.
Karriereveiledning	For å kartlegge behovet for karriereveiledning fikk UiB i 2012 gjennomført undersøkelsen Nye muligheter på arbeidsmarkedet for PhD-kandidater. Undersøkelsen ble utført av analyseselskapet Damvad.	Spørsmål om karriereveiledning vil bli fulgt opp i 2013 for å finne ut mer om hvordan dette kan tilrettelegges.	Gitt at en stadig større del av PhD-kandidatene kommer til å arbeide utenfor akademia, er det avgjørende at dette reflekteres i karriereveiledningen.

7. Handlingsplan for likestilling, 2011-2015

Oppsummering: Et avgjørende premis for at vi skal lykkes med likestilling og det utvidete likestillingsbegrepet er en tydelig forankring av arbeidet i fagmiljøene og i ledelsen på alle nivå i organisasjonen. Handlingsplanen er bygget opp etter det utvidete likestillingsbegrepet og inneholder mål og tiltak innenfor 7 områder.

- Innledning
- Generelle likestillingstiltak (8 tiltak – 1.1 til 1.8)
- Kjønn
- Kvinner skal utgjøre minst 50 % av alle nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger ved alle fakultetene i løpet av planperioden (9 tiltak – 2.1 til 2.9).
- UIB skal ha en ledelse på alle nivåer som bidrar til å fremme Universitetets likestillingspolitiske målsettinger (5 tiltak – 2.10 til 2.14).
- UIB bør arbeide systematisk for å motvirke skjev fordeling mellom kjønnene av interne og eksterne forskningsressurser (6 tiltak – 2.15 til 2.20)
- Universitetet skal arbeide for likestilling og bedre kjønnsbalanse for alle stillingskategorier blant teknisk og administrativt ansatte. Disse stillingene skal fremstå som attraktive for begge kjønn, og et siktemål er å oppnå kjønnsbalanse i alle stillingsgruppene (4 tiltak – 2.21 til 2.24).
- Alle utdanningsretninger ved UIB skal være attraktive og tilgjengelige for alle studenter. UIB bør ha spesiell oppmerksomhet på sin rekrutteringsstrategi innenfor studieretninger med særlig skjev kjønnsfordeling, og kartlegge årsakene til disse skjevhetene (3 tiltak – 2.25 til 2.27).
- Funksjonsnedsettelse
- UIB skal bli et foregangsuniversitet i sitt arbeid for rekruttering av og tilrettelegging for studenter og ansatte med funksjonsnedsettelse (9 tiltak – 3.1 til 3.9).
- Etnisitet, religion, livssyn og politisk tilhørighet
- UIB skal være et åpent og inkluderende universitet for alle studenter og ansatte uavhengig av etnisitet, religion, livssyn og politisk tilhørighet (6 tiltak – 4.1 til 4.5).
- Seksuell orientering og kjønnsidentitet
- Alle studenter og tilsette skal oppleve Universitetet i Bergen som inkluderende og respektende. Målet er et universitetsmønstre preget av åpenhet og toleranse, også når det gjelder seksuell orientering og ulike kjønnsuttrykk, som er irrelevant for korleis ein person utfører arbeidsoppgåvene sine. Det må være nulltoleranse for hets, trusler, usynliggjøring, vold og andre former for diskriminering (1 tiltak – 5.1).
- Språk
- Språket er et viktig kommunikasjonsmiddel, som hjelper til å formidle idéer innenfor og mellom grupper. UIB skal praktisere inkluderende kommunikasjon mellom administrasjon, tilsette og studenter (3 tiltak – 6.1 til 6.3)
- Alder
- UIB skal aktivt legge til rette for individuell tilpassing av arbeidsoppgaver som kombinerer universitetets virksomhetsbehov med den enkeltes forutsetninger, livsfase og livssituasjon. (3 tiltak – 7.1 til 7.3)

Tiltak	Rapport 2012	Planer 2013	Risikovurdering
Dialogmøter med fakultetsdirektører og dekaner		Utarbeide plan for møtene	UIB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge

				opp tiltakene som er satt i planen.
Oppsøkende virksomhet til institutter, fakulteter og avdelinger			Utarbeide plan for møtene	
Informasjonsbrosjyre til ansatte som skal arbeide med tilsettingsaker			Skal utarbeides våren 2013	
Holdningsskapende arbeid i organisasjonen				
Invitere interesseorganisasjoner til møter med ledere og beslutningstakere		UJB var vertskap for den 7. europeiske konferansen for kjønnslikestilling i forskning og høyere utdanning, i samarbeid med European Network on Gender Equality in Higher Education. Konferansen i Bergen rettet blikket mot endrete betingelser for likestilling i utdanning og forskning sett på bakgrunn av den økonomiske krisen i og utenfor Europa		
Likestillingskomiteen skal ha egen nettside med informasjon om status, rettigheter og planer		Egen nettside er publisert		
Mangfolds- og likestillingsperspektivet skal innarbeides i alt informasjonsmaterieill for både ansatte og studenter				
Utarbeide retningslinjer for håndtering av mobbing og trakassering mellom studenter.		Nye etiske retningslinjer er vedtatt. En arbeidsgruppe for nye rutiner er satt ned. En arbeidsgruppe for opprettelse av studentombud er satt ned		
Tydeligere profilering av UJB som en attraktiv arbeidsplass for begge kjønn og i alle livsfaser. Synliggjøre kvinners kompetanse innad og utad.				
Kvalifiseringsstipend til kvinner i vitenskapelige stillinger. Kvalifiseringsstipend er rekrutteringsfremmende og		Den store andelen kvinner som fikk opprykk henger sammen med den systematiske satsingen over flere år for		

<p>kompeniserende tiltak til kvinnelige forskere som har hatt ekstra store belastninger i form av verv, komitéarbeid, undervisning og veiledning. Kan være fritak fra undervisning, ekstra forskningstermin, teknisk assistanse, språkvask av artikler m.v.</p>	<p>å styrke kvinners muligheter for videre kvalifisering. Her har særlig kvalifiseringsstipend, mentorprosjekter og netverksarbeid spilt en viktig rolle. I løpet av de to siste årene har andelen kvinnelige førsteamanuenser igjen økt til opp under 40 %.</p>		
<p>Bruke kvinnelige professor-II aktivt som rollemodeller og mentorer.</p>			
<p>Arrangere kurs i opprykksknud for førsteamanuenser.</p>			
<p>Mentorprogram for kvinner i postdoktorstillinger.</p>			
<p>Kvalitetssikre utlysningstekstene og tilsettingsprosessene med hensyn til likestilling.</p>		<p>En arbeidsgruppe er i gang med dette arbeidet. Gruppen er klar med forslag våren 2013.</p>	
<p>I miljøer der kvinner er underrepresentert, skal de faste vitenskapelige stillingene som hovedregel lyses ut som førsteamanuensis, da dette vil øke sannsynligheten for kvinnelige søkere.</p>			
<p>Benytte letekomiteer ved utlysning av faste vitenskapelige stillinger i fag hvor kvinner er underrepresenterte, og til faglige lederstillinger for å rekruttere aktuelle kvinnelige søkere.</p>			
<p>Sørge for at likestillingsaspektet tas i betraktning ved forskningsstrategiske beslutninger.</p>			
<p>Kvinnens deltakelse på forskningslederprogrammer skal</p>	<p>Det lages en årlig rapport på dette.</p>		

stimuleres.			
Lederutviklingsprogrammer og kurs skal inneholde innføring i likestillingspolitikk og regelverk.			
Lederutviklingsprogrammer skal ha fokus på å øke rekrutteringen av kvinner til faglige lederstillinger.			
Likestillingsperspektivet skal inngå i utarbeidelse av alle strategi- og plandokumenter på alle organisasjonsnivå.			
Alle fakulteter, Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket skal med utgangspunkt i universitetets sentrale handlingsplan utarbeide egne tiltaksplaner for likestilling	Rapporteres årlig til styret		
Utarbeide oversikt over i hvor stor grad kvinner leder eller er partner i eksternt finansierte prosjekter.			
Informasjonssamlinger om søknadsprosesser. Kursene bør være åpne for begge kjønn, men det er et ledelsesansvar å oppfordre kvinnelige vitenskapelige ansatte til å delta.			
Utarbeide likestillingsstatistikk som også omfatter SFFene.	Likestillingsstatistikk for UJB 2012 klar.		
Påse at likestillingsaspektet tas i betraktning ved forskningsstrategiske beslutninger.			
Sørge for at det tas hensyn til svangerskap, fødsels- og omsorgspermisjoner ved vurderinger av tildeling av priser og forskningsmidler.	Dette tiltaket er gjennomført.		
Utarbeide oversikt over i hvilken grad kvinner er hoved- eller biveiledere for			

<p>Økt oppmerksomhet på kjønnsaspekter ved utlysning og rekruttering til tekniske og administrative stillinger, (for eks. tydeliggjøre muligheter for karriereutvikling, tenke gjennom hva utlysnings tekstene signaliserer). Likelønn innenfor alle stillingsgrupper.</p>			
<p>Menn og kvinner skal ha like muligheter til utviklende oppgaver som krever ansvar og gir karrieremuligheter.</p>			
<p>Utarbeide en veileder for integrering av likestilling når det gjelder arbeidsforholdene for de ansatte i tekniske og administrative stillinger.</p>			
<p>Rekrutteringsiltak for å sikre en bedre kjønnsbalanse på studieretninger og fag med skjev kjønnsfordeling.</p>			
<p>Alle studenter med barn må få tilbud om undervisning som slutter før kl. 16:00.</p>			
<p>Aktivt forebygge alle former for mobbing, trakassering og diskriminering. Informasjon om og støtteapparatet rundt seksuell trakassering skal forbedres</p>	<p>Likestillingsmidler kan i en oppstartsfasen finansiere 10-20 % av en stilling som studentombud, forutsatt at arbeid for likestilling og mot diskriminering vil være en vesentlig del (minst 20 %) av stillingen. 50 000 kr for 2012</p>		
<p>Utarbeide ny tiltaksplan for studenter med funksjonsnedsettelser. Denne skal innarbeides i den helhetlige handlingsplanen.</p>	<p>Universitetet har satt i verk en rekke nye tiltak for å møte disse utfordringene, som kvalifiseringsstipend til vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelser, og trainee-ordninger og andre stillinger som kan være «portåpnerne» til arbeidslivet.</p>		<p>Dette kapitlet i planen ble revidert i februar styremøte 2013. Det er derfor ikke utarbeidet plan for oppfølging tiltakene i dette kapitlet. Arbeidet er påbegynt.</p>

Det skal utarbeides årlige handlingsplaner for UU - arbeidet.			
Utarbeide klare retningslinjer for klageadgang og - behandling både for ansatte og studenter.			
Utarbeide informasjon om rettigheter i forhold til tilrettelegging.	Arrangerte konferanse «Ulike mennesker – like muligheter?» Hovedtemaet var hvordan universitetet kan bidra til at flere personer med funksjonsnedsettelser får muligheter til å arbeide og gjøre karriere ved universitetet, både i tekniske, administrative og vitenskapelige stillinger. Konferansen ble støttet med prosjektmidler fra Fornyings -, administrasjons og kirkedepartementet (FAD).		
Opprette kvalifiseringsstipendordning til vitenskapelig tilsatte med funksjonsnedsettelser.	Dette er en prøveordning hvor fakultetene kan søke om midler, men hvor det ikke kreves egenandel i denne omgang. 100 000 kr er mottatt fra FAD og 100 000 fra UiB i 2012.		
Personer med funksjonsnedsettelser skal oppfordres til å søke stillinger.	Det er innarbeidet i utlysningstekster ved et fakultet at personer med funksjonsnedsettelser oppfordres til å søke stillinger.		
Opprette administrative stillinger som kan være portåpner til fast arbeid for personer med funksjonsnedsettelser, for eks. i samarbeid med NAV.	Det er satt av kr 250 000 i 2012 til oppstart av ordningen.	10 stillinger skal opprettes. Det settes av adm. ressurser for å følge opp dette arbeidet. I første omgang en halv stilling.	
UiB skal utarbeide en plan for hvordan bygningsmassen kan gjøres universelt			

utførmet innen 2025.			
Bruke muligheten for tilsetning uten utlysning i særskilte tilfeller.			
Introduksjonskurs for utenlandske studenter og ansatte skal omfatte en innføring i UIBs likestillingsarbeid.			
Kantinene på UIB skal utvikle en mer mangfoldig matkultur som blant annet tar hensyn til ulike religion og livssyn.			
Instituttledere skal påse at tilsatte med ikke-norsk bakgrunn får administrative og vitenskapelige verv og integreres i det faglige og sosiale fellesskapet.			
Innføre moderat kvotering av personer med innvandrerbakgrunn til administrative og tekniske stillinger. Dette vil gjelde personer med innvandrerbakgrunn fra landgruppe 2.			
UIB skal være behjelpelig med å skaffe bolig til nytilsatte som er internasjonalt rekruttert. Dette må også sees i sammenheng med UIBs internasjonaliseringsstrategi.	Etablert kontoret, International Staff Services.		
Informasjon og holdningsskapende tiltak for å fremje openheit, toleranse og likebehandling for tilsette og studentar utan omsyn til seksuell orientering eller kjønnsidentitet.			
Handheve krav om bestått eksamen i norsk innan to år for tilsette i faste vitenskaplege stillingar.			
Kvalitetssikring av omsetjing i eksamensoppgåver.	I 2012 har norskundervisningen for utenlandske ansatte og ektefeller blitt styrket		
Sørgje for at viktig informasjon frå UIB til studentar og tilsette òg er tilgjengeleg på engelsk.	I 2012 er det arbeidet vidare med å tilby kurs i språk for ansatte. I 2012 er det er til sammen gitt tilbud om 12 ulike språkkurs og det er arrangert et		

Utarbeide en helhetlig livsfasepolitikk for alle stillingsgrupper.				
Likestillingskomiteens nettside skal inneholde informasjon om livsfasepolitikk og - rettigheter.				
Ved utlysning av forskningspriser og prosjektmidler til unge fremragende forskere skal det tas hensyn til omsorgspermisjoner. Ett år skal legges til for hver omsorgspermisjon.				

språkseminar for ansatte med tema «Internasjonalisering og undervisningsspråk».

8. Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 - 2015				
Oppsummering: Oppfølging av handlingsplanen skjer på institutt- og fakultetsnivå, Eiendomsavdelingen, kontor for innkjøp og IT-avdelingen. Handlingsplanen inneholder i alt 26 oppfølgingspunkter, i tillegg har noen av oppfølgingspunktene underpunkter.				
Styringsparameter:				
<ul style="list-style-type: none"> • Reduksjon av CO2-utslipp 				
Tiltak	Rapport 2012	Planer 2013	Risikovurdering	
<p>UIB skal framstå som en miljøbevisst organisasjon, delta i samfunnsdebatten og formidle miljøkunnskap</p> <p><i>Miljøhensyn i avtaler</i> Kravspesifikasjoner i avtaler (leieavtaler, rammeavtaler og enkeltstående anskaffelser) inneholder miljøhensyn. Det skal løpende følges opp at slike hensyn er ivare tatt</p>	<p>Styret vedtok i 2012 en tiltaksplan for innkjøp. Det er arbeidet systematisk med kontakt med leverandører for å sikre at miljøaspektet vektlegges i anbudsprosesser. Styret vedtok i 2013 også styrende prinsipper for universitetets videre arbeid for etisk handel. Etiske prinsipper for innkjøp må ses som en del av det systematiske arbeidet for etikk ved universitetet. Universitetet har også søkt medlemskap i organisasjonen «Initiativ for etisk handel og vil forplikte seg til å følge dens etiske retningslinjer.</p>	<p>Inngår i UIBs innkjøpsbetingelser.</p>	<p>Som en overordnet målsetning skal det i alle anskaffelser settes etiske krav hvis en risikovurdering av produkt og leverandørkjeder tilsier det.</p>	
<p>UIB ønsker å stimulere til egeninnsats, overføring av kunnskap, og god praksis innen miljøområdet</p> <p>- Det skal sørges for god informasjon og opplæring for ansatte og studenter om forhold som har miljømessig konsekvens</p> <p><i>Miljøsertifisering</i></p>	<p>Inngikk ikke i forrige tiltaksplan for det</p>	<p>Det skal lages en PDF som forklarer UIBs kildesorteringssystem for brukerne.</p> <p>To enheter ved UIB skal</p>	<p>Manglende miljøsertifisering kan gi et</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - UIB skal utrede ulike alternativer for miljøsertifisering (første halvdel av 2013) - Miljøsertifisering skal innføres ved én administrativ enhet og ett fakultet (innen utgangen av 2013) - Alle fakulteter/enheter skal sertifiseres innenfor planperioden 	ytre miljø.	miljøsertifiseres innen utgangen av 2013.	omdømmetap.
<p><i>Kildesortering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Avfallssystemet skal revideres og grad av jvnlighet vurderes - Det skal etableres bedre fasiliteter for kildesortering i bygg - I nye bygg og ved større ombygginger skal nødvendig areal til en velfungerende avfallsbehandling prioriteres/frigjøres - Det skal inngås returordninger for emballasje med flere leverandører 	Kildesortering etablert i flere bygg.	Nye bygg skal få muligheter for kildesortering. Antall avfallsfraksjoner skal vurderes. Opplæring skal gis til brukere og drift.	God opplæring og <i>informasjon</i> til brukere, driftspersonell, renholdere og renovasjonsselskap kreves for å få en korrekt kildesortering. Ofte er frigjort areal til miljøstasjoner for lite pga byggenes størrelse. Returordninger med leverandører kan gi lavere avfallsmengde. Manglende informasjon kan gi motstand mot kildesorteringen blant brukere, drift og renholdere.
<p><i>Gjenbruk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opplegget for gjenbruk av møbler skal forbedres 	Lager for gjenbruk av møbler er i bruk.	Sørge for å benytte lager for gjenbruk av møbler.	Hvis møblene må stå for lenge på lager, kan det lønne seg å kaste dem fremfor lagring. Korttidslagring bør være målet.
<p><i>Renhold</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Renholdspersonell skal få god opplæring i rutiner for avfallshåndtering - Miljøsertifiserte produkter skal brukes der de finnes - Alle renholdsprodukter skal være registrert og vurdert - Renholdsbyrå skal rapportere rengjøringsmidler som brukes/lagres fortløpende til Universitetet (Kjemikalierregisteret) 		Opplæring i avfallsbehandling skal gis alle renholdere i 2013.	Ny rammeavtale for renhold og endringer i kildesorteringssystemet har gitt behov for ny opplæring av renholdere. Det er også ansatte egne renholdere som har behov for opplæring.
<p><i>Engangsartikler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Engangsbegre til drikkeautomater skal være miljømerkede - Engangsartikler knyttet til mat ved enhetene skal ikke benyttes 		Engangsbegre som kjøpes inn, må være miljømerkede.	Mange enheter har ikke miljømerkede engangsbegre i dag. Liten kontroll på innkjøp av slike.

<p>- Samarbeidet med SIB om kantinedriften videreutvikles</p> <p><i>Kopiering og utskrift</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nye skrivere koblet i nett skal være av typen "Pullprint" - Pullprintordningen skal innføres ved alle fakulteter og enheter - Tosidig kopiering/utskrift skal være et fast valg på alle skrivere som koples opp mot universitetets nett 	<p>Papirforbruket har gått ned med 33% sammenlignet med 2009. Pullprintordningen og tosidig utskrift har nok hatt en effekt, men uvisst hvor stor.</p>	<p>Innføre pullprint ved alle fakulteter og enheter.</p>	<p>Mange enheter har skrivere som ikke er knyttet til Pullprint-systemet. Nye printere som kjøpes inn, skal være Pullprint. Dette sørger samtidig for å fase ut de gamle.</p>
<p><i>Kjemikalier</i></p> <p>Alle som lagrer og bruker kjemikalier skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Holde løpende oversikt over forekomsten av miljøfarlige kjemikalier. - Vurdere substitusjon. Dette skal dokumenteres - Lage en plan for erstatning av miljøskadelige kjemikalier med mindre miljøskadelige kjemikalier 		<p>Det skal gjennomføres risikovurdering av kjemikalier ved alle enheter som håndterer farlige kjemikalier.</p>	
<p><i>Reiserregning</i></p> <p>- Personalsystemet PagaWeb gir mulighet for å legge ved kvitteringer elektronisk til reiserregninger. PagaWeb implementeres fortløpende.</p>			
<p><i>Energiforbruk og energiregning</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Det etablerte energiovervåkningssystemet (EOS) skal gjøre det mulig for alle å se resultater av energisparende tiltak og energiforbruk. - Mulighetene energiovervåkningssystemet gir, skal løpende utnyttes for å sikre lavere energiforbruk. 	<p>EOS levert med oppstart første kvartal 2012. En del tekniske utfordringer på grunn av kompleks bygningsmasse.</p>	<p>Grundig kvalitetssjekk av EOS gjennomføres fortløpende, for å sikre validiteten i forhold til bruk som energiledelsesverktøy.</p>	<p>Kritisk suksessfaktor for EOS-verktøyet er at grunnlagsdata er korrekt. Manglende kompetanse og kunnskap om hvordan programmet brukes kan gjøre at mulighetene ikke utnyttes.</p>
<p><i>ENØK</i></p> <p>Alle bygg er energikartlagt og energimerket.</p>	<p>Alle UJBs bygg ble energimerket i 2012. Mange ENØK-tiltak er anbefalt og nødvendig. Noen er igangsatt, og tiltak</p>	<p>Fleire ENØK-tiltak skal gjennomføres for å få ned energiforbruket ved UJB. ENØK skal være fokusområde i</p>	<p>Manglende vilje/evne til å investere i ENØK-tiltak kan gjøre at energiefektivisering kommer for sent inn i</p>

<p>- Energiltak som gir høyest kost-nytteverdi, skal prioriteres</p>	<p>utføres fortløpende.</p>	<p>ethvert prosjekt.</p>	<p>ulike prosjekter, og optimale løsninger ikke blir valgt. ENØK må ikke være «et unødvendig onde», men en kilde til besparelser.</p>
<p>IKT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle aktuelle datamaskiner og tilbehør, som skjermer og skrivere, skal settes opp med energisparende innstillinger, der det ikke begrenser funksjonaliteten - Det utarbeides en handlingsplan for å få en reduksjon av miljøbelastning i IKT-sektoren 	<p>Nye skjermer har energisparende innstillinger.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Innføre energisparende innstillinger også på datamaskiner - Lage handlingsplan for å gjøre IKT-sektoren grønnere 	<p>I likhet med skjermer, bør datamaskiner gå i hvilemodus eller skrus av når de ikke brukes. Varmen fra datamaskiner i PC-stuer o.l. kan motvirke natt-/feriesenking av temperaturen i bygg.</p>
<p>Holdningsskapende tiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Effekten av ENØK-tiltak ved hjelp av konkrete eksempler skal synliggjøres til ansatte og studenter ved hjelp av infoskjermer på Studentsenteret og i andre passende bygninger. - Enkel informasjon om hva den enkelte selv kan bidra med skal gjøres tilgjengelig - Informasjon om riktig bruk av prosessventilasjon (avtrekkskap, punktavsug og lignende) skal formidles til alle aktuelle medarbeidere og studenter 	<p>To infoskjermer er satt opp, en på Studentsenteret, og en i BB-bygget.</p>	<p>Mer informasjon om konkrete tiltak som er gjort/pågår vises på infoskjermerne. Synliggjøring av hva den enkelte kan bidra med.</p>	<p>Infoskjermerne plassering kan være for bortgjemt, og informasjonen for lite forståelig for ansatte og studenter.</p>
<p>Fyringsolje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføre utfasing av fyringsolje som hovedoppvarmingskilde i de tre gjensstående bygningene 	<p>Faset ut fyringsolje fra flere bygg, og har halvert forbruket av fyringsolje.</p>	<p>Fyringsolje skal fases ut fra UIB i løpet av perioden.</p>	<p>Utfasing av fyringsolje er avhengig av utbygging fra BKK fjernvarme.</p>
<p>E-faktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det skal følges opp at våre leverandører av varer og tjenester tilbyr e-faktura, som lovpålagt etter 1. juli 2012 - Universitetet skal bruke e-faktura der det finnes 	<p>Alle enheter bruker e-faktura.</p>	<p>Målet er at alle enheter skal bruke e-faktura.</p>	

<p><i>Livsløpsstandard</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Det skal i inngåelse av rammeavtaler og ved enkeltanskaffelser av større utstyr, tas miljøhensyn i hele varens/leveransens livsløp - Klimaregnskap til varens/leveransens livsløp skal etterspørres i de tilfeller dette er relevant 	<p>Krav om livsløpsstandard ble tatt hensyn til ved flere avdelinger.</p>	<p>Alle avdelinger skal vurdere livsløpsstandard på nyinnkjøpt utstyr.</p>	<p>Kortsiktige besparelser i investeringsfasen.</p>
<p><i>Inventar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tjenlige møbler skal defineres som en del av det faste inventaret og ikke tas med ved flytting. Personlig tilpasset inventar er unntatt dette - Lageret for møbler/inventar/datautstyr videreutvikles og gjøres bedre kjent 	<p>Innført.</p>	<p>Holde fokus på dette.</p>	<p>Flytteprosesser blir raskere og med lavere kostnader når møbler ikke skal flyttes.</p>
<p><i>Nettverk for innkjøpere og rekvirenter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Det skal avholdes regelmessige nettverksmøter for innkjøpere/rekvirenter - Innkjøpere/rekvirenter skal løpende holdes oppdatert om miljøtiltak og universitetets innkjøpspolitikk 			
<p><i>Miljøsertifiserte leverandører av varer og tjenester</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Å bruke miljøsertifiserte leverandører vektlegges i alle innkjøpsprosesser - Miljøvennlige varer og tjenester skal vektlegges i alle innkjøpsprosesser 			
<p><i>Sykkelparkering</i> – det skal tilrettelegges for trygg sykkelparkering flere steder, med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Låsbare oppstillingsplasser fortrinnsvis under tak - Dusj og garderobefasiliteter 	<p>Trygg sykkelparkering etablert ved HF.</p>	<p>Trygg sykkelparkering skal etableres ved flere enheter.</p>	<p>Sykkelparkering på Nygårdshøyden bør være tryggest mulig for UIBs ansatte, og dette kan oppmuntre til sykling til jobben. Kan kanskje bidra til mindre bilkjøring.</p>
<p><i>Busstilbud</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilbudet med campusbuss mellom universitetets hovedområder i sentrum 	<p>Utvidet tilbudet fra fem til seks daglige avganger i 2012.</p>		<p>Mange bruker bil til turer der campusbussen er tilstrekkelig.</p>

<p>og på Haukelandsområdet skal ha tilstrekkelig kapasitet til å være attraktivt for studenter og ansatte – rutetilbudet vurderes jevnlig</p>	<p>Parkering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systematisk følge opp for universitetets plan for parkeringsplasser, som ivaretar hensynet til at UiB vil ha en tydelig miljøprofil - Ved behov, tilrettelegge for flere elbil-parkeringsplasser med muligheter for lading 	<p>UiB skal gjennomføre tiltak for å redusere antall reiser til møter der det er mulig uten å svekke faglige hensyn ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> - å følge opp og aktivt arbeide for å øke bruken av videokonferansesentrene med tilhørende støttefunksjoner - at web-basert konferansestyr for enkeltkontor skal standardiseres og gjøres tilgjengelig for alle 	<p>Bilpark for interntransport</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ved innkjøp og leie av biler, skal lavt CO2-utslipp ha en sentral vektlegging - Ved innkjøp skal elbiler velges hvis mulig 	<p>Fjernet 30 % av parkeringsplassene, økte antallet elbilplasser til 42 (37 med lademuligheter).</p>	<p>Det ble opprettet nye videokonferansesentre, og UiB har nå tre slike.</p>	<p>Øke bruken av videokonferansesentrene.</p>	<p>UiBs normale interntransport kjører ikke distanser som krever lenger rekkevidde lenger enn en elbil kan klare.</p>
<p>Fleire elbilplasser gjøres tilgjengelig om nødvendig.</p>	<p>Øke bruken av videokonferansesentrene.</p>	<p>El-sykkel kjøpt inn ved Eiendomsavdelingen, og to elbiler til interntransport skal kjøpes inn. Den ene skal disponeres av Eiendomsavdelingen, og den andre av IT-avdelingen eller Kommunikasjonsavdelingen. Rammeavtale med opsjon på 4 biler til. UiB skal se på muligheten for å erstatte lette varebiler med elbil.</p>	<p>UiBs normale interntransport kjører ikke distanser som krever lenger rekkevidde lenger enn en elbil kan klare.</p>				

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetet i Bergen / Adresse: Postboks 7800, 5020 BERGEN

E-post: post@uib.no / Telefon: 55 58 00 00 / www.uib.no